

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Idėjos liudininkai

Mūsų žvilgsnis — kaip prožektorius: nuo vienos gyvenimo srities nukrypsta kiton, pastebėdamas įvairius jo aspektus. Jei vakar žvelgėm į šio gyvenimo galimybes ir tyrėm, kaip geriau įsitvirtinti jose, tai šiandieną, Vėlinių proga, tiesiame žvilgsnį į tuos, kurie paliko šio gyvenimo tvirtoves ir perėjo paskutini emigracijos etapą. Tai mūsų mirusieji. Visus juos gerbiame, už visus meldžiamės, ne vieno neteisiamo, nes yra Augščiausias Teisėjas. Mes tebesilaikome įprastinio romėnų posakio: apie mirusius — arba gera, arba nieko. Vis dėlto tai nėra pilna tiesa. Kaip ir gyvieji, taip ir mirusieji nėra vienodos moralinės reikšmės žmonės. Kaip asmenims — priklauso visų pagarba. Net ir pasmerktasis, atsidūręs anapus karšto lentos, turi tą pačią teisę į pagarbą, maldas, laidotuvinės paslaugas. Tačiau kai pažvelgiame į mirusiojo moralinį palikimą gyviesiems, aiškiai matome didelį skirtumą. Vieni palikimas yra tauris idėjinis liudijimas, kiti — pasibaisėtina liudna tuštuma. Kaip minėjau, asmens teismas priklauso ne mums gyviesiems, tačiau reikia pastebėti, kad mirusiųjų palikti darbai ir pėsakai patys kalba lyg būtų teisėjai. Jie kalba apie mirusiųjų nueitą kelią, bet kalba mums, gyviesiems. Negyvieji yra gyvas liudijimas, aplamai imant, dvišakio gyvenimo — turiningo ir tuščio. Tie, kurių palikimas turiningas, šviečia, o tie, kurių tuščias — byloja grasumu.

Šiaip ar taip, mirusieji mus praturtina: vieni savo moraliniu spinduliu, kiti — perspėjimu. Tuo būdu visi yra reikšmingi, nors ir nevienodai. Bet mums ypač imponuoja idėjiniai vertybių liudininkai. Jie yra didieji tautos šaukliai, kurie savo krauju bei gyvybe paliudiję pagrindines gyvenimo vertybes. Žvelgiant į tokius asmenis, matyti gvyai trykštanti idėjinė paskata, drąsinanti ir kitus ryztis ta pačia linkme. Pavyzdžiui, kai sustoji ties išraiškos pilnu kurio nors mūsų veikėjo paminklu, pajunti iš marmuro ar akmens sklindantį liudijimą ir skatinantį eiti tauriuoju gyvenimo keliu. Ties Dariaus-Girėno paminklu pajunti puštelėjimą drąsos, kurios mums dažnai stinga besiruošiant net daug mažesniems žygiams. Karių paminklų akivaizdoje iškyla žuvusiųjų gyvybės auka, skirta gvyvių laisvei. Ir taip ties kiekvienu žymaus asmens paminklu pajunti dvelkiantį vienokį ar kitokį idėjinį liudijimą bei palikimą. Tiesa, žymiųjų asmenų raštai daugiau pasako, tačiau jie neprieinami vienu akies žvilgsniu. Tuo tarpu paminklai, jeigu jie yra pilni ekspresijos, kalba ir visus vienu pažvelgimu. Todėl šalis, kuri turi daug mirusių žymiųjų asmenų, kalba gyviesiems per menininkų sukurtus paminklus visiems prieinama kalba ir skleidžia nuolatinį tautos liudijimą ateinančiom kartom.

Visi mūsų tautos žymieji asmenys, jau iškeliavę amžinybėn, yra vienokios ar kitokios idėjos bei vertybės liudininkai. Ju pėsakai, darbai, paminklai didžiąja dalimi pasiliko Lietuvoje. Išvežti dar neiškėlė savo didvyrių, nepastatė jiems tokių paminklų, išskyrus vieną kitą, kurie pakankamai ryškiai bylotų idėjos liudijimo prasme. Atrodo, kad išvežti gyvenimas nėra palankus ugdyti idėjos žmonėms. Jie čia retai ir sunkiai prasi-muša, nes čia nėra nei savos kariuomenės, nei universitetų, nei tokio viešojo gyvenimo, kur galėtų plačiai išsiskleisti savieji talentai. Be to, ir pats amerikinis gyvenimas lenkia mus ne idėjos, o mediaginės gerovės prasme, ne tobulesnio gyvenimo, o vis didesnio turėjimo kryptimi. Užtat mums ypač svarbu nepamesti ryšio su savos tautos palikimu, kurį skleidžia atsištiešinys lietuviškas gyvenimas. Mums yra svarbu neatitukti nuo tų moralinių krikščioniškų saitų, kurie žmogų daro žmogumi. Vėlinių proga, kai žvelgiame į anapus iškeliavusius artimuosius, pamatykime juose idėjinį liudininką, kurie gyveno, kovojo ir mirė ne tuštumos šešelyje, bet savo gerų darbų pilnatyje. Mūsų likusis gyvenimas irgi tęsiasi ne sukimasis tuštumoje, o keliavimas idėjinės prasmės takais.

KANADOS ĮVYKIAI

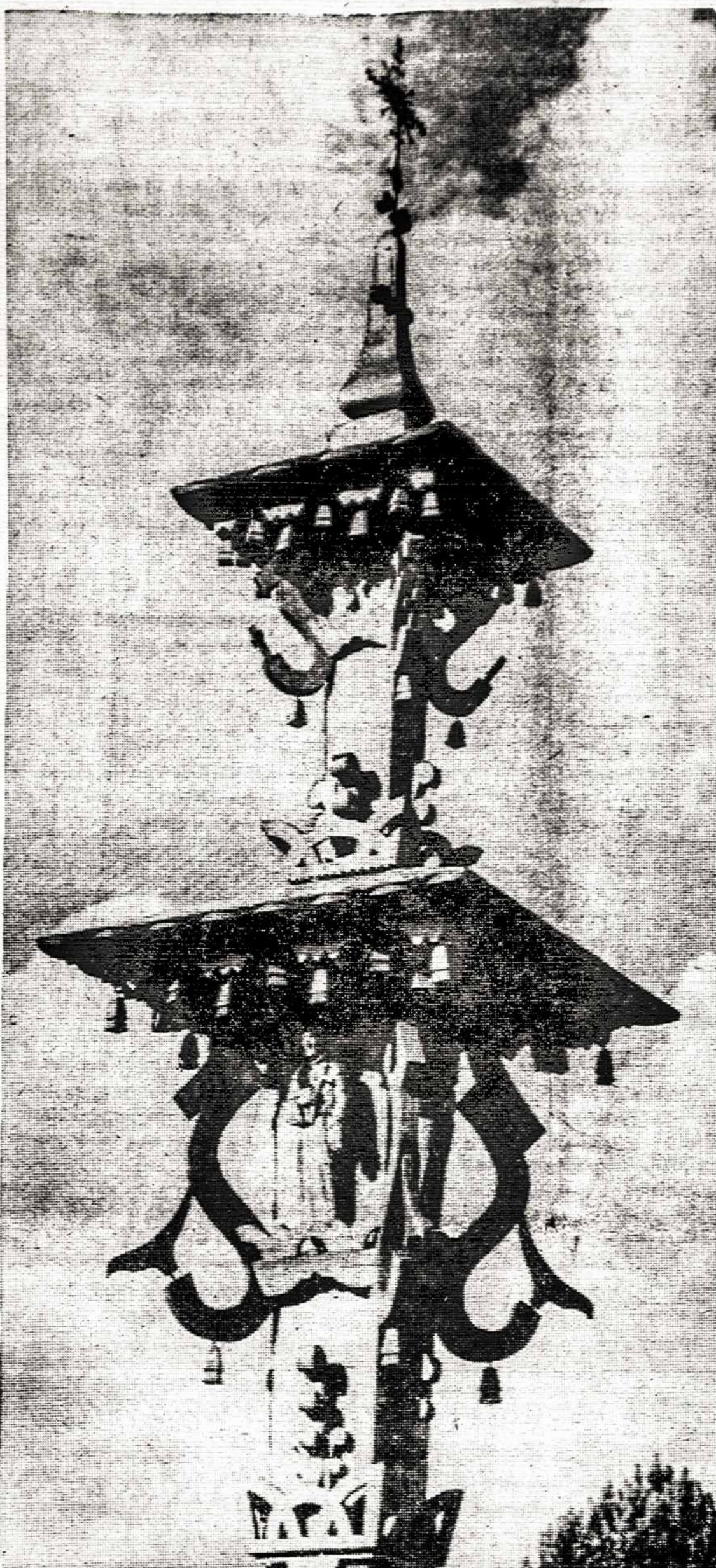
RENGIASI VYKTI RUSIJON

Užsienio reikalų min. Paul Martin pranešimu, Kanada veda derybas ir ruošiasi atidaryti atstovybes Rumunijoje ir Bulgarijoje. Galimas dalykas, kad panašiai bus pasielgta ir su Vengrija. Ministerio nuomone, 1963 m. tarp JAV ir Sov. Sąjungos pasirašyta sutartis, draudžianti atominius bandymus atmosferoje, sudarė palankesnes sąlygas Kanadai bendradarbiauti su Rytų Europa mokslo, kultūros, prekybos ir politikos srityse. P. Martin planuoja kelionę į Sov. Sąjungą, Lenkiją ir Italiją. Pagrindinis vizito tikslas — Kanados santykiai su tais kraštais, bet galbūt bus paliesti ir Vietnamo karo reikalai.

Federacinė vyriausybė gali būti priversta pakelti pajamų mokesčius sekančiame pusmetyje. Provincijų premjerų konferencijoje, kuri turi paskirti federacinę paramą provincijai švietimo reikalams ir išlyginti nevienodas provincijų pajamas, buvo reikalaujama rekordinių sumų iš Otavos. Vien tik Ontarijo premjero J. Roberts reikalavimas patenkinti sekančiais metais Otavą turėtų duoti apie \$377 milijonus, o Manitobos premjero D. Roblin reikalavimai šią sumą pakeltų jau iki pilno bilijono dolerių. Sekantį mėnesį finansų min. M. Sharo turi paskelbti papildomą biudžetą, kuris padengs senatvės pensijos padidinimą iki \$105 mėnesiui ir padidėjusias išlaidas švietimui. Spėjama, kad pajamų mokesčius teks padidinti \$450 milijonų arba 10% dabar surenkamos sumos per metus. Rinkimus Montrealyje vėl lai-

mėjo burmistras Jean Drapeau ir jo vadovaujama savivaldybės partija. Tai yra jau trečia J. Drapeau pergalė, ši kartą pasiekta 95% visų balsų dauguma. Į miesto tarybą jis pravedė 45 savo atstovus iš 48. Burmistro optimizmas šiek tiek tendu balsuotojų apatija — rinkimuose dalyvavo tik trečdalis turėjusių teisę balsuoti.

Nemalonumų Kanados vyriausybei žada V. Vokietijoje prasidėjusi byla apie dviejų jūrininkų sušaudymą pirmomis pokario dienomis. Vokiečių karo laivyno dezerterai — žydų kilmės Rainer Beck ir jūrininkas Bruno Dorfer, karui pasibaigus, prisistatė kanadiečiams ir buvo uždaryti vokiečių karo belaisvių stovykloje Olandijoje. Toje stovykloje buvo internuoti SS ir SD nariai, kurių vietinis karo lauko teismas, pasinaudodamas savivaldos teise, abu jūrininkus nubaudė mirties bausme. Stovyklą prižiūrėjusi kanadiečių kariuomenė egzėkucijai įvykdyti parūpino šautuvus ir atsiuntė karininką. Sušaudyti juo artimieji egzėkuciją laiko politinė žmogžudystė, didžiąja kaltes dalį suversdami kanadiečiams, nes sąjungininkų karo teisės įsakymas 153 nr. 1945 m. gegužės 4 d. buvo panaikintas vokiečių karo lauko teismu. Incidentui ištirti Kanados Vokietijai pasiuntė karinės teisės ekspertą karininką J. H. Hollies. Ši nelemta įvyki, įšėskodamas kaltininkų vokiečių tarpe, paskelbė plačiai skaitomas žurnalas „Der Spiegel“, kuris taip pat meta kaltės šešėlį ir Kanadai.

Vėlinių proga iškyla šis mirusiųjų ir gyvųjų ženklas

JAV senatas pagaliau priėmė rezoliuciją nr. 416, kuria prašoma vyriausybę kelti Baltijos kraštų nepriklausomybės klausimą Jungtinėse Tautose. Jau seniau tokią rezoliuciją priėmė JAV atstovų rūmai. Senatas ilgokai delsė, bet baltiečių, ypač lietuvių komiteto rezoliucijoms remti, spaudžiamas pagaliau irgi pritarė, nors paskutinius momentus valstybės departamentas dar bandė rezoliuciją sulaukyti.

Lietuvių muzika radijo bangomis

Kanados radijo informacijos tarnyba atsiuntė „T2“ šį pranešimą: „Lietuvių liaudies muzika bus transliuojama per CBC radijo prancūziškąjį tinklą programoje „Musique des nations“ (690 kc), CJBC Toronto (860 kc) ir kitas CBC prancūziškojo tinklo radijo stotis. Šeštadienį, lapkričio 5, „Musique des nations“ transliuos lietuvių liaudies dainų ir šokių muziką, interpretuojančią vadovaujančių lietuvių menininkų. Programos komentatorius — Alain Stanke, žymus Montrelio žurnalistas ir radijo pranešėjas.“ Tenka pridurti, kad pastarasis yra a.a. inž. Stankevičiaus sūnus, dirbęs Montrelio spaudoje ir radijo tarnyboje.

Turimomis žiniomis, lietuvių muzikai rasta vietos prancūziškoje CBC programoje jo rūpesčiu. Svarbu, kad šis bandymas susilauktų gerų atsiliepimų. „T2“ skaitytojai kviečiami sekti paskelbtąją programą ir parašyti daug laišku prancūziškai, angliškai arba lietuviškai šiuo adresu: „Musique des nations“, Radio — Canada C. P. 6000, Montreal 8, P. Q.

LIETUVIŲ DIENA PASAULINĖJE PARODOJE

Pagalau, po ilgų kovų bei pastangų gautas galutinis pasaulinės parodos vadovybės sutikimas įsileisti Lietuvį Dieną į pasaulinę parodą Montrealyje 1967 m. rugsėjo 3, t.y. Darbo šventės savaitgalį (sekmadienį). Kitos tautybės tokius pranešimus gavo jau ankščiau, bet lietuviams teko del datos daryti papildomų žygių, nes Darbo šventės savaitgalis, matyt, buvo norėtas panaudoti kitoms dalykams. Iš rašto, atsiųsto Montrealiu lietuvių seimelio prezidentui pirmininkui R. Verbylai, matyti, kad paskirtos specialios dienos šioms organizacijoms: gegužės 20 — Kanados Latvų Federacijai, gegužės 21 — Kanados Estų Federacijai, birželio 2 — Kvebeko Italų Lygai, birželio 18 — Kanados Vengrų Federacijai, liepos 2 — Kanados Čekoslovakų Sąjungai, rugpjūčio 6 — Serbų Sv. Trejybės ortodoksų bažnyčiai, rugpjūčio 27 — Kanados Slovakų Lygai, rugsėjo 3 — Kanados Lietuvių Komitetui, rugsėjo 10 — Amerikos Bulgarių Lygai, rugsėjo 17 — Kanados Vokiečių Trans-Canada Sąjungai. Šių tautų dienos įvyks Sv. Elenos saloje La Plaine des Jeux aikštėje, išskyrus serbus (rugsėjo 6) ir bulgarus (rugsėjo 10), kuriems siūloma pasirinkti kitas vietas.

Parodos vadovybės raštas, pasirašytas Philippe de Gaspé Beaubien (director of Operation), baigiamas šiais žodžiais: „Malonu patirti, kad jūsų programos ruošimas vyksta patenkinamai ir mes tikimės turėsime malonumo pasveikinti jūsų grupes 1967 metais“. Lietuviai ir kiti baltiečiai galės pasirinkti vietą pagal tai, kokią turės programą bei kiek dalyvių. Jiems bus prieinama La Plaine des Jeux. Place des Nations ir Bandshells.

Didysis kelias į Lietuvą. Baltijos Juodosios jūros jungiamasis vandens kelias būtų žymiai trumpesnis už Volgos laivų kelią, tačiau įrengimas pareikštų tos srities darbus Europos žemynė, nes reiktų ne tik naują perkassą iškasti, naujus šliuzus, elektros jėgaines statyti, bet ir Nemuno vagą sutvarkyti. Nemuno kilpa ties Birštonu turėtų būti panaikinta, o upė 60 km trumpinta. Nemune turėtų būti pastatytos 6 užtvankos. Svarbiausia būtų Birštono jėgainė, ku-

Baltijos ir Juodosios jūros sujungimas

GEDIMINAS GALVA

Praeityje pradėtas darbas nūnai reikalauja didelių išlaidų. Nutarimas Chersoną sujungti su Klaipėda vilkimas. Šis vandens kelias statomas rusų ūkiniais sumetimais, tačiau ir Lietuvai jis gali atnešti didelės naudos.

Baltijos ir Juodosios jūros sujungimas — ne naujas išradimas. Lietuvos etmonas ir Vilniaus vaivada Mykolas Kazimieras Oginskis jau 1765-68 m. įrengė jo vardu perkassą, kuris jungė Nemuno intaką Ščarą su Šventyčio ežeru. Iš jo perkassas praves tas ligi Jesioldos intakų — Pinos ir Pripietės. Jo ilgis — 54 km. Gylis vietomis metro nesiekė. Jis buvo skirtas tik medžių plukdymui. Ščaros ir Jesioldos vandens lygis pakeltas šliuzais. Praejuo amžiaus pачioje pradžioje Oginskio kanalas kiek pagilintas, nauji šliuzai įrengti ir 1803 m. pradėjo plaukioti nedideli prekybiniai laivai. Geležinkelius pravedus, perkassas nustoto reikšmės, nes laivininkystei netiko. Perkassą reikėjo gilinti, idėti didelį kapitalą arba jį apeleisti. Rusija susilaukė idėti didesnį kapitalą. Miško plukdymui sumažėjus, perkassas tebuvo naudotas robotiems vietos ūkio reikalam.

Nemunas ar Dauguva? Per abu visuotinius karus perkassas buvo apgriautas. Po pastarojo karo vėl iškilo klausimas sujungti vandens keliu Baltiją su Juodąja jūra. Šiam tikslui dar carinės Rusijos buvo paruošti du sumanymai. Pirmasis sumanymas — sujungti Nemuną su Dniepru Oginskio pagilintu perkasu, antrasis — iškasti naują perkassą tarp Dauguvos ir Dniepro. Abu sumanymai liko staliuose, nes carinė vyriausybė nesirijo pagilinti perkaso, kuriuo galėtų plaukioti didesni prekybiniai laivai.

Carinė Rusija galėjo šiuos sumanymus atidėti, nes jos ūkis nebuvo išaugęs. Vidaus transportas tenkinosi geležinkeliais, kuriais prekių išvežimas ir įvežimas buvo nukreiptas per svarbiausius Baltijos uostus. Neigiamam sprendimui turėjo įtakos ir žiemos metu upių užšalimas, nes tuo metu reikia naudoti kitus tranzitui kelius.

Carinė Rusija galėjo šiuos sumanymus atidėti, nes jos ūkis nebuvo išaugęs. Vidaus transportas tenkinosi geležinkeliais, kuriais prekių išvežimas ir įvežimas buvo nukreiptas per svarbiausius Baltijos uostus. Neigiamam sprendimui turėjo įtakos ir žiemos metu upių užšalimas, nes tuo metu reikia naudoti kitus tranzitui kelius.

Carinė Rusija galėjo šiuos sumanymus atidėti, nes jos ūkis nebuvo išaugęs. Vidaus transportas tenkinosi geležinkeliais, kuriais prekių išvežimas ir įvežimas buvo nukreiptas per svarbiausius Baltijos uostus. Neigiamam sprendimui turėjo įtakos ir žiemos metu upių užšalimas, nes tuo metu reikia naudoti kitus tranzitui kelius.

Kelio sutrumpinimas 4600 km

Dniepro—Nemuno vandens kelias reikalingas dviem sumetimais: vidaus transportui ir prekių išvežimui į Vakarų Europą. Krašto transportas — gaminių ir žaliavų tiekimas Lietuvai, Gudijai ir Ukrainai abiem kryptim jau šiandieną sudaro galvosūki. Geležinkelių linijos perkrautos. Pramonės augimas Baltijos ir Ukrainoje verčia ieškoti pigesnio transporto.

Nemažesnės svarbos turi prekių išvežimas į Vidurio ir Vakarų Europą. Šimtai laivų prekes veža iš Juodosios jūros uostų į Baltijos uostus. Jie turi plaukti virš 7000 km Viduržemio jūra ir apsukti Iberų pusiasalį, kad pasiektų šiaurės Prancūzijos, Vokietijos, Lenkijos, Skandinavijos valstybių uostus. Baltija įgauna naują ūkinį svorį, kuris reikalauja trumpesnio kelio. Dniepro-Nemuno vandens kelias siekia 2400 km ir veikt tris kartus trumpesnis už kelią per Gibraltarą. Šis samprotavimai vertė sovietų vyriausybę pateikti kompartijos XXII suvažiavimui siūlymą iki 4 metų pagilinti Oginskio perkassą, kad juo galėtų plaukioti didieji prekybiniai laivai. Nutarimas padarytas, tačiau apie darbą pradžia vis negirdėti. Nejaug sovietai pakartosis carinės Rusijos vyriausybės klaidą?

Didysis kelias į Lietuvą. Baltijos Juodosios jūros jungiamasis vandens kelias būtų žymiai trumpesnis už Volgos laivų kelią, tačiau įrengimas pareikštų tos srities darbus Europos žemynė, nes reiktų ne tik naują perkassą iškasti, naujus šliuzus, elektros jėgaines statyti, bet ir Nemuno vagą sutvarkyti. Nemuno kilpa ties Birštonu turėtų būti panaikinta, o upė 60 km trumpinta. Nemune turėtų būti pastatytos 6 užtvankos. Svarbiausia būtų Birštono jėgainė, ku-

Skandinavijos kraštus, bet ir iš jų į eilę vidaus uostų ligi Chersono. Tranzitiniai kraštai turi gerą progą kurti pramonės įmones žaliavoms perdirbti. Klaipėdos medžio apdirbimo pramonė vėl atgytų gavusi iš šiaurinės Europos medžių, kurių dalis būtų plukdoma Bėlmorsko kanalu, iškastu Stalino laikais didžiausiomis žmonių aukomis. Klaipėdos uosto užmurgis žymiai padidėtų. Vokietijos valdymo metais Klaipėda buvo užkampio skurdė, nors nepriklausomos Lietuvos metais darė gražią pažangą. Atidarius didįjį vandens kelią, ji turėtų progą tapti didesniu ir galėtų pralenkti ne tik Karaliaučiaus, bet ir Rygos uostus, nes ji yra natūrali arterija Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos ūkiui ugdyti.

Pasaulio įvykiai

MANILO KONFERENCIJOJE BUVO PADARYTA NUOLAIKU KOMUNISTAMS, BET KARO KLAUSIMAS LIKO NEISSPRESTAS. JAV pasizadėjo per pusmetį atitraukti kariuomenę iš P. Vietnamo, jeigu komunistai sustabdytų karo veiksmus. P. Vietnamo vyriausybė pripažino Ženevos konferencijos 1954 m. įvykdytą Vietnamo padalinimą, pasizadėjo paruošti naują konstituciją ir jau sekančiais metais praveisti civilinės vyriausybės rinkimus. Abiejų Vietnamų sujungimo bus siekiama ne ginklo jėga, bet laisvų rinkimų keliu. Tai buvo aiškios nuolaidos komunistams, kurie betgi nėra jomis patenkinti. Ir S. Vietnamas, ir Sov. Sąjunga tuojau pat atmetė pirmą punktą, nes jis praktiškai reikštų visišką komunistų kapituliaciją. JAV, P. Vietnamo, P. Korėjos, Filipinų, Australijos, N. Zelandijos ir Tai-

landijos vyriausybių vadų pasitarimus Maniloje komunistinė Kinija pavadino karo konferencija. Tai nėra vien tik tušti propagandiniai žodžiai, nes juk konferencijoje buvo aptarti ir karo reikalai. Jeigu S. Vietnamas nepadarys esminių nuolaidų, JAV ir jų sąjungininkai turės stiprinti karo veiksmus. Manoma, kad prez. Johnsonas reikalavo didesnės paramos iš savo sąjungininkų. Konferencijos rimti drumstė studentų „taikos“ demonstracijos ir netgi kruvini susirėmimai su policija ir kariuomene. Prez. Johnsonas buvo nusikridęs į amerikiečių Camranh Bay bazę P. Vietname. Skelbiama, kad jo vizito metu iš bazės buvo pašalinti visi vietnamiečiai, išskyrus, žinoma, premjerą Ky ir kitus valdžios pareigūnus. Prez. Johnsonas pasakė karius skirtą kalbą, įteikė eilę atžymėjimo ženklų ir paspaudė šimtus rankų. Šis jo žingsnis, atrodo, gali duoti naudos demokratams artėjančiuose rinkimuose. Kelionė į P. Vietnamą iš anksto nebuvo paskelbta, nors buvo galima spėti, kad prez. Johnsonas neužmirš karių.

Komunistinės Lenkijos diplomato teigimu, sovietinio bloko vadų konferencijoje buvo aptartas taikos Vietnamo klausimas. Sov. Sąjunga yra praradusi vilčių, kad jai gali pavykti pakeisti dabartinę Kinijos laikyseną. Konferencija nutarė pagrindini dėmesį skirti S. Korėjos vadui Hočimin ir švelninti jo užsispyrimą. Lig šiol jis reikalavo, kad taikos konferencijoje dalyvaudėtų tik partizanų Tautinio Išlaisvinimo Frontas, kai tuo tarpu reikalai mažiau susiklopiuotų, jeigu už konferencijos stalo sėdėtų JAV ir S. Vietnamo vyriausybės atstovai. Sakoma, kad Kremlius stengsis prisiekninti prez. Hočimin sustabdyti S. Vietnamo karių siuntimą į P. Vietnamą, nes tokiu atveju galbūt JAV sutiktų nutraukti bombardavimus. Lenkų pranešimu, prez. Hočimin yra ištikimes, kad jis laimi karą. Sovietinio bloko vadai yra kitokios nuomonės — geriausia išeitimi jie laiko taikos konferenciją ir už derybų stalo dar galimas išsikvoti nuolaidas. Tenka manyti, kad šienkų diplomatų prasitarimai varkiečiams yra padaryti su Maskvos žinia ir skiriami Amerikai. Tokiu atveju juos tektų laikyti maža vilties kibirkšte karui užbaigti.

JAV įspėjo pasaulį jau prieš dvi savaites, kad Kinija ruošiasi išbandyti naują atominę bombą. Ši bandyma betgi tenka laukti staigmena, nes bomba buvo išauta raketa. Smulkesnių duomenų kiniečiai nepaskelbė. Tensia būtų Birštono jėgainė, ku-

Vengrai paminėjo savo vyriausybės ir kompartijos ignoruojamą sukilimo dešimtmetį. Tą dieną jie užpildė visas bažnyčias Budapešte, padėjo vainikus ant žuvusių sukilėlių kapų. Apeigos ir iškilmės, savaime suprantama, buvo tik privatus pobūdis. Sovietui kariai tą dieną praleido kareivinėse, vengdami galimų incidentų.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija „Žiburiai“
Redaktorius: k. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata \$5, pusmetinė — \$3. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Adreso pakeitimas — 25 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,

and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* Sovietų rašytojas A. Solženicinas, kalintas Sibiro stovyklose, pagarsėjo savo knyga „Viena Ivano Denisovičiaus diena“, yra parašęs ir daugiau dalykų. Prancūzų spaudoje paskelbė šią jo parašytą maldą:

„Kaip man lengva, Viešpatie, būti su Tavimi! Kaip lengva tikėti Tave! Surizgusi mano siela lenkiasi Tau; kai net išmintingiausi nemato augščiau artėjančių vakaro sūtemų ir nežino ką daryti ryto, Tu siunti man giedrų tikėjimą, jog egzistuoja ir budi, kad visi gerio keliai nebūtų užverti.

Nuo žemiškos garbės viršūnės žvelgiu su nuostaba į kelį, kurio vienas niekad nebūčiau radęs, tą nuostabųjį kelį per neviltį, iš kur iki šiol galėjau paskleisti žmonijai Tavo spindulių atšvaitais.

Ir jeigu reikia paskleisti jį daugiau, Tu man jų duosi. O jeigu tam mano laikas bus per trumpas, reiškia Tu juos paveidei kitiems.“

* Ortodoksų kunigų — Echlimano ir Jakunino laiški Maskvos patriarchui ir augščiausio sovietų pirmininkui tebėra komentuojami. Kaip anksčiau buvo rašyta, tie kunigai protestavo prieš valdžios kitiems į religinius reikalus ir reikalavo „padaryti galą Cezario įsibrovimui į vidinį Bendrijos gyvenimą“.

Maskvos patriarchas, matyt, sovietinės valdžios spaudžiamas, tuos kunigus nubaudė suspendavimu. Užsieniu buvo paaiškinta, kad tokia baismė buvusi pagrįsta ortodoksų vidaus santvarkos nuostatais. Prieš tokį aiškinimą išdrįso pasisakyti ortodoksų dijakonas A. Krasnovas. Jis parašė Maskvos patriarchui ilgą laišką, pavadintą „Su meile ir rūstyste“. Jame autorius išdėstė argumentus prieš Maskvos patriarcho laikyseną ir pareiškė, kad du suspenduoti kunigai yra nekalti ir kad jų suspendavimas neteisėtas. Ešą, kaip patriarchas gali remtis ortodoksų Bendrijos įstatymais, kai pats niekad jų nesilaiko? Suspendavimas buvęs išreikalautas tikybų komisarui, pas kurį buvo pakviestas metropolitas Pimenas. Toliau dijakonas Krasnovas rašo: „Mes nemorime skilimo, tačiau kai norima atimti mums teisę kritikuoti aiškiai žalingus Bendrijos vadų veiksmus, absoliučiai priešingus bažnytiniais įstatymams, ir reikalaujama tylieti vardan Bendrijos taikos,

reikia atsakyti, kad tokia tyli reikštų savijudybę iš baimes mirti. Dar daugiau — tai būtų ortodoksijos principų išdavimas. Juk žinoma, kad pagrindinė dogma, skirianti ortodoksiją nuo katalikybės, yra popiežiaus neklaidingumas. Ortodoksai netiki į neklaidingumą kas bebūtų — popiežius ar patriarchas. Todėl asmenys, kurie pašiepią mums teisę kritikuoti patriarchą, tuo pačiu peršiam mums tam tikrą sustiprintą „papižmą“. ...Tegu tad patriarchas kantriai bei nuolankiai išklauso mūsų teisingos kritikos ir tegu atsako ne interdikto (uždraudimu), o nuoširdžiu paaiškinimu.“ Taip rašo ortodoksas, kuris savo jaunystėje buvo aktyvus „atnaujintųjų ortodoksų Bendrijos“ narys, dešimt metų kalintas koncentracijos stovyklose, įšventintas dijakonu, kuriam valdžia uždraudė eiti pareigas. Kitas ortodoksas Britanijoje pasinėjęs BBC radijo komentatoriui P. Rodzianco atvirą laišką, kuriame rašo: „Gaila Maskvos patriarcho, nes tikimuoju ne jis, o du jauni Maskvos patriarchato kunigai, pakeldami balsą kenčiančiai Bendrijai ginti, padarė postą, kurį turėjo padaryti pats patriarchas.“

* Vyskupas Fulton J. Sheen, garsusis radijo ir televizijos kalbėtojas, paskirtas Ročesterio vyskupu ordinaru. Iki šiol jis buvo Niujorko arkivyskupo kardinolo Fr. Spellmanno pagalbininku. Vysk. F. J. Sheen yra 71 m. amžiaus, o atsisaitydines Ročesterio vyskupas J. E. Kearney — 82 m. Vysk. Fulton J. Sheen yra gimęs El Paso, III. Kunigų įšventintas 1919 m. Pagarsėjo kaip kalbėtojas, nors jo kolegijos mokytojas, vadovavęs diskusijų būreliui, pareiškė, esą mokinyš Sheen buvo blogiausias kalbėtojas. Daug nusipelnė vysk. Sheen teklamas lėšas misioneriams. Dabar iš jų pareigų jis pasitrauks, bet nuo televizijos programų neatsisakys ir toliau.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

* Trešdidės katalikų atstovų išrinkta į Pietų Vietnamo steigiamąjį seimą, 30 budistų, 12 ho-aoa, 12 kaodaistų ir 7 konfucininkai. Arkivyskupas Bingh pareiškė Saigono laikraščiams, kad katalikai atstovai seime neatstovauja Bendrijai ir vadovaujasi savo sąžine. P. Vietnamo katalikų vardu esą galbūt tiktai vyskupų konferencija.

Lietuviai išeiviai Pietų Amerikoje

J. VENCKUS, S. J.

Man, kaip kunigui, teko apvažiuoti visas kolonijas svetur, išskyrus Australiją. Įdomu matyti, kaip lietuviai prisitaiko prie aplinkumos, prie to krašto gamtos, prie klimato, tik gal mažiausiai prisitaiko prie maisto, nes beveik visur atrandai tipiški lietuviškus valgius. Aš jau lietuvių pažįstu iš sriubos, kuri pastatoma ant stalo pietums, nes, rodo, jie vieni tokią gardžią sriubą moka išvirti. Aplankiau lietuviškas Skotijoje, Anglijoje, sutikau daug lietuvių vienuolių Paryžiuje, Liuvene, Lieže, kur kaikiuriuose vienuolynuose iki 30 seselių sutikdavau. Gal kas paklaus, kokių būdu tiek daug lietuvių į šviesius vienuolynus patekdavo? Mat, Lietuvių daugiau pašaukimu turėjome, negu lietuviški vienuolynai galėdavo priimti. Vienuolių viršininkės vis prašydavo, kad kunigai dar daugiau kandidačių atsiųstume. Vienuolijos net keliones apmokėdavo. Jų vadovės man visados sakydavo: „cettes jeunes filles lithuanienes sont tres bonnes“ (tos lietuviškos yra tikrai geros). Tai man būdavo labai malonu girdėti. Lankydamas Cikagos universiteto mokslinių tyrimų institutą atradau daug biologų, pažįstamų iš Lietuvos universiteto. Visados malonu išgirsti iš profesorių, iš jų šefų, kad tos mergaitės ar vyrai gerai ir sąžiningai atlieka savo pareigas.

Lietuvių emigracija į P. Ameriką

Emigracija į Angliją buvo pripuolama. Lietuviai ten užkliuvo, nes buvo susidariusi kokia nors kliūtis įvažiuoti į JAV, o i Lietuvį nebeuorėjo grįžti. Jie ten sunkiai dirbo kasyklose. I Pietų Ameriką lietuviai buvo jų kraštų valdžios pakviesti. Valdžia siūsdavo savo agentus, kurie rinkdavo kandidatus pagal savo nuostatas, apmokėdavo, jeigu neturėdavo, ir kelionę. Daugiausia emigravo tarp 1925 ir 1930 metų. Brazilija išleido šeimas, Urugvajus — tik pavienius asmenis, nevedusius. Kodėl valdžios kviesdavo, koks buvo jų motyvas? Brazilija norėjo apgyvendinti savo didelius ir neapgyventus plotus, nes neapgyventi plotai lengvai yra užimami kaimyninių valstybių. Pvz. Bolivija turėjo didžiulius žemės plotus be gyventojų, ir todėl pralaimėjo visus karus, neteko didžiulius plotų ir pagaliau, kas skaudžiausia, neteko priėjimo prie jūros — Pacifiko. Antras motyvas — gauti gerų darbininkų.

Tie kraštai dar ir dabar kviečia darbininkus. Brazilija, Urugvajus ir Bolivija išleido lietuvių. Man pačiam teko jų kolonijas lankyti ir pamatyti jų nuveiktus darbus. Jie pvz. iškirto didžiulius miškų plotus ir apsejo kukurūzais ir medvilnėmis.

Rakti į mokyklą

Japonų valdžia tą emigraciją labai rėmė, nes Japonija turi per daug gyventojų — artinasi prie 100 milijonų. Japonas yra žinomas kaip labai geras ir tvarkingas darbininkas. Japonija leidžia visiems važiuoti, kas tik norėjo. Težinau tik vieną kitą atsitikimą, kad japonų valdžia būtų dariusi pastangų juos tautiškai išaugoti. Mačiau Bolivijoje, apie Santa Cruz de la Sierra, japonų mokyklas. Ten katalikų kunigas negali iėti. Pradžioje vyskupai turėjo vargo atrasti japoniškai kalbančių kunigų. Jiems paskui atėjo mintis kreiptis į jėzuitų generolą, kuris parinko Japonijoje kunigų ir parvežė į Pietų Ameriką. Su senąja japonų karta nieko negalima padaryti arba labai mažai: jie sau šypsosi mandagiai ir pasilieka su savo tikėjimu ir kalba. Vaikai į mokyklas atėjo arkliais, susėdę po du, nulipai ir paleidžia arklius ganytis, kol pasibaigs pamokos. Pietums mokiniai atsisėda skardines ryžių su mėsos spurgutėmis. Mokyklos pastatas negali būti skurdnesnis — ant medinių stulpų uždegtas šiaudinis stogas, o viduryje pastatyti mediniai suoliai. Pamokų metu kapelionas pamoko vaikų katekizmo, juos krikštija, juos paruošia išpažinčiai ir Komunijai. Tų vaikų tėvai tai laiko natūraliu dalyku. Ten jų vaikai nebūtinai jau nieko japoniškai, tik su tėvais kalba japoniškai, nes jie dar nespėjo išmokti vietos kalbos.

Kitos tautybės

Rūsų emigracija yra stipri ir gerai organizuota. Jais rūpinasi jėzuitai, kurie priėmė rusų apeigas. Tie jėzuitai, yra visokių tautybių.

Ju tarpe būvę vienas lietuvis — Pupinis, linkuvietis. Tai tikras „popas“ — su ilga barzda, sutana, plačiomis rankovėmis. Jie visur steigia bendrabučius rusų vaikams. Iš bendrabučio

vaikai eina į artimiausią kolegiją. Neskatinama, kad vaikai pereitų į lotynų apeigas — turi laikytis rusų bažnyčios apeigų, jeigu ir tampa katalikais.

Visi Pietų ir Vidurio Amerikos kraštai lengvai išleisdžia ateivius iš Ispanijos ir Italijos. Ispanai — tai savo žmonės, bet ir italai lengvai leidžiami. Pastarieji nekuria savo parapijų ir apleidžia savo kalbą.

Vokiečių imigracija yra stipri, gausi ir labai organizuota: turi labai gerą gimnaziją, kasdien turi savo radijo valandą, kuri yra labai gerai vedama. Mes visi galime iš jų pasimokyti.

Lenkų yra daugiau nei lietuvių ir veikia panašiai kaip lietuviai. Jie turėjo didelį skilimą: viena grupė tapo Gomulkos šalininkais ir net pats kunigas, kita grupė nebejo į to kunigo Mišias ir prašė, kad kitas kunigas ateitų.

Lietuvos žydai

Yra daug žydų. Dauguma jų atvyko Hitlerio persekiojimo laikais. Yra daug ir Lietuvos žydų, kurie lietuviškai gerai kalba ir dažnai valdžios akivaizdoje užsirašo lietuviškus. Jie turi savo neseniai įsteigtą gimnaziją ir mane prašė, kad padėčiau jiems įrengti gamtos muziejų, nes valdžia be muzėjaus netvirtino mokyklos. Idomu, kad gimnazija yra labai ortodoksiška. Tai pas žydus retas dalykas. Visi Vokiečių gyvenę žydai gavo Vokiečių pilietybę ir pase nepažymėta, kad jie žydai. Dauguma jų dėl vienos ar kitos priežasties gauna iš Vokiečių pensiją.

Yra graži vengrų kolonija. Idomu, kad beveik visi — lenkai, vengrai, vokiečiai, kai jiems reikia kunigo, visados kreipiasi į lietuvių jėzuitus.

Lietuvių gyvenimas Urugvajuje

Visas lietuvių katalikų gyvenimas telkiasi parapijoje. Katalikės moterys savo susirinkimus baigia arbatėlė. Monteideo mieste yra dvi vietos susitikti: Kultūros Dr-jos namai, kur ir nepraktikuoją lietuviai katalikai ateina. Ten visados yra tam tikras rūpestis, kieno rankose bus vadovybė. Kita susitikimų vieta — parapijos salė, kuri turi vieną nepatogumą — įrengta po bažnyčia, ir todėl vyskupas neleidžia ruošti šokių, tų moderniųjų šokių, bet tautinius šokius leidžia. Jaunimas, kai nori pašokti „moderniškai“, eina į Kultūros namus.

Visados būna didelė šventė, Nukelta į 9-tą psl.

Britams netekus pasaulinės imperijos

Kas beliko?

Britų imperija, kurioj „niekad saulė nenusileisdavo“, yra po antrojo pasaulinio karo netekusi imperinio prestižo, nes jos kolonijos tapo nepriklausomomis valstybėmis, tačiau Britanija dar turi mažų kolonijelių visuose kontinentuose — iš viso 30 su keliais milijonais gyventojų. Bet tai yra, palyginti, mažas, nes prieš karą britų imperija valdė 22,8% žemės paviršiaus, kuriame gyveno per 500 milijonų žmonių. Vienos kolonijos per kruvinus sukilimus iškovojo nepriklausomybę, kitos be sukilimų bei maistų. Kovos ir baums greit užsimiršo, ir naujos valstybės įėjo į Britų Bendruomenę, kur šildėsi ekonominės britų pašalpos saulėje. Buvę Britanijos kolonistai greit užmiršo „priespaudą“ ir „kolonistų išnaudojimą“.

Iš kolonijų į dominijas

Britų kolonijos turėjo nevienodą režimą su autonominėmis savivaldomis. Kaikurių kolonijų turėjo savo monarchus, bet dauguma jų neturėjo. Visos kolonijos buvo palenktos Britanijai ir jos paskirti gubernatoriai turėjo augščiausią valdžią. Kaikurių britų kolonijos daug anksčiau tapo britų dominijomis, pvz., Kanada, Australija, Naujoji Zelandija. O dominija — tai faktiškai nepriklausoma valstybė, tik formaliai pripažįstanti Britanijos karalių ar karalienę savo valdovu be valdžios. Kitų kolonijų autonomija ir kompetencija buvo plėčiamos, gubernatoriai vis mažiau kišosi į kraštų vidaus reikalus.

Tebelaukia nepriklausomybės

Dar prieš kelis metus Britanijos gubernatoriai valdė daug Afrikos teritorijų. Šiuo metu tokių teritorijų tėra viena, kurioje dar plevėsuoja britų vėliava — tai Swaziland. Bechuanaland, Basutoland ir Swaziland teritorijose tebegyvena per 1½ mil. žmonių. (Bechuland — 222.000 kvadratinį mylių plotu su 548.000 gyventojų; Basutoland — 11.716 kv. mylių plotas su 733.000 gyventojų ir Swaziland — 6.704 kv. mylių su 285.000 gyventojų.) Tie trys kraštai buvo Britanijos protektoratai kaip ir Rodezija (Šiaurės ir Pietų). Pastarieji pasiskelbė nepriklausoma be Londono sutikimo, tad į ją žiūrima kaip į maištininkę. Jai daromas ekonominis spaudimas ir vedamos derybos. Bechuanaland ir Bosutoland nepriklausomybė gavo šimtą, Swaziland gaus — 1967 m.

Britų kariniai liko dar maži žemės ruožai ir mažos salos. Adene, Arabijos pusiasalyje, vyksta atentatai, teroras. Tai rodo netolimą britų viešpatavimo galą tame mažame, bet nafta turtingame krašte. Hong Kongas yra Britanijos kolonija nuo 1840 m. Tokia pat kolonija yra Gibraltaras, mažutė teritorija Ispanijos pietuose su 2½ kvadr. mylių ploto ir 29.000 gyventojų su igula. Ispanija pretenduoja į Gibraltarą, kuris gaudina diplomatinis santykius tarp Anglijos ir Ispanijos. Taip pat eina diplomatinis trynimasis tarp Argentinos ir Anglijos dėl Falklando salų, kuriose yra apie 3.000 gyventojų, daugiausia anglų, 4.618 kv. mylių plote. Falkland — taip pat britų kolonija, kurioje gyventojų tėra tiek, kiek vidutiniškoj Lietuvos parapijoje.

Pakeliui į nepriklausomybę

Vidurinėje Amerikoje yra Britų Honduras. Jis prieš porą metų gavo plačią autonomiją ir netrukus laukia nepriklausomybės, kurią Gvatemala rengiasi praryti. Bermudų salos JAV Atlanto pakrastyje yra dar britų gubernatoriaus valdomos. Amerikiečių turistai jas laiko atostoginiu rojumi. Tas „rojus“ apima 21 kv. mylių plotą; gyvena 37.000 gyventojų, kurių 60% sudaro negrai. Panašaus dydžio salų britai turi Ramiajame ir Indijos vandenyne. Tad saulė vis tiek nenusileidžia... Ir tas salas niekas aiškiai pretenzijų dar nereiškia.

Mažieji bijo nepriklausomybės

Didelės kolonijos paprastai duoda pelną, o mažųjų dauguma reikalauja finansinės paramos, kuri sunkina Britanijos biudžetą, tačiau neįmanoma suteikti visoms toms mažoms kolonijoms nepriklausomybės. Tai būtų neatsakinga iš britų puses. Mažų kolonijų gyventojai ginsini nuo nepriklausomybės. Ir iš tiesų, kaip gali būti nepriklausoma sala ar žemės ruožas su keliais, keliolika ar 50.000 gyventojų? Mienė trys pietų Afrikos kraštai ne-reikalavo nepriklausomybės, bet jie yra neturtingi, reikalingi stambių sumų ekonominei pažangai. Todėl Londono vyriausybė stumia juos į pilną nepriklausomybę, nes tada tų kraštų šalpa rūpinsis Jungtinji Tautų organizacija, o daugiausia Jungtinės Amerikos Valstybės... J. Gs.

KANADOS IVYKIAI

Speciali komisija, sudaryta iš senato ir federacinio parlamento narių, tiria didžiųjų maisto gaminių pardavimo bendrovių kainas ir turimą pelną. Loblav bendrovės pelnas K a n a d o j e 0,88% yra didesnis už tos pačios bendrovės krautuvėlių pelną Amerikoje. Komisija pareikalavo, kad ji ir kitos bendrovės sumažintų kainas ir išlygintų susidariusį skirtumą. Pastaruoju metu kanadiečių tarpe jaučiamas vis didesnis nepasitenkinimas nuolat augančiomis maisto gaminių kainomis.

Ontario provincija planuoja įsivesti privalomą automobilių vairuotojų patikrinimą. Kiekvienas vairuotojas kas 7-10 metų turės laikyti egzaminus iš naujo. Sekančiais metais bus pradėti tikrinti tie vairuotojai, kurie yra bausti už nusizengimus taisyklėms ar yra turėję nelaimių, o 1968 m. bus pradėtas patikrinimas visų vairuotojų.

Konservatorių vadas J. Diefenbaker federaciniam parlamento apkaltino premjero L. Pearsono vyriausybę revoliucija prieš karalienę. J. Diefenbakerio teigimu, Kanados vyriausybė planuoja pakeisti ant pašto sunkvežiminių esantį karališką herbą Kanados tautiniu ženklu.

— Klevo lapu.
Britanijos buv. premjeras A. Edenas, dabar vadinamas lordu Avon, tris dienas viešėjo Kanadoje ir dalyvavo vieno karinio dalinio 100 metų sukakties iškilmėse. Spaudai jis pareiškė, kad atominio karo grėsmė sumažino 1962 m. tarp JAV ir Sov. Sąjungos įvykęs susidūrimas dėl Kubos. Vietnamo klausimą galima būtų išspręsti tik tada, jei-gu pavyktų neutralizuoti visą buvusią prancūzų Indokiniją — Laos, arba Vietnamus ir Kambodiją. Jis netiki, kad dabartinis spaudimas Rodezijai turėtų įtakos šio krašto baltiesiems, bet nepataria griebtis jėgos principo, nes tai galėtų duoti labai liūdnus rezultatus.

Specialia radaro aparatura ap-rūpintas keturmotoris lėktuvas pradėjo sekti ledų judėjimą Kanados vandenys. Vasaros mėnesiais jis skraidys arktinėje dalyje ir praves laivus mažiau ledo turinčiomis vietomis. Rudenį šios rūšies patarnavimas bus atliekamas didžiųjų ežerų, Sv. Lauryno upės ir įlankos srityse. Tai yra pirma tokio pobūdžio ledų sekimo tarnyba pasaulyje, kuri per metus kainuos apie \$1 milijoną. Vėliau planuojama įsi- (Nukelta į 3 psl.)

NEUŽMIRŠTAMI STUDENTO PERGYVENIMAI

GABENOM GINKLUS PARTIZANAMS

(Tęsinsys iš pr. numero)

Ginklai pasiekė dalinį

Už atraktą jau pervaziuotus Sventosios išvyko, du vežimai su „versingos karvės“ davinu i šiaurę, i Ragelių pusę. Jie visi jautėsi saugūs, nes važiuojo i Rokiškį pirmadienio rytą, taigi, i turgu. Tokią dieną važiuoja ir daugiau žmonių. Mes, pavaižavę kiek, dar apyaušryje, sustojome dienos poilsui, nes dieną važiuoti Svėdasa pusėn nebuvo saugu. Palikome kitai nakčiai. Šią naktį mes padarėm per 50 km, tegu žiemos metu ir pakeitė arklius, maždaug per 13 val.

Diena nežadėjo nieko ypatingo. Miegojau gerai apsaugotas. Miegojo ir vežimai. Tik nemiegojo sargai, mat kiekvieną žingsnį, nes dirbo šį bei tą lauke. Sutekus pajudėjome vėl. Bet arti Salų jau išėjo, kad Vilniuje suėmė kažką ir jau manęs įsiekiojo. Tai gi, jau Skapiškio apylinkėse man vietos nėra, reikia pradingti. Persivarkėme Salagiryje. Vienos „pieningos karvės“ norma priklausė tarp Šetekšnos ir Pyvesos, o antrąją pasiuntėme už Pyvesos. Jau naktį išsikirstėme turtą ir sekantį naktį ginklai pasiekė saugaus rankas. Mūsų dalinio jėga pakilo, ypač kai gavome šovinių dar ir kitiems ginklams.

Suėmimai Vilniuje

Namo nebegrįžau. Iš Vilniaus žinios pasiekė aiškios. Išlikau nesuimtas, nes buvau kelionėje. Bet visai nepriklausau mano ryšių daliniui. Pageidaujamas buvau visai atsitiktinai, nes dažnai užėdėdavau pas vieną muzikantą radijo pasi-klausyti. Ten rado mano nuotrauką ir porą knygų, kurių viena jau buvo konfiskuota („Komunizmas Europos telmsme“). Tai gi, jau šios knygos užteko mane suimti, nes tas išsiganęs vyrukas pasakė, iš kur ją gavęs.

Grįžau i Vilnių apsiuostyti kovo pradžioje. Nebeužsakau i Instutą, nei i Tauro bendrabutį, nei i savo kambarį, kur daiktai jau buvo prijungti prie bylos. Nakvoju pas vieną draugą, iš kur buvo galima nueiti stogais pas kaž-

koki totorių i bolševizmo priešą. Ten gyveno tada ir vienas ekonomistas, dabar — Cikagoje. Man draugai parūpino vėl literatūros. Iš mergaitės, tada dar gimnazistės L. B., gavau atvežtą man ginklą — vokišką, labai patikimą. Ta gimnazistė buvo labai drąsi ir gudri ryšininkė, dabar — JAV. Idomia jį išsiųsdavo tėvas žygiui. Ji važinėdavo savaitgaliais, kiekvieną kartą ką nors parveždama. Išvažiuoju i Kauną ir per Anykščius i Simonis, kur jaučiausi apsaugus.

Mane seka „draugas“

Iš Simonių turėjau gerą ryšį su Kaunu ir Vilniumi, o šiaip darbo jokio. Sekiau užsienio radiją — vokiečių ir BBC. Jaučiau kaip okupantas vis labiau spaudžia. Visas išsibėgėjimas bus tik karas, kurio laukia visi, net ir tie darbininkai, kurie pradžioje prisirėgė raudonus kaspinėlius. Komunizmas jau parodė nagus ir ragus net darbininkui. Ir darbininkui visur sumty, nemažiau kaip kitų. Mano prieglauda kol kas saugi. Saugus ir naujas pasas. Bet kaip ilgam? Kaip reikės gauti naują pasą, nes kalba, kad bus sovietiški?

Buvau Kaune. Lagaminėlyje nieko piktą. Šalia tik ryšuliukas su atsisaukimais. Autobusas pravažiavo Ukmerge. Man įtartinas vienas „draugas“. Kažkur jį mačiau Kaune sekiojantį. Išlipu Utenos geležinkelio stotyje ir nueinu. Vėliau įsėdu i traukinėlį. Atsirado „draugas“ su kitu mažesniu draugu. Traukinėlis prieš Anykščius kleetuots i pakalnę. Pasirodė išeiti ir išsokti jam lipant i kalną. Atsikeliu ir įsėdu įsiva palikęs. Išsėka i „draugas“. Stoviu prie durų ir žiūriu.

— Kur droigas...
Neteko jam baigti klausimo: gavo netikėtą smūgį i pasmakrę ir sumuko. Pamačiau ir ginklą. Jis buvo mano rankose, o „droigas“ pro duris riedėjo i pakalnę i kitą pusę ir aš išsokau. Sukniubau. Susitrenkiau kėlį i kažkokį kelmą. Pastebėjau sustojantį traukinėlį. Naktis tamsi, pavaršinė su rūku. Pasirodo, antras „draugas“ nesulaukė pirmo i su-

stadbė traukinėlį. Kilo triukšmas, įsiekiojimas, o aš skubiai nešdinausi Debeikių apylinkės laukais. Laimingai pasiekiau Simonų apylinkes, iš kurių nuklysdavau i Skapiškio, tėviškės, patvirtinti naktimis. Pasiekiau kartą ir Biržų apylinkes, nes vėl reikėjo paruošti ryšius. Pasirodo, i naują sekimo tinklą įkliuvau visai atsitiktinai Kaune, nes susitikau su sekamaisiais. Mes susitikome su jais atsitiktinai viename kine. Iš jų tepavyko suimti vieną, o kiti laiku išnyko — nerado jų nė namuose. Antra, buvau tu metu susitikęs prof. Juodele, užėjau i technikos fakulteto rūmus, kur įregistruo mano naują pasą. Tada buvo tokia tvarka: registruodavo kiekvieno įneinančio pasą, kurį reikėjo palikti, ir grįžtant atsiimti. Paskiajai pasiekė, kad svečiais visada pasidomėdavo. Tai gi, jų sekimo tinkle atsidūriau atsitiktinai.

Ginklai slaptais keliais

Gyvenau netoli Viešintų. Čia daug miškų ir patogių vietų. Ant, turėjau gerų pažįstamų i tolimų giminių. Balandžio gale gavau žinią, kad „kiaulė atsivedė paršiukus ir blogai žindo“. Kas čia tokio, jei kiaulė atsivedė paršiukus ir blogai juos žindo, bet man teko sunkiausias darbas — tuos „paršiukus“ auginti. Keliai nesaugūs, nes prieš gežužus pirmąją visur ant tiltų stovėjo sargybos. Mano kelias perkirstas ežerais ir upėmis, kur su vežimu be tilto ir kelto nepersikėsi. Peržvelgiau visų trijų man apytikriai žinomų kelių vietas. Saugiausias atrodė šiaurinis, arba Serno kelias. Bet „kiaulė jų nežindo“, reiškia ginklai nesaugūs. Susitikimas Dūkštė labai neaiškus, o šalia Dūkštės nemažiau keblus, kai vietovė visai nežina. O nurodymai štai kokie: takas, ežeras, valtytis ir padžiūti šlapi, sausi skalbiniai, atvertos klijomo durys, du puodai (moliniai) ant tvoros, kalvė, trečias pakrūpės dūmtraukis... Per keturias dienas pasiekiau pėsčias Dūkštą, nes traukinėliu pro Uteną nebesiryzau važiuoti. (Bus daugiau)

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKU BALDAI
ĮVAIRIOS KILIMAI • SALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

Nemokamas į namus pristatymas.

K R A U T U V E S :

Rytuose —

Zigmas Brazauskas iš Portage la Prairie, išmokęs kanadietį akla berniuką groti akordeonu. Apie juos plačiai rašė Kanados vakarų anglišką spauda, pažymėdama berniuko genialumą ir lietuvių mokytojo nuopelnus

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta is 2-ro psl.

gyti ir antrą panašų lėktuvą. Dažnai laivai sunkiai grumiasi su plaukiojančiomis ledo lytimis ir nežino, kad už kelių mylių yra visiškai ledo neturinti zona.

Zemės turtų ir energijos departamentas yra nutaręs duoti 40% valstybinę paramą imonėms, kurios sutinka tirti Jukoną ir šiaurės-vakarų teritoriją. Jeigu jos rastų žemės turtų, gautąją paramą turėtų grąžinti per 10 metų. Nesėkmės atveju parama negrąžinama. Šiam reikalui federacinis parlamentas paskirs \$9 milijonus. Paramą galės gauti kiekvienas 21 m. amžiaus kanadietis ar imonė, jeigu jos bent pusę nuosavybės yra kanadiečių rankose.

Susisiekimo tyrinėtojų kon-

ferencijoje Niagara Falls CNR geležinkelio bendrovės atstovas pranešė, kad 1991 m. tarp Montrealio ir Toronto 200 mylių greičiu ir valanda kursuos 32 traukiniai. Sekančią vasarą bus įvestas pirmasis turbininis traukinys, kuris keleivius iš Toronto į Montrealį nugabens per 3 val. ir 59 min., išvystydamas 84 mylių greitį. Dabartinis greičiausias CNR traukinys "Rapido" į Montrealį nuvažiuoja per 4 val. ir 59 min.

Montrealyje atidarytoje sovietinių gaminių parodoje Sov. Sąjungos atstovas prekybos reikalams Kanadoje S. Čenčikovskis pareiškė, kad sovietai norėtų plėsti prekybinius ryšius su Kanada. Jis nusiskundė, kad dabartinis balansas esąs labai nepalankus Sov. Sąjungai, nes ji Kanadoje perkanti 25 kartus daugiau nei Kanada Sov. Sąjungoje.

Aklas akordeonistas ir jo mokytojas

"Winnipeg Free Press" dienraštis paskelbė iliustruotą rašinį apie muzikos talentą Portage la Prairie Manitobos provincijos institucijoje, skirtoje protinių atžvilgiu neišsivysčiusiems asmenims. Jis yra 14 m. amžiaus berniukas Clarence Asham, gerokai nusikraustęs prigimties — nebylys, aklys ir kurtinys, kuris betgi puikiai groja akordeonu ir skambina pianinu, nors jo talentą gerokai varžo nekontroliuojami galvos raumenys.

Berniuko gabumus muzikai pastebėjo jau virš 15 metų šioje institucijoje dirbantis mūsų tautietis Zigmas Brazauskas, žinomas akordeonistas, nekartą lietuvišką muziką populiariąs kanadiečių tarpe ir netgi dalyvavęs radijo programose. Jis padėjo jaunajam talentui ir parūpino seną akordeoną. Tai buvo nelengvas bandymas, juo labiau, kad su berniuku neįmanoma susisiekti, bet įdėtas darbas davė puikius rezultatus — keturiolikmetis Clarence Asham, akomponuojant Zigmui Brazauskui, vietiniame konkurse laimėjo trečią premiją, atkreipdamas spaudos atstovų dėmesį. Institucijos atstovai šį groja duetus kartu su Z. Brazausku ir akordeono garsais linksmina kitus pacientus.

Zigmas Brazauskas už sąžiningą ilgų metų darbą buvo apdovanotas laikrodžiu ir atžymėtas dr. H. S. Atkinsono atminimui skiriama dovana kaip tėvų pakeitęs žmogus. Lietuvoje jis buvo baigęs sanitarijos puskarininkų kursus, iki sovietinės okupacijos tarnavo liktiniu Lietuvos kariuomenėje. Kanadon atvyko po II D. karo, patyręs daug vargo karo ir pokario metais. Laime Kanadoje neilgai tegalėjo džiaugtis, nes mirė žmona, palikdama jam dvi mažas dukreles. Vyrišku ryžtingumu Z. Brazauskas pakėlė naują gyvenimo smūgį. Siandien jo vyresnioji dukra Rūta jau yra baigusi mokyklą ir dirba istaigoje, o jaunesnioji — Zuzana gyvena kartu su tėveliu, tebelanko mokyklą.

Z. Brazauskas yra darbštus ir pavyzdingas ne tik darbovietėje, bet ir namų aplinkoje. Jo namo daržas ir sodelis skęsta gėlėse bei vaismedžiuose, sustabdydamas nevieno praeivio žingsnius prie vartelių. Miesto savivaldybė, tikrindama atliktus gražinimo darbus, Z. Brazausko pastangas šioje srityje atžymėjo pirmąja premija. Belieka palinkėti, kad mūsų tautietis ir toliau sėkmingai garsintų lietuvių vardą.

P. Liaukevičius

Puošniausia išeivijos šaulių vėliava

Montrealio šaulių kuopa iškilmingai paminėjo savo veiklos dešimtmetį š.m. spalio 8 ir 9 dienos. Iškilnės įvyko Aušros Vartų bažnyčioje ir salėje. Iškilnėse posėdyje dalyvavo apie 100 asmenų, jų tarpe visa eilė svečių iš Toronto ir kitur. Iš padaryto pranešimo paaiškėjo, kad per 10 metų kuopa yra daug nuveikusi. Neskaitant susirinkimų, pramogų bei minėjimų, kuopa turėjo \$3000 pajamų, kurias panaudojo šalpai "Nepriklausomos Lietuvos" savitaisios šerams, Lietuvių Fondo įnašui, "Baltijos" stovyklavietei, šeštad: mokykloms, tautinių šokių grupei, sportininkams ir t.t. Kuopa išsigijo puošniausia turtymė vėliava, kuri kainavo \$1000. Be to, ji išsirengė šaudyklą P. Skrubio ūkyje Pont Fortune ir išsigijo pereinamąją dovana, skiriamą geriausia šauliui. Kuopos būstinė įrengta Aušros Vartų parapijos patalpose. Kaip legali organizacija, ji įregistruota Kanados valdžios istaigoje, turi vadinamąjį "čarterį" ir teisę veikti visoje Kvebeko provincijoje bei turėti nuosavybę.

Sukakties proga buvo gauta daug sveikinimų žodžių bei raštų iš organizacijų ir paskirų asmenų. Garbės ženklus nusipelnusiems šauliams įteikė centro valdybos atstovai J. Preikšaitis. Šaulių žvaigždės ordinas įteiktas Al. Vazalinskui ir A. Kalvačiui; šaulių žvaigždės medalis — J. Šiaučiuui, J. Jurgučiu ir P. Gabriui. Meninę dalį atliko sol. A. Paškevičienė.

Vaišes paruošė: J. Strelionė, J. Jukonienė, P. Barauskienė ir J. Drešerienė. Scenines dekoracijas skoningai sutvarkė dail. Alf. Vazalinskis.

Jubilėjinės pamaldos buvo atlaikytos AV par. bažnyčioje, kur dalyvavo visa kuopa su savo vėliava. Taipgi dalyvavo kūrėjų-savatorių ir ramovėnų vėliavos. Šventinės nuotakos pamokslą pasakė kun. G. Kijauskas, SJ. Giedojo AV parapijos choras.

DISKUSINEM TEMOM

DARBININKAI IR INFLIACIJA

Savo ankstyvesniame tokio pat pavadinimo straipsnyje pasisakiau, kad darbininkai yra infliacijos kaltininkai. Sekančiame šio laikraščio numeryje ir mano teigimus K. K. atsako priešingai. Jis savo straipsnį pradeda: "Persiklausius straipsnį, pasirašytą J. J., aiškiai matyti, kad jis nenagrinėja infliacijos bešališkai, bet kalbės tik vienai pusei ir jai parenka perdtus palyginimus". Tą sakini ir aš galėčiau pakartoti, tik vietoje raidžių J.J., tektų pažymėti raides K.K.

K. K. nagrinėja streikų pasekmes bei jų sąryšį su kitomis darbovietėmis. Tuos dalykus visi žino iš praktikos. Ir streikuotojai žino, kad streikas neša nuostolius, bet, jei kito kelio nėra, tenka griebtis streiko.

K. K. mini vienos bendrovės pelno 6%. Tas procentas nieko nepasako, nes tai yra teorinis dalyko svarstymas. Aš nurodžiau konkrečius duomenis, nors ir neminėju bendrovės vardo. Jei bendrovės pelnas per 18 metų pakilo apie 6 kartus, o jos darbininkų savaitinis atlyginimas nepakilo nei du kartus, tai kaip galima kalbėti, kad, štai, vargšė bendrovė nebegalės gyvuoti?

Esu pasisakęs, kad darbininkai galėtų dirbti ir už mažesni atlyginimą, jei valdžia nustatytų prekių kainas. Deja, valdžia to nedaro. Kas lieka darbininkams, jei jiems tenka vyti gyvenimo lygį?

Yra žmonių, kurie sako, kad, jei darbininkams bus pakeltas atlyginimas, tai ir prekių kainos pakils. Tas pasakymas nėra gyvenimiškas. Galima paminti pavyzdį iš šiu metų. Prekių kainos pradėjo kilti jau nuo sausio mėnesio. Prekybininkai nelaukė darbininkams atlyginimo pakėlimo. Kaikurie darbininkai atlyginimo pakėlimą gavo tik rudenį. O ir dabar prekių, ypač maisto gaminių, kainos nenuostoja kilusios.

Nenuostabu, kad kaipuriuose Kanados miestuose darbininkų žmonės piketoja prie didžiųjų maisto gaminių krautuvių dėl kainų kėlimo.

K. K. apgailestauja, kad darbininkams reikalaujant didesnio atlyginimo, kaipuriuos bendrovės nebegalės gyvuoti. Bendrovės neprazū, nes jos pačios turi gali-

mybes sau padėti, o ir valdžia daugiau remia bendroves nei darbininkus. Geležinkelio darbininkai gavo atlyginimo pakėlimą, sudarant tai bendrovei kelių milijonų dolerių didesnes išlaidas, tačiau bendrovė gavo milijonus dolerių dovanų iš krašto vyriausybės. Be to, b-vė pati pakėlė kainas už savo patarnavimus. Taigi, bendrovė uždirbs dar daugiau, negu ji uždirbo prieš tai. Darbininkai gi iš savo pakėlimo daugiau mokes valstybinių mokesčių, kurių dalis eis ir jų bendrovei. Tai rodo, kad darbininkai didelių laimėjimų pasiekti negali, o bendrovės gali.

Vatikano santaryboje buvo pasisakyta, kad darbininkai gali reikalauti sau tinkamo atlyginimo, išneinant net ir streiką. Taip pat buvo išreikštas pageidavimas, kad darbininkai dalyvautų ir bendrovės pelne, nes darbininkai bendrovėms daro pelną. O kiek Kanadoje yra bendrovių, kurių pelne dalyvauja ir darbininkai? Apie darbininkų dalyvavimą bendrovės pelne dar sunku kalbėti, nes dalis darbininkų dar nepajėgia išsikvoti sau tinkamo atlyginimo.

Tenka dar kartą pabrėžti, kad ne darbininkai kalti dėl galimos infliacijos, bet kainų kėlejai: turtingos prekybos bendrovės, miestų valdybos, kurios darbininkams už 5 kambarių namuką iškart pakelia mokesčius net iki 70%. Jei bus nustatytos normalios prekių kainos, namų ir kitokie mokesčiai, atpuls ir darbininkų streikai ir nebus kalbos apie infliaciją.

K. K. savo straipsnį baigia taip: "Valdžia dėl infliacijos galima kaltinti tik ta prasme, kad nesugeba suorganizuoti įstaigų, kurios griežtai ir privalomai, tiek bendrovėm, tiek darbininkams, sprestu tarp jų išskylančius ginčus". Valdžia tokias institucijas turi, tik jos darbininkų ir bendrovių ginčus duoda patarimus, o ne įsakymus. O ir jos daugiau pataikauja bendrovėms, nutesdamos savo patarimus net iki 60 dienų. Toks patarimo nutesimas nutesia ir ginčo sprendimą iki vėlyvo rudens ir tuo stabdo darbininkų streikus. Taigi, valdžia stabdo darbininkus, o ne darbdavus ar kainų kėlejus. J. J.

MARTINI & ROSSI

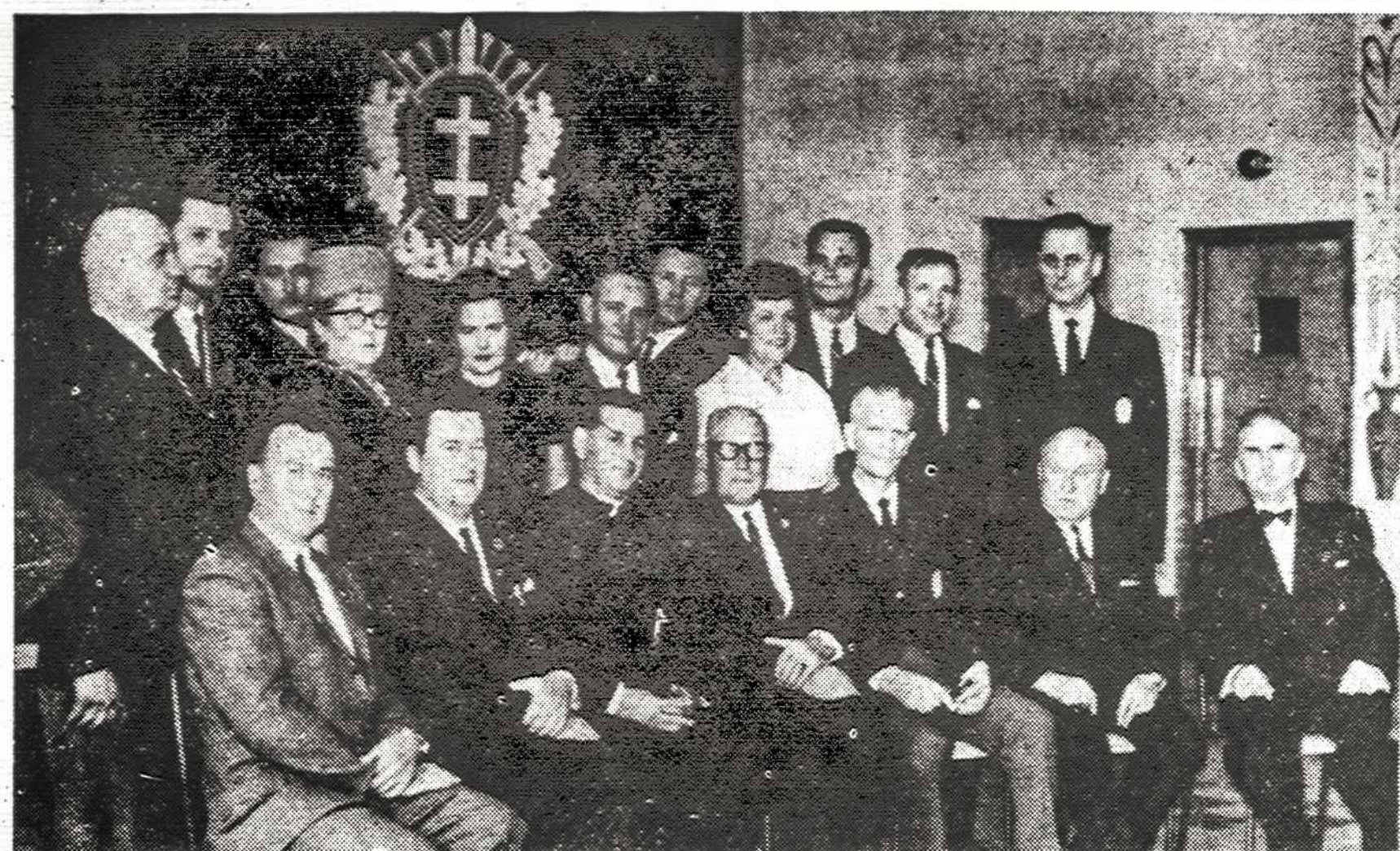
VERMOUTH

RAUDONAS arba EKSTRA AŠTRUS, arba BALTAS SALDUS

Skanus "on the Rocks" (su ledais) arba tinka maišyti

! BUTELIUS SUPILTAS ITALIJOJE

Gaunamas
svaiginamųjų gėrų
parduotuvėse

Montrealio L. K. Mindaugo šaulių kuopos dešimtmečio rengėjai ir svečiai. Stovi iš kairės: A. Sutkaitis, A. Stašaitis, P. Jocas, J. Jukonienė, J. Strelionė, Br. Abromonis, P. Gabrys, S. Drešerienė, Alf. Vazalinskis, J. Vieraitis, Br. Bagdžiūnas; sėdi: J. Šiaučius, St. Jokūbaitis, K. Pečkys, S.J., J. Preikšaitis, St. Barauskas, dr. J. Kaškelis ir K. Silkauskas. Foto A. Kalvaicio

Miestai auga, kaimai nyksta

RIMAS GINTAUTAS

Viena aštriausių problemų sovietinėje Lietuvoje yra butų trūkumas. Apie tai daug rašyta, daug planų paruošta, tačiau sprendimas iš vietos neįjuda.

Iki šio meto kompartija gyvėsi nepaprastais statybos laimėjimais, nors miestai išaugo ne vien jos pastangomis. Daugelis žemdirbių pasitraukė iš kaimo į miestus, nes tik ten galėjo darbo surasti. Ir šiuo metu tebevyksta jaunimas iš kaimo į miestus, nors žemės ūkyje jau pradeda trūkti darbo jėgos. Miestuose naujakučiai, nežūrint varžymų, kurie dažnai apima, įsidarbina ir gyvena spūstyje. Žymiai blogesnė padėtis kaime. Kompartija norėtų visus gyvenytojus suvaryti į bendras gyvenvietes, nors neišmano kur gyvenvietės įkurti, neįsistatiusi dėl trobesių pobūdžio ir nepajėgia savo sumanyto įgyvendinti. Senieji trobesiai nyksta, nes neduodaama medžiagos jiems taisyti. Daugelis žemdirbių patenka į nepaprastai šurpų sąlygas. Iš žemdirbių reikalaujama daugiau dirbti, daugiau gaminti, tačiau jų gyvenimo sąlygomis nesirūpinama.

Spjūvis į kompartiją

F. Vilius, pagiežos pagautas, rašo kompartijos leidinyje "Valsietičių Laikraštys" (X. 5, nr. 119) apie kaimiečio nelemį:

Zmogus atsisėda valgyti, o į barščius jam lyja. Arba, sakysim, kur bėsto vaiko lovelė, ir ją vistik laša. Ką tada jam daryti? Sakote, eiti pas pirminką, prašyti jo pagalbos? Antanas Venckus taip ir padarė. Net ir rajono laikraštį parašė. O kas išėjo? "Kelmės rajono kolūkių žingsnis pirmyn" pirminkas A. Malakauskas vis žada namą remontuoti. Bendrai jis įsitikino, kad pažadai — geras dalykas. Ir žmogų tuokart nuraminti, ir patį, taip sakant, iš padėties išsisukti, ir svarbiausia, niekas biurokratizmo neapkalts: taipgi neišvariau žmogą pažadėjau, sutaisysiu.

Buvo prie to skylėto namo visokių tikrintojų. Pastovėdavo, tvorą parėmė, pakraipydavo galvomis. Aš, pavyzdžiui, mačiau "įvykio vietoje" kolūkių partinės organizacijos sekretorių S. Gedvilą. Galvojau, užsiplies žmogus, pamatęs, kad taip jų kolūkiečiai gyvena, imsis ko nors. Bet kur tau. Tavo ramus, kaip niekur nieko.

Dabar jau galiu pasakyti, kur Antanas Venckus prašė, teisybės ieškodamas. Ir kaip jam ir galva neatėjo! Jis pamiršo, kad pirminkui, sekretoriui, tikrintojams ant galvos ne lyja.

Dabar vyksta pasiruošimas žiemai. Kolūkių valdybos svarsto gyvulių žiemojimo klausimus, siunčia meistrus fermų stogų taisyti, langų įstiklinti, skylių sienose užkamstyti. Specialistai, gamybinės valdybos ruošia reidus, tikrina pasirušimą. Ir visi teisingai daro: gyvuliai — tai mūsų produkcija, jie turi žiemos šaltai ir šiltai. Na, o žmonės? Kaip žiemos žmonės?

Paruošti gyvenamą namą žiemai ne taip jau sunku. Pataisyk stogą, idėk naujus langus ir dar gyvensi. Taigi žmogus eina ir prašo lentos, rastgalio. O jam atsako:

— Ne, kelkis į gyvenvietę. Ten išsistatysi.

Dabar viskas naujoms statyboms. Statybos gyvenvietėje — gausi paskola, padės tau transportu. O jei reikia trobą paremontuoti, prasideda kryžiaus keliai.

Gyvenvietės — mūsų ateitis. Jas pastatė, perkėlė visus gyvenytojus, pakelsime kaimo vaizdą, sudarysime sąlygas žmonėms tokias, kokios yra mieste. Tai didelis uždavinys, ir jį reikia vykdyti visu rimtumu. Bet negalima pamiršti, kad kėlimasis į gyvenvietes truks eilę metų. "Žingsnis pirmyn" kolūkyje persikėlė 20 kelmų, o reikia perkelti daugiau kaip šimtą. Todėl negalima kasdieninės netvarkos dangstyti gyvenvietėms.

Sako, kolūkiuose šiuo klausimu lengviau. Yra statybininkų brigada, gali kelti žmones pasiūti butų remontuoti. O tarybiniuose ūkiuose sunkiau. Štai Užvenčio tarybinio ūkio Kuršų skriaus darbininkų šeimos gyvena ypač blogose sąlygose. O kiek ten yra senų, apleistų pastatų. Juos atremontavus, išeitų geri butai darbininkams. Bet ne. Viskas naujomis statyboms. O seni geri pastatai toliau pūva.

Reikia reikla sveiko stogo ant galvos, reikia šilumos. Jei jis šito reikalauja, būtina jam padėti. Išsisukti čia nėra ko.

O kur grūdus pilti

Agr. V. Ramanauskas gyvai patybuoduoja ir ūkininkų trobesių statybos užvilkinimo pasekmes ("Valsietičių Laikraštis", X. 5, nr. 119):

Orai šį rudinį kaprizingi. Nespėjai apsižiūrėti, iš kurios pusės atlenka debesys, kai prakiūra dangus ir surikiuota darbų eilė subyra lyg kortų nameliai. Ypač sunku Kėdainių rajono "Naujo gyvenimo" kolūkių žemdirbiams.

Ūkio agronomė J. Giedraitienė radosi labai susirūpinusi. Prieš porą savaitių laukuose dar buvo 70 hektarų gero vasariojaus. Tą dieną ūkis sušalė talkos — atvyko du kombainai iš kaimyninio "Galiūno" kolūkių. Mat, ten po stipraus lietaus šlapia, o čia melniai ant dremuotų plotų.

Bet viena bėda ne bėda — nėra su kuo grūdus nuo mašinų vežti. Pagal grafiką tą kartą teko galvius į mėsos kombinatą vežti, o diena kaip tyčia pasitaikė giedra, saulėta.

Grūdų pilti taip pat nėra kur. Tarp grūdų sandėlių Kėdainių mechanizuota statybos kolona visus metus stato ir šiam derliui sugebėjo tik 6 aruodus įrengti. Statybininkų sandėlyje nematyti, nors pastatas jau turi būti perduotas naudojimui. Kolūkių sandėlininkas A. Menkus įpykęs vaikšto po niekai nebaigiamą įrengtą sandėlį ir bėdoja:

— Padėkite, vyrai, jeigu galite. Matote, kaip vargsta. Grūdus ir maišais, ir dėžėm nešiojame. Vargas, o ne darbas. Bet tai būtų tik pusė bėdos, jei dar kokie du-trys aruodai būtų įrengti. Dabar baigiame paskutinįjį pripildyti. O kur grūdus vėliau pilsime — neįsivaizduoju. Tokiu sunkiu metu mus visi pamiršo...

Pernai, kai rudens orai buvo geresni, ūkyje grūdus pylė ir į daržines, ir į tvartus. Galvojo, šiemet atsigaus, pasistatė talpų 800 tonų sandėlį. Viltys sužugo, nes statybininkai žodžio netesi.

— Lentų stokojam, — pasakė mums mechanizuotoje kaimo statybų kolonoje. — Reikia keturių centimetrų storio, o tokių dabar neturime. Bet nuo spalio pirmos ir tą sandėlį mesime visas jėgas

Kodėl nuo pirmos, o ne iki pirmos? Argi nebuvo galimybių pasirūpinti, kad "Naujo gyvenimo" kolūkių sandėlio raktus gautų anksčiau?

Kompartija save vana

Kai dvi statybos ministerijos nepajėgia išvežti vežimo, spalio mėn. pradžioje posėdini susirinko statybos "ministeriai", su statybomis susiję pareigūnai ir daugelio rajonų kompartijos sekretoriai. Pasitarimo išvadas apibendrinio kompartijos centro sekretorius J. Maniūsis, kuris jau nekartą rašė spaudoje statybos klausimais. Pasitarimo išvadas sovietinė Elta paskelbė kompartijos dienraštyje "Tiesoje" (X. 6, nr. 234), kurios vertos ypatingo dėmesio:

Negalutiniais duomenimis, Kaimo statybos ministerija devynių mėnesių generalinės rangos statyboms montavimo darbų planą įvykdė vos 87 procentais. Jos organizacijos liko žemdirbiams skolingos daugeliu pastatų. Beliko ketvirtadalis metų, o beveik 39 procentai metinio plano darbų dar ne atlikti.

Ministerija iki šiol dar nesugebėjo įvesti reikiamą jai pavaldžių organizacijų ir imonių darbo kontrolę. Todėl daugelyje objektų netvarka, darbininkai ir mechanizmai dažnai pastoviai. Blogas darbo organizavimas (Nukelta į 9 psl.)

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomeji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Pa.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 3-8008

A + A

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

žmoną ELENĄ, sūnui VYTAUTUI, dukrai REGINAI su šeima reikiame nuosirdžiaus užuojautą —

A. S. Gineičiai

A. S. Ažuolai

A + A

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

žmoną ELENĄ, sūnų VYTAUTĄ ir dukrą REGINĄ VALICKIENĘ su šeima nuosirdžiaus užuojautą —

L. L. Einikiai

A. J. Petrauskai

Brangiam TEVELIUI mirus,

dukterį KRISTINĄ ir sūnų VIKTORĄ ŠIDLAUSKŲS giliai užjaučiame —

Aleksas ir Genė Kužmarskiai

A + A

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

žmoną ELENĄ VAIDOTIENĘ, dukterį REGINĄ VALICKIENĘ ir šeimą, sūnų VYTAUTĄ VAIDOTĄ nuosirdžiaus užjaučiame —

M. Traškevičienė

A. A. Kocėnai

I. S. Mackevičiai

Kilniam lietuviui,

buvusiam Lietuvos Steigiamojo Seimo nariui

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

jo žmonai ir vaikams su šeimomis

nuosirdžiaus užuojautą reikiame —

S. ir K. Grigaičiai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PREMIJA ŠOKĖJAMS

Eisenhuettentstade, R. Vokietijoje, pramoginių šokių konkursų laimėtojų keturias Lietuvos šokių poras: vilniečiai — A. Gineitis ir I. Subatnienė, kauniečiai — M. Petulis ir L. Šalkauskaitė, L. Sveikauskas ir A. Svabonaitė, K. Šimaskas ir V. Budriūnaitė, sėkmingai įveikusios R. Berlyno ir Frankfurto prie Oderio atstovus. Kituose dviejuose konkursuose teko pasitenkinti pralaimėjimu, nes juose dalyvavo gerokai stipresni varžovai iš Danijos, Prancūzijos ir Čekoslovakijos. Lietuviai šokių grupę vadovavo M. Vaitulevičiūtė.

RYŠIAI SU UŽSIENIU

Vilniuje įvyko antroji konferencija vadinamosios „Draugystės ir kultūrinio ryšio su užsienio šalių draugijos“. Valdžios prezidiumo pirm. L. Kapočius informavo, kad Lietuvoje buvo priimta apie 120 delegacijų iš užsienio ir virš 60 delegacijų buvo pasiūsta į užsienį. Jis taipgi nusišundė: „Dar silpną yra leidžiamė bazė, o tai trukdo operatyviai leisti literatūrą apie Lietuvą užsienio skaitytojams. Ne visada atsilyginama ir atvykstančių ir respublikos užsieniečių grupių specifika ir grupių narių sudėtis...“ L. Kapočius pasitraukė iš parėgų, teisinamas, kad jis planuoja pereiti į mokslinį darbą, ir buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. R. Petras, J. Jurginis ir M. Požarskas.

MIRĖ K. ŽIEVYS

Liepos 27 d. nuo kraujo išsiliejimo smegenyse mirė buv. Alytaus gimnazijos mokytojas Kęstas Žievyš, anksčiau mokytojas Vilniausje ir Utenos gimnazijoje. Pastaruoju metu jau buvo išsijęs į pensiją, todėl meškerio. Vėlysis buvo gimęs 1902 m. Tilvikų - Gyviškių kaime, Šakių apskrityje. Palaidotas Alytuje, dalyvaujant gausiam būriui giminii, pažįstamų ir buvusių mokinių. Dvi jo seserys gyvena Čikagoje — Anastazija Dumčienė ir Antanina Damijonaitienė.

NUBAUSTOS KOOPERATININKS

Šilutės rajono liaudies teismas už grobstymus nutėisė kalėti žemaičių Naumiesčio vartotojų kooperatyvo valdybos pirm. J. Čiužaitę pusantru metų, vyr. buhalterę S. Tamošaitienę — vienerius metus; kasininkę J. Mockevičienę metui bausmės paskirta lygtinai su dvejų metų bandomuoju laikotarpiu. Teismo pirm. V. Venckus rašo: „Nagrinėjant byla, nustatyta, kad žemaičių Naumiesčio vartotojų kooperatyve įvairiomis progomis buvo ruošiami išgerimai, kuriuos skatino ir juose dalyvaudavę kooperatyvų sąjungos vyr. buhalteris Piekus ir vyr. revizorius Balandis. Pinigai išgerimams buvo grobstomi iš kasos...“ Abu silpnavalių moteriški gundytojai, atrodo, išsivers be kalėjimo: „Šiuo reikalu liaudies teismas priėmė atskirą nutartį“. Jie, matyt, yra kompartijos nariai, tad vadovaujamasi šūkiu — varnas varnui ir akį nekerta...

TRADICINIAI ŠUKIAI

Kad piliečiai žinotų, ka galima šukalioti ir ka reikia nutylėti, sovietinė kompartija kasmet paskelbia virš šimto šukių, skirtų spalio revoliucijos sukaktiui. Siemet juose, atrodo, samoningai nutilima Kinijos kompartija: „Broliai! sveikiname socializmą stantūnais Kinijos Liaudies Demokratinės Respublikos darbo žmonėms. Už Tarybų Sąjungos ir Kinijos tautų draugystę ir bendradarbiavimą! Amerikai skiriamas šūkis nr. 10: „Pasaulio tautos! Kovokite už tai, kad Jungtinės Amerikos Valstijos nutrauktų agresyvią karą prieš Vietnamo liaudį, ryžtingai reikalaukite nedelsiant išvesti Amerikos kariuomenę iš Pietų Vietnamo! Tegul plečiasi ir stiprėja tarpautinis solidarumas su didvyriškąja Vietnamo Liaudimi! Kad Amerika perdaug ne užpūktų, pateikiamas šūkis nr. 46: „Draugiskai sveikiname Amerikos Liaudį! Tegul plečiasi Jungtinių Amerikos Valstijų ir Tarybų Sąjungos tautų bendradarbiavimas, siekiant užkirsti kelią pasauliniam karui!“

ARCHITEKTAI NEPATENKINTI

Bene žymiausi architektai dabarti-

niame Vilniuje yra dvylika Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai. „Liter. ir Mene“ paskelbtame pasikalbėjime jie nusišundžia: „Ekstravagancijos mes nesivokime... Asmenybės kultas, šilnybiniai barjerai ir skonio stoka Vilniaus architektūriniam veide paliko randus: tai gyvenamieji namai prie Jaunimo stadiono, Raudonosios Armijos prospektu, Muziejaus gatvėje...“ A. ir V. Nasvyčių kūrybai yra būdingi tvirti principai: „Architekto kūrybos pozicija — žmogus. Architektūra neturi jo nutelbti, tai mūsų kūrybinis principas. Noras užimponuoti, užgožti mastelį mums nepriimtinas...“ Dabartinėmis statybos jėgoms nepatenkinti: „Didžiausias gyvenamųjų kvartalų priešas — monotoniškumas, kurios ko kas, deja, neįmanoma išvengti. Kodėl? Maža galimybių parodyti savo, kaip kūrėjo, braižą...“ Jie paliečia ir kitą nesėkmės priežastį: „Mes norime pernelyg pigiai ir ilgaamžiai statyti. Statome, iš anksto žinodami galutinio rezultato vertę, kuria, mūsų nuomone, neturime pagrindo džiaugtis...“

NAUJI PRAMONĖS CENTRAI

Pramoninės statybos projektavimo instituto rajoninio planavimo skyriaus vadovo Henriko Zvolinsko pranešimu, lig šiol pramonė Lietuvoje buvo koncentruojama tradiciniuose centruose — Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Kauno ir Vilniaus augimas jau esąs nepagaidaujamas, nes jis būtų nepatogus šių miestų gyventojams. Nutarta iki 1980 m. daugiau dėmesio skirti naujai suplanuotiems pramonės centrums — Plungei, Jurbarkui, Kapskui (Marijampolėi), Utenai ir Alytui. Jurbarkas bus įrengtas naftos valymo nepagaidaujama gamykla ir naftos chemijos gaminių įmonės, vamzdžių sąjungos ir Klaipėdos uostu. Utenoje numatoma koncentruoti lengvąją pramonę, ypač elektros prietaisų, o Alytuje tekstilės ir prietaisų pramonę. Kapskui perkirkštyti Marijampolėi teks metalo apdirbimo ir tekstilės pramonę, Plungei — mažai vandens reikalaujanti chemijos pramonė. Žemdirbiams aptarnauti iš 450 gyvenviečių buvo atrinkti 229 kasdieninių poreikių centrai, kurie iš kaimyninių kolchozų bus pasiekiami per 15-20 minučių. Stambesniems paslaugoms numatomi 36 rajonų centrai. Žemės ūkiu 100 ha naudmenų dabar aptarnauja apie 13 žemdirbių, kai tuo tarpu Estijoje jų yra tik 7-9. H. Zvolinskas tiki, kad ateityje žemdirbių skaičius Lietuvoje gerokai sumažės, kai kolchozai ir sovchozai bus labiau mechanizuoti. Už paramą planams paruošti jis dėkoja Kauno polittechniko instituto docentui K. Sešelgiui, Mokslių Akademijos ekonomikos instituto direktoriui K. Meškauskui ir valstybinės plano komisijos darbuotojams.

OZKABARZDŽIAI JAUNIKAIČIAI

Lietuvoje pradeda griežtesnė kova prieš pauglių polinkį ir nerūpestingą gyvenimą ir chuliganizmą. Šiandien jau atvirai prisipažįstama, kad tie ozkabardžiai jaunikačiai nėra praeties atgavėnos. Tai liudija ir „Sluotoj“ paskelbta P. Raščiaus satyra, nes juk pensijos buvo įvestos vos prieš keletą metų:

„Vėl trinksi būgnas lyg perkinas, vėl plešama „Laurensija“... — Atejo ozkabardžiai sūnūs Su motinėlių pensijom.“

Ir šnibždasi visi išbalę, pavargę druckiai kelnieriai: „Nuo kuoju nuvaryti gali ir mus, ir patį velnią jie...“ Kantrybės, kelnieriai apkūnūs! Dar nebaigta „Laurensija“, nes ryt ateis tie patys sūnūs ir su tėtušų pensijom.“

TECHNIKOS MOKYKLA

Kėdainiuose komisija iš statybininkų priėmė naujus pastatus profesinei technikos mokyklai, kuri ruoš darbininkus chemijos pramonei. Čia bus įrengti braižybos, saugumo technikos, cheminės technologijos ir kiti kabinetai. Penkių augstų bendrabutyje galės gyventi virš 400 mokinių. Numatoma, kad technikos mokykla kasmet išleis apie 200—300 specialistų.

V. Kst.

HAMILTONO ATEITININKAI SENDRAUGIAI RENGIA ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO MĖNESIO PENKTĄ DIENĄ, JAUNIMO CENTRE

PROGRAMOJE:

- LONDONO - RŌDNĖS JAUNIMO ANSAMBLIS
- PUIKUS DOMINICO FERRIE ORKESTRAS
- ABITURIENTŲ PAGERBIMAS
- VERTINGA LOTERIJA IR LAIMĖS STALIUKAI
- SPAUDOS BALIAUS KARALIENĖS RINKIMAI
- TURTINGAS BUFETAS

BILETAU — \$2.00, STUDENTAMS — \$1.00 PROGRAMOS PRADŽIA — PUNKTUALIAI 7 VAL. VAKARO

Rengėjai maloniai kviečia visus ir iš visur į šį pirmąjį rudens balį.

Ateitininkų sendraugų skyriaus valdyba

HAMILTON

REKOLEKCIJOS Aušros Vartų parapijoje prasidės lapkričio 6, sekmadienį, pamaldomis ir baigsis lapkričio 13, sekmadienį. Jas ves žinomas rekolekcijų vedėjas Tėvas dr. J. Venckus, SJ. Visi parapijiečiai prašomi rekolekcijose dalyvauti. Klebonas

PIRMASIS MĖNESIO PENKTADIENIS — lapkričio 4 d., Mišios — 7 val. vakaro.

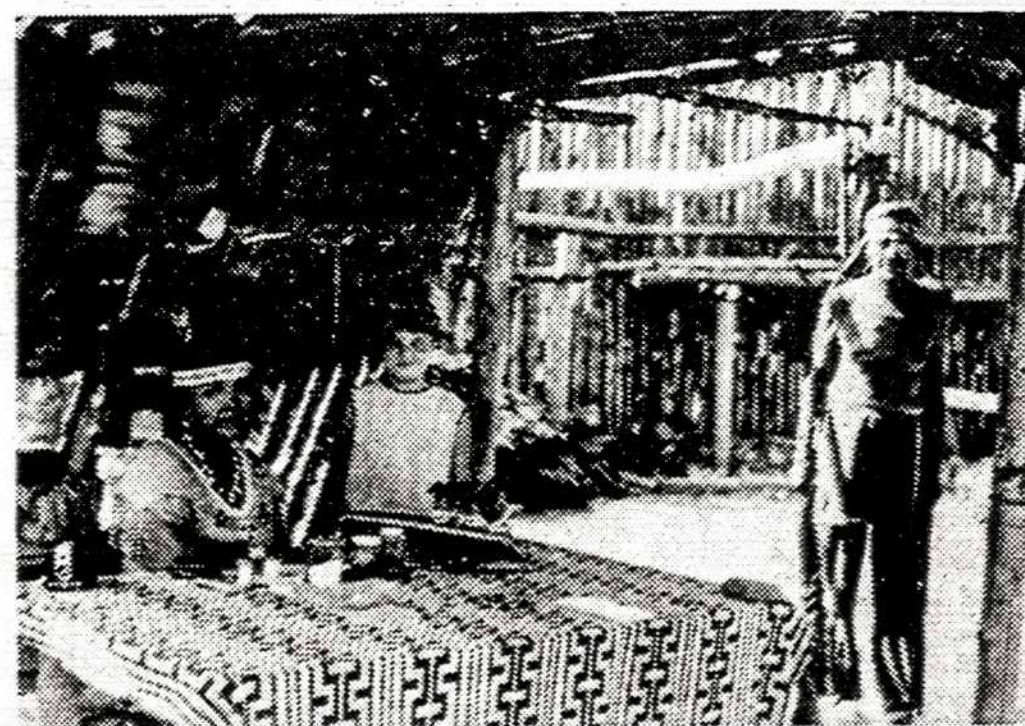
SPAUDOS BALIUS — šį šeštadienį, lapkričio 5, Jaunimo Centre. Programą atliks Londono — RŌdnės jaunimo ansamblis, vad. kun. B. Pacevičius ir tautinių šokių grupė, vad. D. Chainauskienė. Koncerto programą prasidės punktualiai 7 v.v. K.L.B. Hamiltono apylinkės valdyba pristatys visus baigusius XII gimnazijos klasę abiturientus ir jiems įteiks po vertingą knygą. Šokių metu bus išrinkta spaudos baliaus karalienė. Gros puikus Dominico Ferrie orkestras. Rengėjai kviečia visus šį šeštadienį dalyvauti pirmame šio rudens sezono atidarymo balijuje. J. P.

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ susirinkimas įvyks spalio 16 d. buvo labai įdomus politinė apžvalga, kurią padarė J. Matulionis, atvykęs iš Toronto.

Išrinkta revizijos komisija ir aptarti einamieji reikalai. Dalyvavo nemažas būrys narių su žmonomis.

Šiais metais gruodžia 4 d. sueina 25 metų nuo ateitininkų ideologo prof. St. Šalkauskio mirties. Nutarta šios didios lietuvių asmenybės sukaktį paminėti koncertu. V.

T. FONDO VALDYBOS RENGIA MAS priešadventinis subvakaris-šokis įvyks lapkričio 26 d. Jaunimo Centre salėje. Šiam vakarui T. Fondo v-ba įtemptai ruošiasi, nes nori savo svečiams išsakyti pateikti labai daug staigmenų. Savo posėdyje skyriaus v-ba svarstė sumanytą ateinančią vasarą paminėti 20 metų sukaktį nuo mūsų lietuvių tremtinių į Kanadą imigracijos pradžios. Tai būtų gegužinės pabūdišio minėjimas; ir talką būtų kviečiamos ir kaimyninės apylinkės.

Niagaros pusiasalio indėnų trobelyje: lietuvaitė tarp šeiminių Nuotr. J. V.

Niagaros pusiasalis

APYLINKĖS IDOMYBĖS. Kad ir nuolatini gyvenantiems šioje gražioje ir garsioje gamtos didingumo Kūrėjo apdovanotoje apylinkėje, verta retkarčiais pasizūrėti ne vien tik į didingą krioklio vandens kritimą, bet ir į apylinkes, kaip antai, Queenston kryptimi, kur paminklas virš kalnų liudija 1876 m. kanadiečių su amerikiečiais kovos laukus ir laimėjimą Kanados armijos, kuriai vadovavo garsusis generolas Sir S. Brock. Tuo armijos laimėjimo dėka Kanada tapo savarankiška valstybe. Kanadiečiai, kad ir nebūdami perdaug karingos dvasios žmonės, gerbia savo karus, ir po šimto metų pastatė dar didingesnį paminklą minėtam generolui St. Catharines mieste, būtent, Brock universitete. Žemyn, pagal Niagaros upę keliaujant nuo paminklo, seka graži Marijos garbei įrengta alėkė su spalvingomis statulomis. Ją pravažiavus, matyti saulės laikrodį, padarytas iš įvairių spalvų žalumynų, kuris sukdamas tarytum sako, kad jis lietuviu V. Macikūno padarytas. Galingą elektros jėgą gauna lenkams, matyti didesnis, negu gyvenamo namo pastatas — tai senovės ginklų muzėjus ir už jo seka Fort George, buvusi tvirtovė, kuri 20 a. antroje pusėje jau tik muzėjinę vertę turi. Chippawa kryptimi yra graži vieta „Marineland“, kurioje yra zoologijos sodas su įvairiais gyvuliais bei paukščiais ir Flinston — mėgstamųjų sportuoti žuvų baseinu. Ten pat yra Kanados indėnų įrengta „Indian Village“, kur gyvena grupė indėnų. Per visą va-

saros atostogų metą jie demonstruoja savo šokus, rankdarbius ir aiškina lankytojams apie kiekvieno įrengto kaimelio paskirtį Kanados indėnų gyvenime.

ORGANIZACIJŲ VEIKLA 1966 M. KLB apylinkės valdybos rūpesčiu su rengtas Vasario 16 minėjimas su Tėvo B. Bagdono, OFM, paskaita ir choro „Varpas“, vad. M. St. Gailevičiaus, koncertu. Skautų rėmėjų draugovės pastangomis suruoštas Joninių vakaras, kuriame dalyvavo garbingi svečiai: Lietuvos gener. konsulas Kanadoje, ponia, prof. R. Sealey. Hamiltono ir Toronto taut. šokių grupės išpildė meninę programą. KLVs „Ramovės“ valdybos suruošė šeimyninę gegužinę p. Bieliūnų ūkyje, Welland Ont., su prizižiu šaudymu, loterija ir šokiais. Tėvų pranciškonų pastangomis buvo su ruošta Niagaros pusiasalio, parapijinė šventė su valšėmis, kurioje dalyvavo kun. dr. Pr. Gaida ir visi pusiasalio parapijiečiai. Tėvo B. Mikalausko, OFM, 25 m. kunigystės sukakties paminėjime dalyvavo daug svečių, solist. - D. Stankaitytė, S. Baras, V. Verikaitis ir muz. St. Gailevičius. Rugsėjo aštuntuos minėjimą suruošė KLB apylinkės valdyba su J. Jurkiaus paskaita, sol. B. Cyplenės ir pianisto R. Obuolio koncertu. Lapkričio 23 minėjimas bus lapkričio 12 d., 6.30 v.v. Slovakų salėje, St. Catharines, Ont., su p-lės I. Gričaitės paskaita ir Toronto Prisiškėlio parapijos studentų choro, vad. kun. Br. Jurko, koncertu. Minėjimą rengia ramovėnai V. M.

SPAUDOS BALIŲ-ŠOKIUS

Sault S. Marie, Ont.

LANKSĖI KAPELIONAS. Spalio 30 d. mūsų mieste iš Sudburio lankės kolonijos kapelionas kun. A. Sabas. Pamaldos, kaip ir paprastai, buvo laikomos kroatų bažnytelėje. Mūsų tautiečiai panašiomis progomis labai gausiai susirenka, tik gaila, kad kroatų bažnytelė yra lietuviams permaža, patalpos perdaug prikreinamos.

APYLINKĖS VALDYBOS NARĖ V. Motižienė vykdė rinkliavą šalpos reikalams. Darbas eina labai sėkmingai, nes tautiečiai supranta, kad vieno d. lietuvių aukta, taip vadinamas „mandagus atskratymas“ šiais infliacijos laikais jau seniai iš mados išėjęs.

JAV IR KITŲ KANADOS MIESTŲ pavyzdžiui pradėtas didesnis maisto krautuvų piktatimas pasibaigė pilnu nepasisekimu. Vienintelio miesto valdyboje esanti moteriškė vietinė „SAULT STAR“ pareiškė savo nuomonę, kad jeigu kam „steikai“ perbrangūs, tai tegul valgo virtą jautieną (potrosą)... Kiti panašūs gudruoliai pataria prieš perkant maistą gerai pagalvoti ir, pavyzdžiui, nepirkti pačios brangiausios, o imti pigesnę tą patį maistingumą turinčią mėsą... Gi tos kainos vis kyla ir kyla... J. Sk.

ATITAIŠYTINOS KLAIDOS „TŽ“ 42 nr. korespondencijoj iš mūsų miesto. Ten atspausda: „...kun. L. Kėmėšis aplankė pirmąjį mūsų klebonijos vienuolį...“ Turėjo būti „kolonijos“. Be to, ten pat atspausda: „...nuotaka kilusi iš Norvegijos“. Turėjo būti „mamytė“ (nuotakos). Abi klaidos techniško pobūdžio ir padarytos ne korespondento. Palietušius atsiprašome, Red.

PORTAGE LA PRAIRIE, MAN.

MŪSŲ APYLINKĖJE gyvena virš 10 šeimų ūkininkų, daugiausia senesnės kartos ateivių. Visi buvo gana gražiai išsiskę ir, atrodo, buvo savo gyvenimu patenkinti. Deja, amžius daravo są, ir kairiurė, sulaukę senesnio amžiaus, pradėda parduoti ūkius. Vieni jau pardavė, kiti — pakeliui. Tik gaila, kad viską perima sveitmtaučiai. Taip ir nyksta žurnalisto J. Pronksaus išgarsintas „Naujienose“ lietuvių kaimelis.

Šiais metais vakarinėje Kanadoje javų derlius buvo rekordinis — sakoma, kad prikulta virš 700.000.000 bušelių kviečių. Vakarų Kanada tokio derliaus iki šiol neturėjo.

Praėjusią vasarą teko aplankyti Vakarų Kanados provincijas — Saskačevaną, Albertą ir Britų Kolumbiją. Susitikau daug tautiečių ūkiuose ir miestuose. Visi gražiai išsiskę. Saskačevano ūkininkai tikri dvarininkai — skaičiuoja savo žemes tūkstantais akrų, o gyvulių bandas — šimtais. Tai štai ka daro laisvė! Visur matyti didžiulės mašinos, traktoriai, kombainai ir pan.

P. Liaukevičius

Fort William, Ont.

A.A. STASYS MATULIONIS, 39 m. amž., mirė spalio 17 d., sirgęs 3 mėnesius. Dirbo kaip mašinistas Great Lakes Steel Products Ltd. Jis visada dalyvaudavo lietuvių veikloje ir niekad neatsisakydavo aukos lietuvių reikalams. Praeitą pavasarį vedė Gladys Thompson. Po poros mėnesių gražaus šeiminio sugyvenimo susirgo ir nebeapsveiko. Lietuvoje liko jo seseris ir broliai. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Mūsų apylinkės lietuvių už velionį yra užrašę Mišias, kurios įvyks šv. Patriko katedroj gruodžio 10 d., šeštadienį, 5.15 val. po pietų. Visi lietuvių ir jų šeimų prašomi dalyvauti, žmonai Gladys Matulionis reikiame nuoširdžią užuojautą.

Delhi, Tillsonburg

KLB DELHI APYLINKĖS VALDYBA, atsišvelgdama į lietuviškos spaudos būklę ir jos patarnavimus apylinkėi, „T. Ziburiams“ paskyrė \$25 auką. Už tai iš leidėjų gautas padėkos laiškas.

METINIS SUSIRINKIMAS. Lapkričio 6 d., 12.30 val., t.y. toujau po 11 val. pamaldų, šaukiamas Kanados Lietuvių Bendruomenės Delhi apylinkės metinis susirinkimas. Sv. Kazimiero parapijos salėje. Darbotvarkėje: apyskaitinis pranešimas, valdybos rinkimas ir kiti einamieji reikalai.

Valdyba

PADEKA

Nuoširdžiausi dėkingi už gausias dovanas ir gausų dalyvavimą mūsų pastovinio atsilankymo proga. Labiausiai dėkojame šio staigmenos rengėjų p. p. Bertulienėi ir Z. Augalietnei, nepagalėjusiom daug triūs

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

BIRUTĖS GATVĖ tebėra New Britain mieste. Prieš 50 metų Jonas Skritulskas, nusipriešęs didelį plotą žemės, šiuo vardu pavadino per jo žemęėjusį kelią. Lenkai vėliau joje vietoje pasistatė bažnyčią ir bandė į gatvę išaugusio kelio pavadinimą pakeisti, bet su tuo nesutiko J. Skritulskas ir miesto savivaldybė. New Britaine gyvena į pensiją išėjęs aktorius ir režisiorius Juozas Lukas, kuris savo laiką yra daug dirbęs su lietuvišiais scenos mėgėjais. Jis yra dalyvavęs Petrapilio dramos teatro aktorius Vitkauskas I. D. karo metais sudarytoje lietuviškojo teatro dramos valdyboje.

LIETUVIŠKOJI AMERIKOS SPAUDAKREIPIA tautiečių dėmesį į testamentų problemą: „Vis daugiau ir daugiau lietuvių palieka sąsų pakalnę. Prakaitu uždirbtus skatikus dažnai testamentu užrašo gimnėms Lietuvoje, tačiau esamos sąlygos nėra lengva tokius testamentus įvykdyti. Į paliktus pinigų tuoj pareiškia pretenzijų okupantų samdyti advokatai, kuriems JAV teismai nelabai nori palikimą atiduoti. Kalkurie teismai neleidžia net siuntinių į Lietuvą artimiesiems pasiųsti, nors ir buvo tokių mirusiojo valia testamentu užrašyta. BALTAS ir Lietuvos konsulai yra įsivėję į dešimtis panašių bylų, kur tenka kovoti net prieš stiprius okupantų samdytus advokatus, bet ir teisėjus įtikinti, kad siuntiniai į Lietuvą galima mirusiojo valia įvykdyti. Norintieji testamentu palikti turtą Lietuvoje esantiems gimnėms turėtų pasitarti ne tik su geru advokatu, bet ir su Lietuvos konsulu arba BALFO centru.“

JONAS ŠALČIUS Illinois universitetą gavo elektroninio inžinerijos magistrų laipsnį. Už augsto lygio akademinį darbą jam pasiūlyta stipendija siekti doktorato.

CIURLIONIO ANSAMBLIO NAMAMS Klevelande išlaikyti reikia \$5.000 metinio biudžeto. Ši suma sudaroma iš keturių būdų, namo salės bei kitų patalpų nuomos visuomeniniams ir kultūrinėms sambūriams. Koncertinės pajamos padengia tik koncertų ruošos ir išvykų išlaidas. Pavasarį reikėtų atlikti pagrindinį namo remontą, kuris pareikalautų apie \$2.000. Ta proga Ciurlionio ansamblio kreipiasi į visas organizacijas, prašydamas broliškios paramos. Lig šiol tik vienas SLA seimui ruošti komitetas šiam tikslui yra paaukojęs \$50.

JUOZAS LAUCKA, lig šiol dirbęs „Amerikos Balsu“ radio programų lietuviškame skyriuje Vašingtone, perkliamas į JAV atstovybę Berlyne.

A. A. DR. ALEKSANDRAI RASLAVICIENEI, čikagietei chirurgi, mirties metinių proga pašventintas paminklas Sv. Kazimiero kapinėse. Po pamaldų Sv. Kryžiaus bažnyčioje ir iškilnių kapinėse jos vyras dr. Vincas Rastavičius velionės vardu įteikė \$1.000 Lietuvių Fondui.

MUZ. PR. AMBRAZAS, Sv. Jurgio parapijos vargonininkas Klevelande, sukūrė giedotines lietuviškas Mišias. Jos jau repetuojamos ir greit suskambės Sv. Jurgio par. bažnyčioje.

SV. ANTONO GIMNAZIJAI Knebankorte pastatyta erdvi koplyčia, kurios projektą paruošė torontietis architektas dr. A. Kulpavičius. Vitražus, altorius, sienų bareljefus ir kitus vidaus įrengimus sukūrė dail. V. K. Jonynas, laikydamasis senosios lietuvių tautodailės stiliaus.

PETRAS JURGELA, Lietuvos skautų įkūrėjas ir daugelio knygų autorius, išėjo į pensiją. Paskutiniuosius 24 metus jis dirbo Long Island Lighting B-vės statistikos skyriuje.

GENĖ BURACAITĖ-VASAITIENE spalio 4 d. pradėjo dėstyti lietuvių kalbą valstybės departamento ir Pentagono tarnautojams Vašingtone. Lietuvių kalba šioje diplomatams ir kariškiams skirtoje mokykloje yra 73-čioji dėstoma kalba.

Venecuela

TAUTOS SVENTĖ Maracay miesto lietuvių paminėjo rugsėjo 24 d. Iškilmės dalyvavo eilė svečių venecieliečių, jų tarpe E. d. Aragua gubernatoriaus I. P. Segnini, federaci-

WINDSOR, ONT.

KLB KRASTO TARYBOS suvažiavime Toronte pranešimą apie Windsor apylinkės veiklą padarė P. Januska. (Jo pranešimas suvažiavime aprašyme nepamėtas per neapsižūrėjimą. Red.).

KUN. D. LENGVINAS dalyvavo Kunigų Vienybės suvažiavime Toronte ir referavo apie savo parapijos veiklą.

K.

vašių ir dovanų gausumui. Visad geru jus prisimindami — M. ir A. McNamara C. ir A. Mateliai

Delhi, 1966 m. spalio

nės vyriausybės atstovas L. D. Vazquez ir vysk. Gonzales. Svečius su pažindino su svarbesniais Lietuvos istorijos įvykiais Carabobo uosto studentė Ana Leon. Po to sekė svečių sveikinimo kalbos, lietuviškas LB centro v-bos pirm. inž. Vl. Venckaus žodis ir meninė programa — tautiniai šokiai, kuriems vadovavo Aurelija Zalnieriūnas ir Onutė Bilelauskaitė. Augštieiems svečiams buvo įteikta Armonlenės ir Nasvyčio knyga ispanų kalba „Palik sąsaras Maskvoje“.

Braziliija

SAO PAULO KOLONIJA turi virš 15.000 lietuvių, lietuviškai parapijai priklauso 4.000. Velkia vyrų ir moterų klubas ir parapijos choras. Parapijai vadovauja prel. P. Ragaižinskas, talkinamas kun. dr. A. Miliaus. Tėvai jėzuitai Lietuvių Namuose ruošiasi įkurti lietuvių centrą. Jų gretoje yra du žinomi misijonieriai — T. Bružikas ir T. Kidyskas, kuriems padeda T. J. Giedrys. Brazilų parapijos dirba du lietuviai kunigai — Vyt. Kavolis ir A. Arminas, rašąs poeziją Venenčiaus Ališo slapyvardžiu.

Australija

PERTHO LIETUVIAI surengė su tiktuve V. Kaspulio žmonai, praėjusią vasarą atvykusiai iš Lietuvos. Po 22 nesimatymo metų šis pobūvis Kaspačiams buvo beveik antros vestuvės. Jame dalyvavo virš 100 lietuvių. Ta pačia proga buvo pagerbtas ir prieš metus iš Lietuvos atvykęs Andrejus.

M. K. CIURLIONIO DISKUSIJŲ KLUBO popietėje Melbourne gimnazijos mokytoja A. Karazijienė skaitė paskaitą „Lietuvių dainų simbolika“. Ant kraus pasveikino iš kongreso sugrįžusį Australijos lietuvių jaunimą, palinkėdamas ir toliau gyventi kongreso mintimis bei idėjomis, uždegė naują entuziazmą kongrese nedalyvavusių širdis.

LIETUVIŲ BROLIJA, turinti tikslą paripinti pastogę lietuvių kilmės seneliams ir invalidams, veikia Melbourne. Vienas jos iniciatorių nupirko 5 akrus miško, kur įrengiama lietuviška sodyba. Turimi pastatai nuomojami vasarotojams, o gautas pinigas eina į Lietuvių Brolijos išdą. Pajamas taipgi papildoma sodyboje ruošiamos gegužinės. Sudarius reikiama pinigų sumą, prieglaudos namus seneliams ir invalidams planuojama statyti Melbourne. Į organizacinį darbą stengiamasi įtraukti Melbourne gyvenančius lietuvių pensininkus.

POVILAS VIKUCKIS, lietuvis australų kariuomenėje, pasižymėjo Vietnamo karo metu. Nepaisydamas sunkaus sužeidimo ir veida ir nugarą, jis taiklia kulkošvaizdžio ugnimi išgelbėjo keliolikos savo kovos draugų gyvybes. Pasikalbėjimas su juo iš Australijos ligoninės buvo transliuojamas per televiziją. P. Vikuckis be akcento kalba lietuviškai. Adelaidės lietuvių karo veteranų „Ramovės“ skyriaus valdyba, kurią sudaro pirm. mjr. inž. V. Petkūnas, sekt. B. Marukonis ir inž. V. Bernaitis, Adelaidės lietuvių vardu jam įteikė dovaną.

Italija

VYSK. RENATO LUISI, porą kartų viešėjęs Los Angeles lietuvių Sv. Kazimiero parapijoje, savo diecezijos laikraštyje „La Voce“ rašo: „Atrodo neįtikėtina, kad pirmoji vieta, kur suradau tokią nuoširdžią ir šiltą nuotaiką, be jokio oficialumo, nebuvė nei italų, nei amerikiečių, bet lietuvių parapija. I. Sv. Kazimiero parapija, kurioje gyvena mano sesuo, vėl sugrįžau po penkerių metų, kaip tikras ilgai lauktas namiškis, galįs viskuo laisvai naudotis. Mons. Kungis yra mano naujasis ir geriausias draugas iš visų Amerikoje sutiktų dvasiškių. Reikia pabrėžti, kad lietuvių imigrantų organizavimas ir instrukturavimas šioje parapijoje tiek religiniu, tiek tautiniu atžvilgiu yra tikrai nepaprastas. Jie turi nuosavą mokyklą, kurioje lietuviškai šalia anglų kalbos mokosi ir lietuviškai.“

jaunimo aktualijos

Visuotinis studentų suvažiavimas

Šiais metais 16-tas Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyks Torontoe lapkričio 24-27 dienomis. Visa suvažiavimo programa vyks Royal York viešbutyje, kuris yra labai gerai žinomas Toronto lietuvių visuomenei.

Svarbus studentams ir nestudentams

Kodėl šis suvažiavimas yra svarbus studentams ir visiems lietuviams tremtyje? Pirmiausia, turėtų sutikti visi mūsų vyresnieji veikėjai, kad šiandieninis jaunimas yra tas, kuris turės dalyvauti laisvos Lietuvos ateities formavime. Dažnai jaunimas kaltinamas apatija Lietuvos laisvės atgavimui bei jos kultūros išlaikymui. Tas priekaištas tinka tik mažai daliai mūsų studentų. Dauguma jos nėra abejinga lietuviškam reikalui. Jos problema glūdi pasimetime, blaskymesi ir nesuradime savęs kaip individų. Dėlto didžiausia problema šiandieninės lietuvių studentijos yra savęs suradimas ir supratimas savo vietos esamoje tuštumoje tarp dviejų kultūrų. Šią problemą studentija turi išspręsti, nes ji juk turi būti Lietuvos kultūros išlaikymo ir jos laisvės atgavimo avangardas.

Kas svarstoma?

Kokios reikšmės turi studentų visuotinis suvažiavimas tos problemos sprendimui? Pažvelkime į paskutinių dviejų suvažiavimų temas. 1964 m. Detroitė: „Dabartinis lietuvių studentas — kas jis yra?“ 1965 m. Klevelande: „Lietuva ir išeivija 25 metų perspektyvoje ir kas toliau?“ Ar šios temos nerodo, kad per LSS suvažiavimus lietuvių studentai mėgina išryškinti šias identiteto problemas? Suvažiavimo metu apie 500 lietuvių studentų turi progos pasibūti kartu vienoje vietoje, pasiklausti jaunų paskaitininkų, sudaryti mažus diskusinius būrelius, privačiai pasikalbėti. Tai ir yra pagrindinis uždavinys visuotinio LSS suvažiavimo. Suvažiavimas sutelkia išeivijos akademikus atmosferoje, kurioje jie gali bendras problemas panagrinėti ir susirasti save kaip individus.

Prisimenu savo pirmą suvažiavimą, į kurį aš vykau tikėdamasis turėti nieko daugiau kaip „good time“. Grįžau supratęs, kad Šiaurės Amerikoje yra šimtai kitų lietuvių studentų su panašiom identiteto problemomis kaip aš, kurie stengiasi jas išsiaiškinti suvažiavime. Pirmasis

LSS suvažiavimas padarė man didelį įspūdį ir praplėtė mano pasaulėžiūrą lietuviybės atžvilgiu.

Ką mano apie mus Lietuvoje?

Antras motyvas, kodėl LSS suvažiavimas yra svarbus: mes turim pažvelgti į tą kraštą Lietuvą, kurios daugelis iš jaunimo nėra matęs. Pereitę vasarą aš turėjau progos kalbėti su keliais studentais, kurie neseniai lankėsi okupuotoje Lietuvoje. Iš jų pasakojimo supratau, kad lietuviai tevyneje žino, jog vyresnioji karta dirba ir kovoja už Lietuvos laisvę, bet jie visi yra nuomonės, kad jaunimas tremtyje yra tam apatiškas, nesuinteresuotas ir visiškai suamerikėjęs. Didžioji dalis mano, kad čia jaunimas jau ir kalbėti lietuviškai nebemoka. Dėlto tokie įvykiai, kaip Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas ir metinis LSS suvažiavimas yra labai svarbūs, nes jie yra paties jaunimo organizuojami. Žinios apie tai žadina Lietuvoje viltį, kad jauoji karta tremtyje neužges lietuviškoje dvasioje, bet tės kovą už Lietuvos laisvę su tokiu pat užsidegimu, kaip ir vyresnioji karta.

Audrius Šileika: studentų suvažiavimas artėja, rūpesčiai didėja

Aš tikiuosi, kad išaiškinau kodėl metinis LSS suvažiavimas yra svarbus visai lietuvių visuomenei. Tikiu, kad šiais metais Toronto lietuvių visuomenė parės 16-tąjį LSS suvažiavimą ne tik moraliai, bet ir gausiu atsilankymu ir užbaigos vakarą, per kurį įvyks taip pat uždarymas pasaulio lietuvių Jaunimo Metų S. Amerikoje.

Zinoma, pirmiausia laukiame pačių studentų — iš JAV ir Kanados. Rengėjai daro visa, kad suvažiavimas būtų įdomus, turiningas ir smagus.

Audrius Šileika

Torontas laukia 500 studentų

Pasikalbėjimas su studentų sąjungos pirmininku K. P. Žygu ir rengėjų komit. pirm. A. Šileika

Užėjo „T2“ redakcijon trys vyrai — K. P. Žygas, R. Misiūnas ir A. Šileika. Sako:

— Toronte rengiame S. Amerikos lietuvių studentų suvažiavimą. Norėjome rašyti straipsnį, bet nutarėm, kad lengviau bus nuvykti redakcijon ir padaryti pasikalbėjimą.

— Ar tai jau degantis reikalas?

— Labai. Už valandos išskrendam (Žygas ir Misiūnas) ir kitą miestą rūpintis suvažiavimo reikalais.

Redaktoriui nieko kito nebeliko, kaip išklausti svečių pareiškimus ir už juos parašyti... straipsnį.

— Kada gi ir kur bus Jūsų rengiamas suvažiavimas?

— Amerikiečių ilgąjį Padėkos savaitgalį, t. y. lapkričio 24-27 dienomis, Torontoe Royal York viešbutyje. Tai patogiausia data studentams. Tą savaitgalį studentai daugiausia keliauja. Jie mielai važiuos į Torontą, nes tai dar daug kam nauja vietovė. Studentų suvažiavimai jau įvyko visoje eilėje JAV miestų — Klevelande, Detroitė, Niujorke, Čikagoje ir kitur. Šis suvažiavimas jau bus šešioliktas iš eilės. Kiekvienais metais parenkama vis nauja vietovė. Šių metų suvažiavimui buvo parinktas Torontas, kur buvo pradėti Jaunimo Metai. Čia jie bus ir užbaigti.

— Ar numatote specialias užbaigos iškilmes?

— Taip. Jos numatytos lapkričio 26, šeštadienį, Royal York viešbutio didžiojo salėje Canadian Room, kur telpa apie 1.500 asmenų. Programoje numatoma oficialioji dalis ir sceninė programa — „Antrojo Kaimo“ iš Čikagos pasirodymas. Be to, bus balius su šokiais. Šias iškilmes rengia Kanados Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcija, kuriai vadovauja Gedrė Rinkūnaitė.

— Kokią numatote studentų suvažiavimo programą?

— Bus dvi dalys: akademinė ir pramoginė. Akademinėje dalyje bus bendri posėdžiai, kuriuose pagrindiniais paskaitininkais bus — Ant. Saulaitis, SJ, ir R. Vastokas. Be to, bus apie 10 diskusinių būrelių, kurie nagrinės įvairias temas, susijusias su lietuvių gyvenimu ir aktualiais mūsų dienų įvykiais. Būreliams vadovaus vien studentai. Pramoginėje dalyje, be „Antrojo Kaimo“, numatyti šokiai vakarais Royal York viešbutio patalpose, tik lapkričio 24, ketvirtadienio vakarą, bus didesnio masto susipažinimo šokiai Prisiikimo salėje.

— Ar tas studentų suvažiavimas bus uždaras — galės dalyvauti tik studentai?

— Ne. Žinoma, pirmoje eilėje lauksime studentų, ypač iš

Kanados, bet mielai kviečiame ir nestudentus kaip stebėtojus ir rėmėjus. Be vyresniųjų paramos sunku mums būtų pakelti visą išlaidų našą, juoba, kad yra užplanuoti ir specialiai plačiai visuomenei skirti programos dalykai, kaip pvz. Jaunimo Metų užbaiga. Ji bus šeštadienio vakare, kad visi galėtų dalyvauti. Bilietų užteks visiems. Kitomis dienomis numatyti daugiausia studentams pritaikyti dalykai, be to, dienos metu plačioji visuomenė vargu ar galės atsilankyti. Kurie galės, mielai kviečiame.

— Užsimojote dideliu dalyku, bet ar pajėgsite išvesti finansiskai?

— Manome, kad išvešime, ypač jeigu Toronto visuomenė gausiai dalyvaus Jaunimo Metų uždaryme. Patirtis rodo, kad studentų suvažiavimai patys save apmoka. Pavyzdžiui, suvažiavimas Klevelande davė net pelno, taip kad studentų sąjunga pirmoji paskyrė \$1000 jaunimo kongresui. Be to, centro valdyba pajėgė išleisti „Metraščių“, kurin buvo sudėtos suvažiavimo paskaitos ir informaciniai straipsniai apie studentų organizacijas bei jų veiklą. Tiesa, su „Metraščių“ pasidarė skolų, bet per šį suvažiavimą tikimės atsigriebt. Paprastai suvažiavimuose dalyvauja apie 500 studentų. Jie užsimoka registracijos mokestį už visus parengimus ir gauna bendrą bilietą. Tai gerokai padeda finansuoti suvažiavimo programą.

— O kur gi nakvos tie Jūsų šimtai studentų?

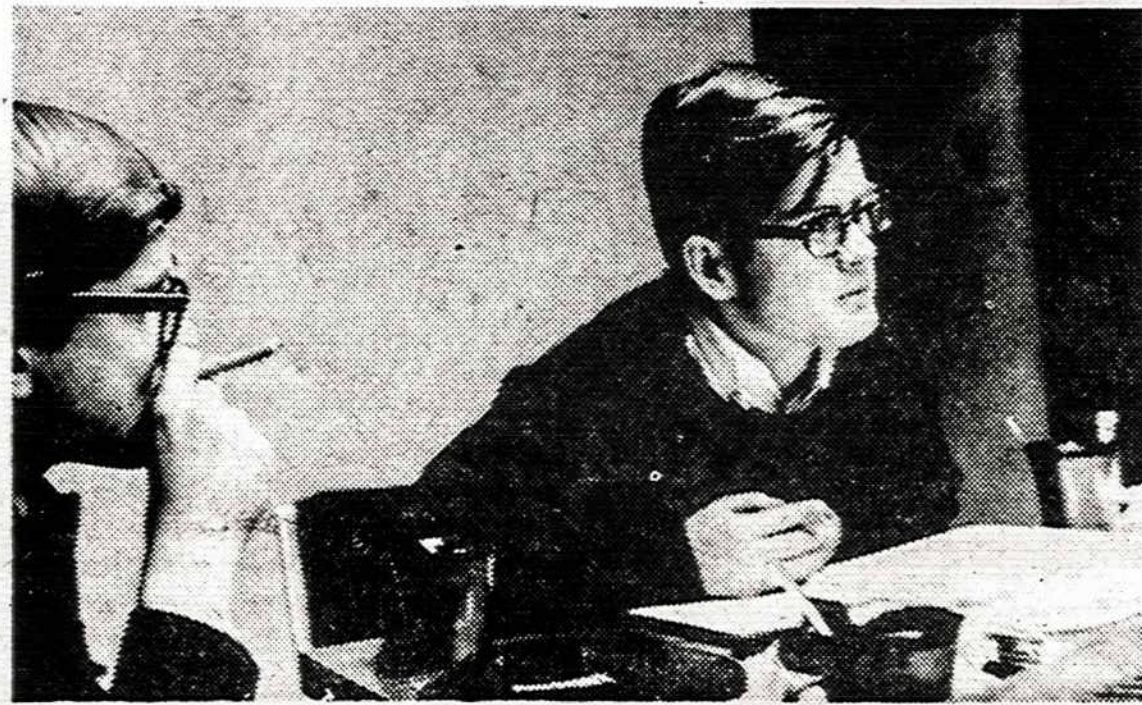
— Dauguma jų nakvos viešbutyje, išskyrus tuos, kurie turi giminių Torontoe. Viešbutyje daug patogiau. Ten gauname nuolaidą, be to, į vieną kamba-

rij išlenka kokie 4-5 studentai... Nakvojant viešbutyje lengviau dalyvauti programose, susipažinti ir susigaudyti — nereikia klastioti po miestą. Ir kas svarbiausia — gauname nemokamai sales posėdžiams; reikia mokėti tik už šokių salę.

— Turbūt girdėjote priekaištus studentų suvažiavimams. Esą jie girtauja, triukšmauja, nedalyvauja paskaitose ir pan. Kaip Jūs tuos dalykus aiškinate?

— Žinoma, studentai lieka studentais ir negalima laukti, kad jie visai sausai dalyvautų suvažiavimuose. Bet taip blogai nėra. Triukšmauja daugiausia pirmųjų ir antrųjų metų studentai. Vyresnieji ir viską žiūri rimčiau. Paprastai jie sudaro suvažiavimo branduolį. Jauniesiems studentams akademinė programa dažnai būna neįdomi, ir dėl to joje mažiau dalyvauja. Bet vėliau, kai daugiau subręsta, įsijungia akademinė veikla. Vadinamąjį triukšmą paprastai sudaro dainos, kurias studentai traukia naktimis iki parčių. Viešbutių vadovybės tą žino ir studentus apgyvendina viename augšte, kad kitie netrukdytų. Padėkos savaitgalis JAV yra studentų balių savaitgalis. Tada studentai, ypač jaunieji, vistiek kur nors važiuoja pasižmonėti. Jiems svarbu gera nuotaika. Jei per lietuvių studentų suvažiavimą nebūtų tos smagios nuotakos, mažai kas atvažiuotų. Studentus traukia socialinis bendradarbiavimas, draugystės. Vien paskaitų neužtenka. Suvažiavimo vadovybė stengiasi išlaikyti gerą tvarką, bet kartais tie dalykai būna ne jos galioje.

Baigę pasikalbėjimą, suvažiavimo rengėjai atsisveikino ir išskubėjo keliuon.

Įtempto pasikalbėjimo metu: studentų sąjungos pirmininkas K. G. Žygas ir stud. Misiūnas

Užkirsti kelia šūkiui „Dievas yra miręs!“

Lietuvių Religinio Kongreso metu Vašingtone jaunimas ir jų vadai savo posėdyje svarstė pagrindinę simpoziumo temą: „Jaunimas ir religija mūsų laikų priešreliginėje įtampoje“. Jaunas studentas Vyf. Radzivaunas savo referatą trumpai, bet giliai dėstė savo temą religingo jaunimo įtaką liberaliniam jaunimui. Kalbėtojas išskėlė pačius svarbiausius jaunimo uždavinius — gerai pasirengti, laikytis santūrumo ir būti budriam. Jo žodis taikė ypatingai ir ateitininkiską jaunimą ir Lietuvos vyčius: dabar laikas būti moderniais apaštalais. Jis nuosirdžiai ragino jaunimą gilintis ir religines temas, ypač susirinkimuose, studijų dienos, skaityboje, kad ga-

lėtų daryti įtakos liberaliniam jaunimui. Jaunasis kalbėtojas siūlė užkirsti kelią šūkiui: „Dievas yra miręs“.

Jo puikus referatas davė jaunimui ir vyresniesiems jų draugams geros medžiagos diskusijoms. Ryšium su tuo buvo priimtas atitinkamas jaunimo pareiškimas, taikomas sau ir broliams bei sesėms pavergtoje Lietuvoje. Per Vatikano radiją tas broliškas žodis lietuvių jaunimui okupuotoje Lietuvoje skelbiamas kaip gilios lietuviškos meilės balsas. (Pareiškimas buvo spausdintas „T2“ po religinio kongreso Vašingtone, Red.).

Lietuvių Religinio Kongreso jaunimo sekcija

„Esame gyva Lietuvos dalis...“

Laiškas, rašytas tėvams lietuviams, kuri praėjusią vasarą įstojo postulantė į Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių vienuoliją Putname. Tėvai, parašyti „T2“ bendradarbio, leido šį laišką išspausdinti. Jis gana būdingas 17 metų mergaitei. Red.

BRANGŲS TĖVELIAI,

Baisiai graži, tipiška rudens diena — nepaprastas sauleleidis ir vakaras. Nuostabu, kaip tokią dieną taip lengva ilgai, giliai galvoti.

Vis dažnai prisimenu Lietuvą. Visad buvo brangi, bet niekad taip, kaip dabar. Išsamiu būdu, kad esame gyva dalis Lietuvos. Dabar Lietuva nėra šalis toli, prie Baltijos, bet visur, visur, kur tik yra lietuvių. Kur tik prabilsta lietuviškas žodis, ten yra dalis gyvos Lietuvos. Kai taip galvoji, staiga atsiranda daug, daug jėgų.

Visad džiaugiuosi, kad galiu laisvai kalbėti lietuviškai, bet to niekad neįvertinau taip, kaip dabar. Nesu linkus ir visokių dėkojimų, bet dabar galiu tikrai nuosirdžiai tarti Jums „Ačiū“. Ačiū, jog tiek stengėtės, kad mokėčiau kalbą; ačiū, kad leidot tiek, kiek buvo galima augti lietuviškoje aplinkoje ir dvasioje; ačiū, kad išmokėt didžiulius, kad esu lietuviutė.

Daug galima sakyti ir daug kalbėti apie tai, kad reikia kal-

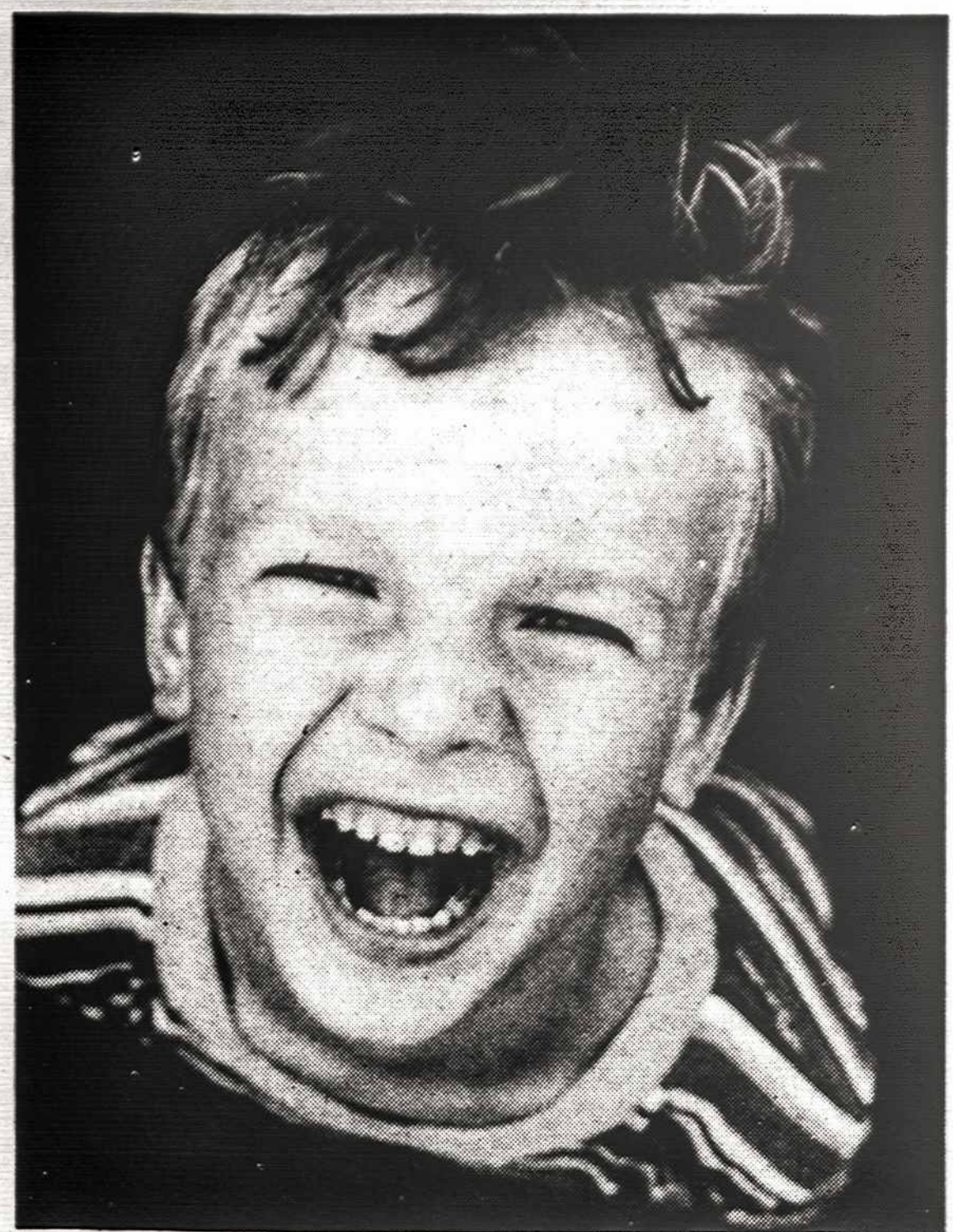
bėti lietuviškai, bet visiškai kita, kai reikia vėliau vykdyti. Reikia būti tvirtai. Greitai užmirštama ir reikia vėl pradėti. Begalinė kova, bet kova, kurią noriu laimėti.

Kaikada būna liūdna kalbant su kaikiuom bendrabučio mergaitėm. Niekas neberūpi. Nenori su lietuviams bendrauti ir visokios veiklos tik tiek svarbios, kad duoda progą socialiniams susibūrimams. Iš dalies gal ir galima suprasti, nes retai būna namuose, retai kalbasi su tėvais lietuviškai, o kai ir kalbasi, tai ir tas dažniausia angliška išeina.

Mūsų dabartiniam jaunimui tikrai nelengva yra suprasti savo tautos ir kalbos meilę. Manau, kad ir Lietuvos jaunimui, augančiam komunistinėje dvasioje, lygiai sunku yra suprasti, kad yra Dievas.

Tai maždaug tokios mano mintys šiandien. Gal per idealu. Tačiau aš jomis gyvenu.

Lauksiu iš Jūsų laiško. Jūsų Jonė

Cha-cha-cha... tai smagu buvo ateitininkų stovykloje Dainavoje! Nuotr. Lino Baškauskas

NAUJA STUDENTE

Veiklios lietuviutės posūkis augstyn

Netiesa, kad išeivija nukirsta nuo tautos kamieno šaką! Jei kada ir kaurk tas nutinka, tai tik kaltė mūsų pačių — mes patys tautai nudžiūstam ir nukrentam, kad patirštumėm svetimajį derlių. Išeivija turėtų būti ir daugeliu atveju yra toliausiai prasiskverbusi mūsų tautos šakos, kurių pumpurai kartais gražiausiai žiedais prasiskleidžia. Hamiltono lietuviškoji šaka iš vyresnio jaunimo tarpo jau davė puikių žiedų: Niujorko Metropolitan operos solistė Lilija Sukytė pakilo ir dainos meno parnasą, o dr. V. Vaidotas Kvedaras populiarėja kaip specialistas odontologas.

Vidurinysis jaunimas, šiuo metu esąs akademių gretose, irgi daug gražių vilčių teikia. Mūsų lietuviškoji šakelė, išskverbusi į McMaster universitetą, kasmet vis daugiau pumpurų išaugina. Tvirtai tikiu, kad jiems prasiskleis, savajai tautai gausime daug įvairiaspalvių ir gražių žiedų!

Šį kartą sustosiu ties vienu lietuvišku pumpurėliu — Silvija Martinkute. Šį rudenį po dvidešimties metų dirbo advokatų raštinėse kaip sekretorė-stenografistė. Praktiškai patyrusi, kad šis gyvenimas nepatenkina jos veržlios dvasios, ji grįžo į tos pačios gimnazijos 13-tą klasę, ją baigė ir šiemet įstojo į McMaster universitetą, kur pasirinko kalbas: anglų, vokiečių ir ispanų. Silvija planuoja — baigti 4 metų kursą (honors) ir bandyti įsijungti į diplomatinę tarnybą.

Būdamą kun. V. Martinkaus brolio dukte, ji dėdei tik pasididžiavimu gali būti! Jau iš pat savo ankstyvos jaunystės ji šalia savo tiesioginio mokslo uoliai lankė lietuvišką mokyklą ir baigė 8 skyrius. Silvija taipgi buvo ir yra aktyvi „Aukuro“ artistė lietuviškuose vaidiniuose nuo savo vaikystės. Ji dalyvavo moksleivių-ateitininkų eilėse. Jau treji metai Silvija yra nare garsiosios tautinių šokių grupės „Gyvataras“, kuriai vadovauja G. Breichmanienė. Visa tai Silvijai davė progos įsisavinti nepaprastai puikią lietuvių kalbą, patrauklų kalbėjimą.

mo būdą, grakštumą ir malonų balso tembrą.

„Kaip nemėgau gimnazijos, o ypač 13 klasės, taip dabar pamilau Alma Mater“ (universitetą) — nuosirdžiai kalbėjo Silvija. Jos spėjimu, McMaster-unte šiais metais studijuoja apie 15 lietuvių. Čia yra Liet. Studentų S-gos skyrius, kuriam vadovauja Gedas Breichmanas. Lietuviai studentai ruošiasi dalyvauti Studentų S-gos suvažiavime lapkr. 24-27 d. Torontoe. McMaster-un-tas pažadėjo apmokėti viešbučio išlaidas šio suvažiavimo metu.

Spalio 10 d. Silvijos gyvenimo posūkiui atžymėti jos mamytė suruošė puikias vaišes.

Visa lietuviškoji Hamiltono visuomenė linki S. Martinkutei geriausio pasisekimo jos studijose ir visame jos gyvenime!

Sk. St.

Silvija Martinkutė

• Kanados lietuvių studentai rengiasi dalyvauti visuotiniame S. Amerikos liet. studentų suvažiavime Torontoe. Ypač sukruto torontiškiai — stengiasi, kad suvažiavimas gerai pavyktų. Neatsilikia ir kitų miestų studentai — Hamiltono, Montrealio, Otavos, Londono ir kt.

Jaunieji tinklinio mėgėjai Kanados ateitininkų stovykloje Naujojo Vasogoj

Milda Memėnaitė jaunimo kongreso stovykloje vienoje pramoginėje sceninės programos metu.

Laima Švėgždaitė

ILGĖJANTIS TAKAS

Vakarykštės dienos žingsniai skamba užnugary. Keisti miglotų — atsiminimų kamuolių, Verčiasi kaip dūmai iš anos dienos, Ir garsai, lyg užtikrinto sidabro, Tų išduotų paslapčių, tyčiojasi mintyse. Takas, atžymėtas praėtų kryželių, ilgėja, O supratimas, kad niekas nieku ir lieka, Darosi skaudi jaunystės realybė.

POLITIKA

Vieną dieną paimk mėnulį, Ir parduok tą žalią sūrį, Biedniems krašte, Kur karvių fabrikai neauga... Būtų lengvas užsiėmimas, Aiškinos atvirai Benjaminas, Nes minios žmonių, (Didis skaičius apgautų) Nupirktų ir saulę, O tik naktį, Pamatytų apgaule.

VISIEMS STUDENTAMS

Jeigu šiame puslapyje paskelbtų straipsnių apie studentų suvažiavimą ir nepasikaitysite, vistiek atvykite į tą šaunųjį metinį suvažiavimą, kurį rengia centro valdyba ir specialus Torontoe sudarytas komitetas. Suvažiavimas įvyks ilgąjį Padėkos savaitgalį — lapkričio 24-27 dienomis Torontoe geriausiame viešbutyje — Royal York Hotel, 100 Front W., Toronto 1, Ont., Canada. Tel. 368-2511. Kambarių kainos: vienam asmeniui — \$7.50, dviem — \$10.50, trim — \$13.50. Rezervacijų kortelės gaunamos per LSS valdybą narius.

Daug galima sakyti ir daug kalbėti apie tai, kad reikia kal-

A. A. VACLOVAS VAIDOTAS

Su a.a. Vaclovo mirtimi lietuvių visuomenė neteko vieno veikliūjo savo nariu.

A. A. Vaclovas buvo gimęs 1890 m. rugsėjo 7 d. Josvainių valsčiuje, Kėdainių apskrityje. Studijavo Petrapilio universitete gamtos mokslus ir baigė karo mokyklą.

Visuomeninį darbą velionis pradėjo gan jaunas. 1908 m. jis įsteigė Josvainių ūkio Ratelį, metais vėliau — vartotojų kooperatyvą bei kooperacinį bankelį. 1918 m. jis išrenkamas savo gimtojo Josvainių valsčiaus valdybos pirmininku ir atstovu į II lietuvių konferenciją Kaune. Mykolo Slezevičiaus kabineto paskiriamas organizuoti valstybės kontrolę. Būdamas Steigiamojo Seimo narys, a. a. Vaclovas darė ekonomines komisijos prezidentu. Jo pasiūlymu Lietuvos piniginis vienetas buvo pavadintas litu. Šalia gausių pareigų seime, velionis dar ėjo "Lietuvos Žinių" administratoriaus pareigas ir buvo vienas "Varpo" bendrovės steigėjų.

1949 m. atvykęs į Kanadą, velionis tuoj pat įsijungia į visu-

meninį darbą ir iki pat paskutinio savo gyvenimo metų skiria lietuvių reikalams visą savo laiką. Organizuoja Lietuvių Bendruomenę ir išrenkamas pirmosios Kanados Liet. Bendruomenės Toronto apylinkės valdybos nariu; nuo 1953 iki 1965 m. apylinkės valdybos ir šalpos komiteto pirmininkas; nuo 1954 iki 1960 m. — KLB krašto tarybos ir krašto valdybos narys. Jo vadovaujamas Vasario 16 gimnazijai komitetas sutelkė virš \$9.000 gimnazijos statybai bei liet. mokyklų Vokietijoje šalpai. Nuo 1957 m. velionis buvo Tautos Fondo įgaliotiniu Kanadoje ir jo rūpesčiu dėka Tautos Fondui buvo surinkta virš \$33.000.

Nors a. a. Vaclovas politinėje plėtimyje atstovavo valstiečių liaudininkų partijai, tačiau visomis jėgomis rėmė kiekvieną gerą lietuvišką-kultūrinį darbą, nežiūrėdamas kokios partijos ar politinės orientacijos žmonės tam darbu vadovavo.

Nors liūdimė netekę a. a. Vaclovo, tačiau mus sykiu džiugina mintis, kad jo gyvenimas buvo toks pilnas; kad nuo pat pirmųjų savo jaunystės metų iki paskutinių savo gyvenimo dienų jis buvo tautos ir artimo tarnyboje. Jo malonaus veido ir žilos galvos nebematysime pamaldose, nebusitiksime jo Bendruomenės posėdžiuose bei minėjimuose, tačiau tikime, kad jo pavyzdžio dėka atsiras jaunesniųjų, kurie užims jo vietą, tęs jo darbą.

Jo darbų pilnas gyvenimas mums žadina pasididžiavimą ir viltį. "Teisusis žmogus, — sakė šv. Raštas, — ne miršta, bet tik pakeičia gyvenimo būdą". A. A. Vaclovas žemiškai gyvenimą per mirtį pakeitė amžinuoju. Jis paliko mus kūnu, bet savo darbais ir pavyzdžiu jis liks dar ilgai gyvas mūsų atmintyje.

T. P. Baltakis, OFM

Baltijos kraštų pašto ženklų ir pinigų parodos Toronte atidarymo dalyviai. Iš kairės: V. Matulaitis, Zichmanis — parodos pirm., p-lė Baltaduonytė, gen. kons. dr. J. Zmuidzinis, min. J. Yaremko, M. Raid — estų atstovas, J. R. Šimanavičius, Aug. Kuolas — Toronto apylinkės pirmininkas

Baltijos kraštai pašto ženkluose

Antroji Pabaltijo kraštų pašto ženklų ir pinigų paroda Kanadoje buvo atidaryta spalio 22 d. Toronto Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Susirinkusiems estams, latviams ir lietuviams parodos rengėjų pirmininkas M. Zichmanis pristatė Ontario pilietybės min. J. Yaremko, specialiai atvykusį tirti atidarymo žodžio. J. Yaremko pabrėžė parodos ir pašto ženklų reikšmę jaunajai baltiečių kartai, kuri nėra mačiusi savo tėvų gimtųjų kraštų. Dabartinė tautinė dvasia išlaikyti yra būtini praities tautiniai simboliai. Jis nusiskundė, kad jam, Kanadoje užaugusiam ukrainiečiui, niekada nėra tekę matyti Ukrainos pašto ženklų. Laimingo su tapimo dėka vienas parodos rengėjų savo rinkinyje turėjo ir Ukrainos ženklų, kurie buvo parodoti pilietybės ministeriui J. Yaremko. Jam taipgi parodos rengėjų lietuvių, estų ir lietuvių vardu atminimui buvo įteikta minėtųjų kraštų pašto ženklų su atitinkamomis informacijomis.

Lietuvos gen. konsulas Kanada dr. J. Zmuidzinis, pasveikinęs broliškųjų tautų atstovų surengtą parodą, ministeriui J. Yaremko perdavė estų konsulo J. Marcius linkėjimus. Jo sveikata jau yra tiek pagerėjusi, kad iš ligoninės galėjo grįžti į namus, bet ir parodos atidarymą dar neįstengė atvykti. Dr. J. Zmuidzinui buvo įteiktas Lietuvos ženklų kulkis rinkinėlis.

Baltų Federacijos vardu kalbėjo pirm. J. R. Šimanavičius, primindamas susirinkusiems, kad J. Yaremko yra nuolatinis svečias baltiečių minėjimuose bei kultūrinuose rengimuose, nors ji sleigia sunki provincinių darbų našta. Kaip tik parodos atidarymo išvakarėse įvyko pagerbimo vakarienė J. Yaremko 15 metų parlamentinės veiklos suaktyvinti atžymėti, o sekančią dieną visdėlio rado laiko atvykti į parodos atidarymą.

Ministeris J. Yaremko, nebūdamas pašto ženklų rinkėju, labai domėjosi Pabaltijo tautų istorija, kurią jis lengvai galėjo sekti iš įvairių pašto ženklų laidų. Jis pradėjo virš valandos laiko parodoje, teiraudamasis įvairiais klausimais iš mūsų tautos gyvenimo. Ta proga jam įteikė parodos rengėjai po vieną laidą p. ženklų nuo kiekvienos tautybės. Lietuviai įteikė Dariaus ir Girėno laidą.

Parodoje buvo išstatyta 120 rėmų įvairių eksponatų. Ją apėmė apie 1000 asmenų. Jie matė pilną rinkinį visų reguliarių Lietuvos nevatotų pašto ženklų (V. Matulaitis). Jame buvo gražiai matyti nuo pat pirmosios laidos vargingos valstybės atstatymo dienos: popierius prastas ir spaudos darbas menkas. Dabar jų kainą \$10 už vieną. Vėliau seka jau spalvoti p. ž. ir su valstybės ženklu — vyčiu, įvairios sukaktys, tautos istorinių įvykių momentai, žymieji asmenys. Atskirų reguliarių p. ž. kainos dabar — nuo kelių centų ligi \$150 už vieną. Už daugelį ženklų reikia mokėti doleriais (ne centais) arba ir dešimtimis. Be to, kaikiuriuos p. ž. labai sunku surasti nupirkti pas p. ž. rinkėjus. Gretimai buvo keliolika pirmesniųjų Lietuvos p. ž. su klaidomis, kurie dabar turi gerą vertę.

J. Jagėlos rinkinyje buvo visų Lietuvos okupacijų vartoti bei nauji p. ženklai; taip pat p. ž., kurie buvo apyvartoję Klaipėdos krašte ir lenkų išleisti Želgovoškio klastos metu, vadinami "centrinės Lietuvos" p. ž. Gretimai J. Jagėla parodė surinktas madonas p. ženkluose (neplinas rinkinys), paukščius, geles, žuvis.

A. Dilkus parodė Lietuvos rašytojus p. ženkluose, įvairių vokių ir p. ženklų įvairumą formų ir spalvų atžvilgiu. A. Kaminskis turėjo gražų rinkinį visame pasaulyje išleistų Tremtinių Metų progos pašto ženklų. Brangius bei retai galimus pamatyti Lietuvos p. ženkluose matėme kun. Br. Jurkšo rinkinyje: Gardino laidą, sugrįžimas į Vilnių, karpų poromis ir skirtingų spalvų bei pirmųjų Lietuvos p. ž. laidas su įvairiomis ir labai retomis klaidomis. Be to, Vatikano išleistas Aušros Vartų ir šv. Kazimiero laidas.

Gale salės ant stalų buvo visa Lietuvos banko atmintis — P. Morkūno rinkinys visų popierinių ir metalinių litų ir centų laidos. Reikia linkėti, kad greitai laiku jis susirastų ir tikrą 1.000 litų banknotą, kurio vietoje buvo tik foto kopija.

J. Pola rėmuose matėme estų tautos kelią. E. Raid — reguliarius estų pašto ženklus 1918-40 m., tremtinių pašto ir olimpinio žaidimų pašto ženklus. F. & J. Edur — estų p. ž. 1941 m. V. Maendvere — vokiečių okupacijos p. ž., vokius ir specialius estų p. ž. H. Blum & H. Olving — estų istorija ir vokai. Mrs. Avandi — iš Tremtinių Metų ir T. Avik — vokai, falsifikuoti p. ženklai ir visi estų popieriniai ir metaliniai pinigai.

Gaila, kad lietuvių ir estų jaunimo atstovų nebuvo, tad dėl skirtos Amerikos Jaunimo Filatelistų Sąjungos premijos varžėsi tik du latvių jaunuoliai. U. Ziemelis pavaizdavo cepeliną kelionę pašto ženklu, o J. Reinbergs parinko temą: "J. F. Kennedy, Latvija ir laisvė". Už šią temą jis laimėjo premiją — atžymėjimą.

A. Salinš — trumpa Latvijos istorija p. ženkluose. J. Ronis — pabaltiečių filatelistų kova dėl laisvės: paskutiniai latvių p. ženklai ir filatelinė literatūra. Ponia Erna Alberings parodė žymiuosius latvių tautos asmenis p. ženkluose. Be to, visus latvių vartotus rublinius banknotus. Z. Grundmanio rinkinyje buvo visi Latvijos popieriniai ir metaliniai pinigai laisvės.

Stikle įreminių į lankytojų žvelgia praities veidai — dr. J. Bašanavičius, A. Višteliauskas, P. Vileišis, dr. J. Šliupas, dr. V. Kudirka, A. Smetona, G. Petkevičaitė, Pr. Dovydaitis, Maironis, Žemaitė ir visa eilė kitų. Jų galerija papildo į Sov. Sąjungos pašto ženklus įtrauktas K. Donelaitis, kompartijos išgarbinta S. Nėris,

P. Cvirka. Dabartinę mūsų tautos tragediją taipgi liudija užsienyje išleisti vokai, pvz. Vatikano 1954 m. laidos Aušros Vartų Marija, 1959 m. — V. K. Jonyno nupieštas Lietuvos globėjas šv. Kazimieras. Proginiai ženklai primena į užmaršį nuejusias tremtinių stovyklas karo nusiaubtoje Vokietijoje, dabartinį gyvenimą išvijoje, filatelistų surengtas parodas. Dėmesį patraukia pirmieji nepriklausomos Lietuvos ženklai, kurių vertė skaičiuojama auksiniais ir skatinkais, nes tada dar nebuvo nei litų, nei centų.

Estų ir latvių išstatyti ženklai, kaip ir lietuvių, jiems primena jų praities dienas, o mums — broliškų ryšių nepriklausomo gyvenimo laikotarpį bei bendrus vargus, bendrą kovą išvijoje. Jų skyriuose, ypač estų, gausu ant adresuotų vokių užklijuotų ženklų. Adresatų tarpe yra Estijos nepriklausomybės kovų karo vadai, karinės institucijos ir netgi naujokų komisija. Vokiečių okupacija skelbia Estijos valstybės sekretoriui adresuotą nacių generalinio gubernatoriaus vokus.

Šią parodą suorganizavo parodos komitetas: pirm. M. Zichmanis, pad. V. Matulaitis, sek. E. Raid, izd. E. Alberings, nariai — A. Dilkus ir H. Blum. Be to, daug darbo įdėjo Toronto lietuvių filatelistų klubo pirm. P. Markūnas.

Tenka pasidžiaugti, kad Tėvai pranciškonai pagelbėjo šiai parodai, duodami nemokamai naudotis sale. Ši paroda buvo ruošiamą grynai auklėjimo tikslu, siekiant supažindinti visuomenę su pabaltiečių istoriniais dokumentais, ir tik dalį turėtų išlaidų padengs surinktos pajamos už šią progą išleistus vokus. Svečių skaičius neapvykę rengėjų ir kada nors galėsime pamatyti gal dar daugiau ir įdomesnių eksponatų.

Apsilankymas tokioje parodoje yra labai maloni atgaiva išvijoje dulkų sluogsnui padengtomis, estų, latvių, lietuvių širdims. Už tai parodos rengėjams priklauso visų lankytojų nuosirdi padėka.

Dalyvis

Naujosios valstybės

V. ZALATORIUS

Botsvanija neturtinga, bet laisva

Botsvanijos išjungimas į nepriklausomą valstybę tarp rugsėjo 30 d. vėl pademonstravo, kad šių dienų politinis pasaulis yra veikiamas dviejų priešingų jėgų. Senosios valstybės pamažu atsiskako dalies savo suverenumo ir jungiasi į didesnius vienetus, kai tuo tarpu naujosios atsipalaiduoja nuo ankščiau jas rėmusių sąitų su didesniais ir tampa savarankiškomis.

Botsvanija, buvęs Bečuanalandas, yra pusės milijono negrų valstybėlė pietinėje Afrikoje, tarp pietvakarių Afrikos teritorijos, Rodezijos ir Pietų Afrikos Respublikos. Nuo 1885 m. ji išbuvo anglų protektoratu. Perna į ją buvo suteikta savivalda, o štai, dabar — nepriklausomybė.

Valstybių nepriklausomybė yra reliatyvi politinė būseną. Botsvanijai ji reiškia, kad jos valstybininkai ir valdininkai apspręs užsienio ir vidaus politiką, kad jos žmonės užims augščiausias šalies vietas. Nepriklausomybė jai nereikšia, kad ji galės ignoruoti savo geografinę ar ekonominę padėtį ir elgtis prieš savo interesus.

Sios naujos valstybės teritorija yra kaip pusė Ontario provincijos. Tris jos ketvirtadalius užima Malučio kalnų grandinė. Likusi dalis pietuose ir vakaruose yra nykioji Kalahario dykuma, o šiaurės vakaruose Okavangos upės pelkės. Atrodo, kad tokios gamtos sąlygos žmones negalėtų pragyventi.

Visdėlio botsvaniečiai sugeba išauginti galvijus, avis ir ožkas, kurių oda ir mėsa sudaro 80% krašto eksporto. Šiokia tokia kasyklų pramonė teikia auksą, asbesto ir mangano. Užsienio prekyba palaikoma daugiausia su P. Afrikos Respublika.

Gyventojai — Bantu negrai Gyventojai yra Bantu kilmės negrai, susiskirstę į aštuonias pagrindines gentis. Dykumų būsenai yra nuolatinis antropologų ir nuotykių literatūros autorių dėmesio objektas.

Dauguma šių žmonių dėl ilgai trukusių sausų šienėnų badauja. Kol kraštas buvo anglų kolonija, tai šie jausdavo pareigą tokiu bėdmečiu gyventojams dailinti maistą. Tiesa, ir dabar dar anglai panašią pagalbą tebetiekia, bet tai jau yra dovana, už kurią botsvaniečiams turėtų reikės atsislyginti. Tai jie galėtų padaryti tarpininkaudami tarp baltųjų Pietų Afrikos Respublikoje bei Rodezijoje ir juodųjų, kurie sudaro daugumą Afrikos Vienybės organizacijoje.

Anglai suinteresuoti, kad būtų rastas kompromisas tarp baltųjų rasistų ir juodųjų nepriklausomybės šalininkų. Tik, deja, abi pusės čia taip viena kitai priešingos ir taip įsitikinusios savo teisingumu, kad tarpininkui tarp jų lyg ir nėra vietos. Jeigu Botsvanija nestos juodųjų pusen, tai šie ją apsauks bendro rasinio reikalo išdavike. Jeigu stos, tai P. Afrikos respublikai ir Rodezijai bus nesunku pritaikyti sunkiai pakeliamas ekonomines sankcijas. Neutraliųjų tame rasiniame kon-

flikte kol kas nėra.

Iškelta vėliava

Naujosios vyriausybės laikysena juodųjų Afrikos "laisvintojų" atžvilgiu parodė incidentas, įvykęs kelias dienas prieš nepriklausomybės paskelbimą. Vietinė policija suėmė septynis partizanus, kurie ėjo į pagalbą savo rasės broliams kaimyninėje baltųjų šalyje.

Per nepriklausomybės iškilmes 8.000 gyv. sostinės Gabaroneso padangėje juodavo smėlio audros debesys. Juodukai burtininkai, kurie maišėsi minioje, aiškino, kad tai geras ženklas naujai valstybei. Girdi, tie smėlio debesys pranašauja lietuvių, kuris atgavins išdžiūvusią gamtą ir tokiu būdu atneš naują gyvenimą Botsvanijai.

Iškilmėse Anglijos karalienė atstovavo princesei Marina. Ji stoėjo tribūnoje šalia prezidento S. Chamo baltos žmonos, kuri ankščiau dirbo sekretore Londone. Jis su ja susipažino bestudijuodamas Oksforde.

Amerikiečiai naujos valstybės galvai padovanavo dvimatorį lėktuvą, kuris gali pakilti nuo trumpinto tako. Tokiu būdu buvo padaryta pradžia Botsvanijos aviacijai.

Garbės sargyba ir orkestrą sudarė anglų kariuomenės aiuri pėstininkai. Iškilmių kulminacinis taškas buvo anglų vėliavos nuleidimas ir žydros-juodos-baltos trispalvės pakėlimas. Botsvanija ir toliau pasilieka Britų Bendruomenėje.

Atsiūsta paminėti

Vaclovas Šliogeris, ANTANAS SMETONA — žmogus ir valstybininkas. Atsiminimai, 181 psl., minkšti viršeliai. Kaina \$2. Išleido 1966 Jaunimo Metais 2.000 egz. tiražu Juozas J. Bachunas, Sodas, Mich., USA. Spaudos darbas — "Vilties" spaustuvs, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Aidai nr. 7, 1966 m. rugsėjis, mėnesinis kultūros žurnalas, red. Juozas Girnius. Leidžias — Tėvai pranciškonai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, JAV. Šiame Jaunimo kongresui skirtame nr. paskelbti rašiniai: A. Liulevičius, Jaunimo kongreso įspūdžiai; H. Nagys, Jaunimo reikšmė tautų ir išvijo; S. Antanina, FMM, Eilėraščiai; A. Sužiedėlis, Lietuvių jaunimas pasaulio idėjų tėkmėje; V. Trumpa, Bendruomenė išvijoje; D. Sadūnaitė, Eilėraščiai; St. Lozoraitis, jr., Žvilgsnis į pavergtą Lietuvą; A. Saulaitis, SJ, Jaunimo prieškongresiniai susitelkimai ir kt.

PORTFOLIO '65, Photographs by Algimantas Kezys, SJ. Žinomo lietuvių menininko-fotografo JAV gamtos ir miestų vaizdai, kuriuos išleido Tėvai jėzuitai Čikagoje. Įvadiniai rašiniai — T. T. Jėzuitų provincijolo T. B. Markaičio, SJ, Hugh Edwards ir K. Bradūno. Kaina nepažymėta, platintojai nenurodyti.

Laiškai Lietuviams nr. 8, rugsėjis. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Adr. — 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

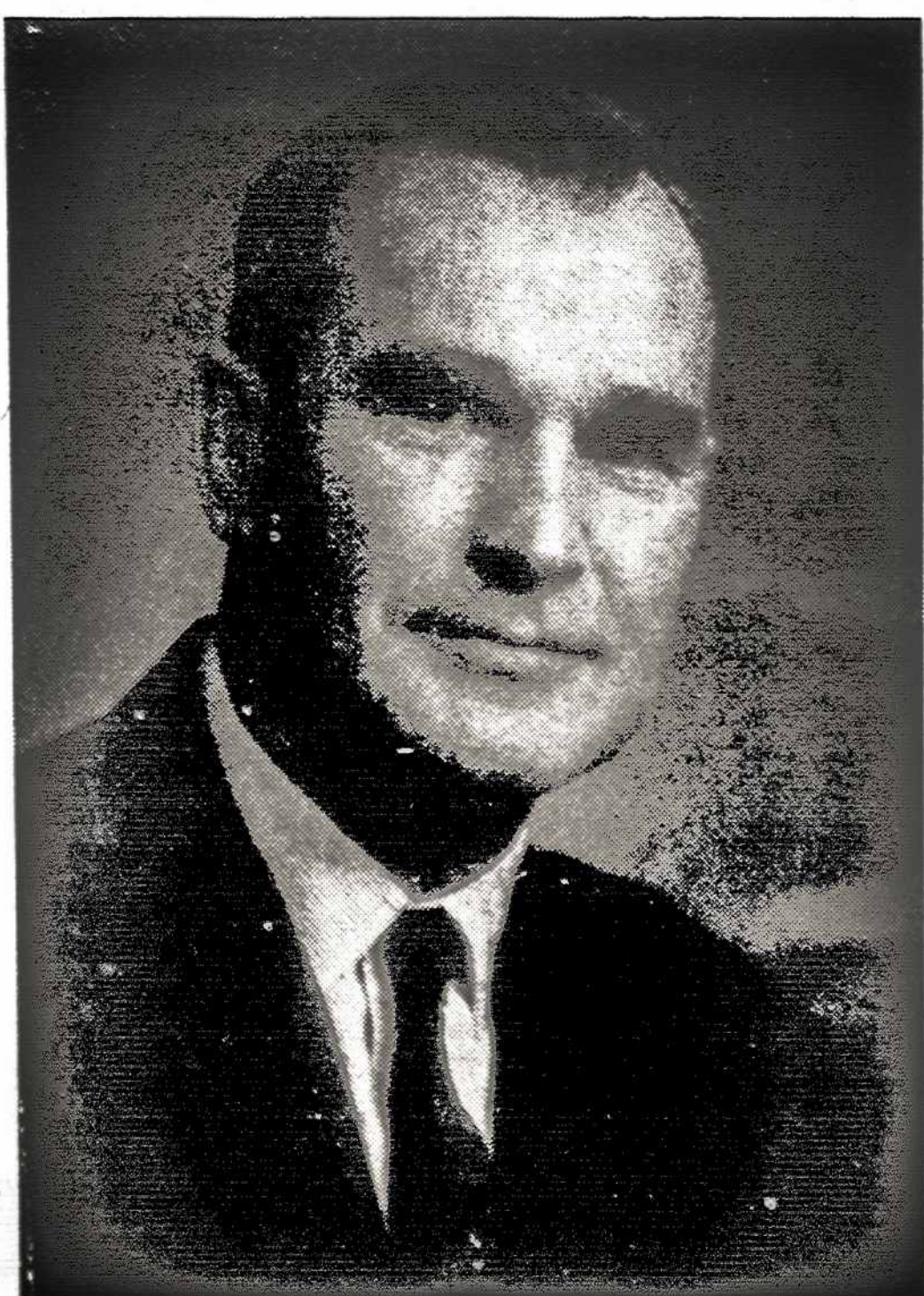
BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZĖJUS susilaukia nemažai reklamos didžioje amerikiečių spaudoje. Šiame praėjusią vasarą atidarytame muzėjuje jau pradedamos rengti įvairios lietuvių parodos: dailės, pašto ženklų ir kt. "Chicago Tribune" dienraštis spalio 24 d. laidoje įdėjo plačią žinią apie tame muzėjuje ruošiamą spalio 27 d. priėmimą buvusio Lietuvos prezidento Kazio Griniaus našlei, gyvenančiai Kalifornijoje. Straipsnelyje, pavadiname "Receptai to Be Held in Lithuanian Museum", išvardinti ir žymieji svečiai, kurie pakviesti į minimą priėmimą. Jų tarpe įrašyti Lietuvos gen. konsulas Čikagoje dr. P. Dauzvardis, Herberto Huvero prezidentinės bibliotekos direktorius Franz Lassneris, Čikagos istorinės draugijos direktorius Clement Silvestro ir kt.

Nors Balzeko muzėjus savo apimtimi dar kuklus, tačiau yra nemažas inasas ir Čikagos lietuvių veikla, juoba, kad jis susilaukia garsinio amerikiečių spaudoje, kurioje lietuvių neturi daug progų atkreipti į save dėmesį.

LIETUVIŲ TELEVIZIJOS PROGRAMA "Lietuviai televizijoje", angliškai žinoma "Lithuanian TV" vardu, jau įžengė į savo gyvavimo antrąjį pusmetį. Baigiantis pirmiesiems trimis mėnesiams, ši programa buvo patekusi į sunkumus ir nebuvo daug vilčių, kad ji galės toliau išsilaikyti. Tačiau antrasis trijų mėnesių terminas jau buvo viltingesnis, nes gauta aukų iš tautiečių, o taip pat ir daugiau skelbėjų, kurie užtikrina lietuvių pasirodymus televizijoje ilgesniam laikui. Nors finansiniai valandėlės reikalai pasitaisė, tačiau yra sunkumų su programos išpildytojų suradimu, nes dėl lėšų stokos tenka apsiriboti Čikagos ir artimųjų apylinkių talentais. Kartais programoje pasirodo labai jau menko pajėgumo menininkai. Tai kenkia jos lygini. Šalia meninių pasirodymų, čia duodamas vienas kitas kultūrinio ar visuomeninio pobūdžio pranešimas. Neblogas sumanymas buvo duoti specialias programas, kurių per paskutinį mėnesį turėtos dvi — Vilniaus minėjimas ir prof. J. Zilevičiaus darbuotės prisiminimas.

Gaila, kad ši programa yra duodama per stotį, kuriai "pagauti" reikia specialių įtaisų (naujieji aparatai jų nebereikalingi). Dažnai techniškas programų perdavimas yra gana silpnas. Vieną kartą, prieš lietuvių programos pradžią, sugedo stoties transliavimo aparatūra, tad tą vakarą niekas negalėjo tos stoties programose pamatyti. Daugelis tautiečių, manydami, kad tai tų specialių įtaisų kaltė, kreipėsi į televizijų taisytojus ar krautuves, visai negalvodami, jog kartais ir televizijos stotis gali sugesti.

Televizijos programų vedėjas yra Tullius Šlutas, kuris beneš vienas ant savo pečių ją ištėpė į ekraną. Jam daugiausia talkina Eglė Viliūnienė, kuri dažniausiai perduoda prekybinius

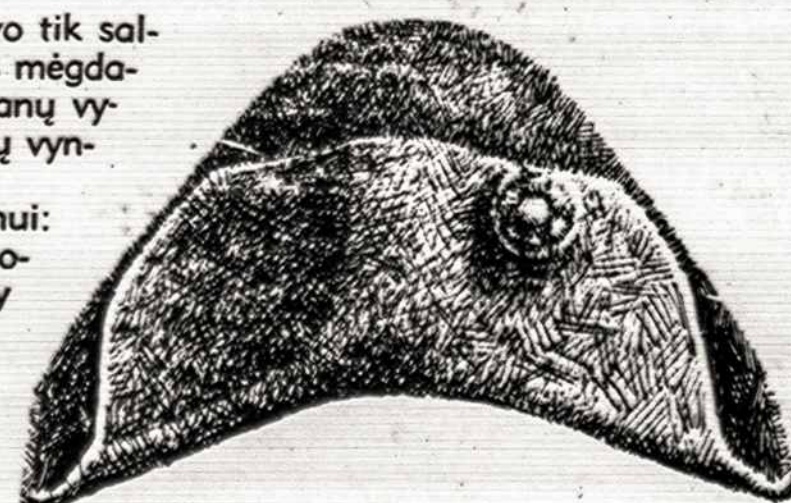

Balys Kronas, nejudomas nuosavybės pirkimo-pardavimo įstaigos vedėjas ir savininkas, priimtas į Canadian Institute of Realtors kaip narys (Fellow). & šį institutą priimami kandidatai, baigę specialų trejų metų kursą Toronto universitete. B. Kronas šį kursą baigė labai gerais pažymiais — su "honors". Studijos apėmė šias mokslo šakas: ekonomiką, teisę, architektūrą, miesto planavimą, tarpininkavimą, įkainojimą, sąskaitybą, pajamų mokesčius ir apdraudą. Dabar B. Kronas turi teisę prie savo pavardės pridėti raides F.R.I. (Fellow of Realtors Institute). Jo įstaiga yra Hamiltone.

Manote,
kad Paarl vynas
Jums nepatiks?

O Napoleonui patiko!

18-jo šimtmečio vyno žinovai reikalaujavo tik saldaus, skanaus sultingo vyno. Napoleonas mėgėdavo PAARL Constancia. ... nepaprastai skanų vyną, pagamintą iš Cape apylinkėse augintų vynuogių. Paarl turi ir kitų skanių vynu pasirinkimui: Paarl Towny Port, 8 metus išlaikytas mažose ažuolinėse statinaitėse; Paarl Ruby Port, tamsoesnės spalvos ir sodresnio skonio; Paarl Muscatel — skanus, saldus vynas. Visi jie tinka prie sūrio, riešutų ar vaisių. Vaisinkite svečius Paarl skaniu vynu savo namuose. ... Tai pagrindinis vaisingumo ženklas ir tai nuostabių pigus.

Imported
Paarl Wines
from the Cape

DW3-66N

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DR. A. L. NASVYTIS Čikagoje įvykusiame automobilių ir transporto inžinierių sąjungos suvažiavime spalio 19 d. skaitė paskaitą "Daugiadalinės planetarinės trinties pavaro". Jis yra klevelandietis, dirbąs TRW bendrovėje, kuri reikišiai erdvės raketų ir lėktuvų pramonėje.

JERONIMO KACINSKO vadovaujamas Melrose simfoninis orkestras Bostone ruošiasi pirmajam šio sezono koncertui, kuris įvyks lapkričio 18 d. Melrose Memorial salėje. Programoje — G. Verdi "Traviata" ištraukos, R. Wagnerio "Meistersingerių" preliudai ir Haydnio simfonija nr. 2.

KOMPOZ. JUOZAS BERTULIS parąsė muziką Vandos Frankienės 4 veiksmų "Karaliautei Teisutei", kurią stato Alvudo vaikų teatras Čikagoje.

ALDONOS STEMPUZIENĖS rečitaliu lapkričio 25 d. Bostone Jordan Hall pradedama baltų koncertų serija. A. Stempuzienė yra lietuviams gerai žinoma solistė, dainavusi įvairiose lietuvių kolonijose, davusi eilę rečitalių, dalyvavusi beveik visose Lietuvių Operos pastatymuose Čikagoje, gastroliaujusi Bogotoje, Medeline, Buenos Aires, Heideberge ir Romoje. Solistė akomponuos žinomas pianistas Bois Whitcomb.

LIEUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS XXXV tomas, redaguotas dr. J. Girniaus, jau yra išleistas. Jis prasideda Z raide ir baigiasi Zvirzdžiu.

KANADOS SIMTMEČIO PROGA konkursą 18-35 m. jauniems kanadiečių dailininkams skelbia vadinaujami Visual Arts Program. Konkursas apima 4 meno šakas — tapybą, skulptūrą, piešinį ir rankdarbius. Kiekvienai sričiai skiriamos premijos: I — \$5.000, II — \$2.000, III — \$1.000. Informacijų ir registracijos reikalu rašyti: Centennial Visual Arts Competition, Centennial Commission, P. O. Box 1967, Station B, Ottawa.

BIALYSTOKO MOKSLO DRAUGIJOS metraštyje buvo paskelbtas Lietuvių gyvenančių dr. L. Gineičio apžvalginis straipsnis "Kristijonas Donelaitis — lietuvių literatūros klasika".

BERKLEE MUZIKOS MOKYKLA Bostone pasiūlė suruošti lietuvių kompozitorių kūrinių koncertą 1967 m. vasario 10 d. I koncerto programą įtraukti Lapinsko, Gaidelio, Kacinsko, Gruodžio ir Banaičio kūrinius, kuriuos, be amerikiečių instrumentalistų, atliks smuikininkas Iz. Vasyliūnas, baritonas St. Liepas ir J. Kacinsko vadovaujamas Sv. Petro parapijos choras.

"RŪTOS" ANSAMBLIS, vadovaujamas Alg. Kacinsko, lapkričio 19 d. specialiu koncertu Newark, N. J., Švč. Trejybės parapijos salėje ruošiasi paminėti 25 metų veiklos sukaktį. Ta proga planuojama įdėnuoti ir išleisti naują plokštelę.

DR. HERMANA BUDENSIEG, K. Donelaitis "Metų" vertėjas į vokiečių kalbą, savo Heideberge leidžiamam žurnale "Mickiewicz-Blaetter" skaitytos pateikė devynias lietuvių liaudies dainas, paimtas iš 1909 m. Leipzigo išleisto rinkinio "Tautų meilės sodas", ir perspausdino pirmąją K. Donelaitis "Metų" recenziją, kuri buvo paskelbta 1818 m. Jenoje leidiamame literatūros žurnale. Lituanistinė medija-

ga papildoma keliolika lietuviškų patarių bei priežodžių ir Lietuvoje gyvenančio E. Astramsko dviem eilėrašiais, sukurtais M. K. Čiurlionio paveikslų motyvais.

"MŪSŲ LIETUVOS", serijinio veikalo apie Lietuvos vietas, III tomas baigiamas rinkti; pradėti lauzymo darbai, pagaminta apie 1000 klizių. Veiklas apima Šiaulių aps. ir visos Sūduvos (Suvalkijos) vietovių aprašymus, įskaitant ir lenkų okupuotą dalį. Knygos autoriui, talinant apie 100 bendradarbių, pavyko surinkti ir pateikti daug naujos medžiagos, ypač gerų, retų, dar niekur neskelbtų, dažnai specialiai šios knygos reikalams gamintų fotografijų. Daug vietos skirta lietuvių gimnazičiams įvairioms.

LE leidėjas J. Kapočius, knygos autorius prašomas, sutiko visiems "ML" prenumeratoriams, apsimokėjusiems knygos prenumeratos mokestį, labai palankiomis sąlygomis (tik pridedus \$1 persiuntimo išlaidoms), atsiųsti J. Andriaus sudarytą 1:532.000 mastelio Lietuvos spalvotą žemėlapi, geriausią šios sritys leidinį. Dar galima užsisakyti "Mūsų Lietuvos" visus 4 tomus, už kiekvieną mokant tik po \$10 (knygos rinkos kaina \$15). Visais reikalais rašyti: Liet. Enciklopedijos leidykla, 361 Broadway, South Boston, Mass. 02127, U.S.A.

"ACTA BALTICA", vokiečių kalba V. Vokietijoje leidžiamas metraštinis, penktame tome paskelbė dr. A. Geručio ilga studiją apie Baltijos kraštų rusinimą. Autorius demaskuoja sovietinės konstitucijos paragrafus, draudžiančius tautinę diskriminaciją, kurie skiriamai tik užsieniui mulkinti. Jis taipgi pabrėžia minėtųjų kraštų teisinį bejėgiškumą, nes diktatūrinėje sistemoje negali nei skystis, nei įsieti teisės teismas.

ALGIRDAS LANDSBERGIO drama "Penki stulpai turgaus aikštėje" į lietuvių kalbą išvertė žinomas lietuvių literatūros bičiulis Janis Zarins.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

L. GRICIŪTĖ, medicinos mokslų kandidatė ir vėžio ligų mokslinio tyrimo instituto skyriaus vedėja, sėkmingai apgynė disertaciją Kauno medicinos instituto mokslinėje taryboje ir gavo medicinos mokslų daktarės laipsnį. Disertacijai ji panaudojo per ilgus darbo metus atliktų tyrimų apibendrinimą. Dr. L. Gričiūtė labiausiai domisi plaučių vėžiu, ypač žalingomis medžiagomis kancerogenais, sukeliančiais plaučių vėžį.

ROMANAS MARIJOŠIUS, Vilniaus operos solistas ir šlagerių dainininkas, surengė koncertą Šiauliuose. Dali programos jis atliko kartu su Šiaulių statybos tresto estradinio ansambliu, kuriam vadovauja V. Masionis. Kitoje programos dalyje solistui akomponavo vilnietis pianistė H. Znaidzlauskaitė.

V. JURKSTAS, čekų kompozitoriaus A. Dvoržako vardo draugijos Prahoje užsienio narys-korespondentas, atkreipia "Tiesos" skaitytojų dėmesį į 1878 m. gruodžio mėn. kompozitoriaus sukurtais "Lietuviškas dainas". Jų tekstas buvo paimtas iš Liudviko Rėzos dainų rinkinio, kurį išvertė ir 1827 m. išleido čekų poetas Františekas

Ladislavas Celakovskis. A. Dvoržako pasirinktos penkos dainos L. Rėzos buvo užrašytos Gumbinės, Tilžės ir Išrutės apylinkėse. Muzika, aišku, yra nelietuviška, bet savuoju paprastumu labai artima liaudies dainų dvasiai. Spėjama, kad A. Dvoržako dėmesį į lietuviškas dainas atkreipė jo geras bičiulis čekų kalbininkas Jozefas Zubatas. A. Dvoržako "Lietuviškų dainų" partitūros buvo išleistos keturis kartus Prahoje — 1890 m. (dvi laidos), 1941 m., 1962 m. — ir 1923 m. Londone. Vieną tų dainų, kuri vadinasi "Zvirblot čėsnis", savo repertuare turi dabartinis Estijos valstybinis akademinis vyrų choras.

MENO ISTORIKĖS Halinos Kairiūkšytės-Jacienienės 70 m. amžiaus sukaktį paminėjo spaudo Lietuvoje. Ji yra baigusi Zuericho universiteto meno istorijos skyrių ir gavusi filosofijos daktarės laipsnį 1926 m. Disertacija buvo parašiusi apie Pažaislio vienuolyną. 1936 m. sukaustuvininkė pradėjo tyrinėti liaudies meną, ypatingai dėmesį skirdama liaudies drabužiams; yra nupiešusi apie 275 atkurtų pavyzdžių, kurie nekarta buvo išstatyti parodose. Šiuo metu ji ruošia spaudai studiją apie lietuvių liaudies drabužius. Gilia vąga yra išvairiusi pedagogikoje, dėstydamą dailės istoriją Vilniaus universitete ir Vilniaus dailės institute.

MONTREALIO PASAULINĖS PARODOS tarptautiniame "Žmogaus kūre" paviljone bus išstatyta 1964 m. mirusio skulptoriaus Juozo Mikėno skulptūra "Pirmosios kregždės". Sov. Sąjungos paviljone parodos lankytojai turės progą pamatyti dailininką A. Garbasko, K. Morkūno, A. Stoškaus, K. Valaiečio sukurtais vitražais ir metalo plastiką.

"INTERPRESS FOTO-66" tarptautinė parodoje Maskvoje vilnietis fotografas A. Suktas gavo specialų prizą, skirtą penkiems fotografams už geriausias spalvotas nuotraukas. Komisija premijavo jo išstatytą spalvotą Jean Paul Sartre portretą.

PABALTIJO IR GUDIJOS GEOLOGŲ konferencija įvyko Vilniuje. Apie jos darbus spaudą informavo Lietuvos atstovas prof. Mykolas Kavackis: "Konferencija labai įdomi, daug temų, tačiau viena užmiršta — Lietuvoje didelių vaidmenį vaidina ir inžinerinė geologija. Juk be jos nepastatomas nė vienas namas. O pranešimų šiom temom nėra. Geologų forumo buvo būtina panagrinėti ir šiai geologijos krypties išsilydymas problema. ... O kas link tų temų, be abejo, didžiausią reikšmę turi naftos paieškos."

VILNIAUS VYRU CHORAS "ALDAS" išvyko į Vengriją. Budapešte bus surengti trys koncertai, po vieną — Pečė, Segede ir Miskolce.

LIEUVIŲ GRAFIKŲ DARBU parodas planuojama surengti Jugoslavijoje, Italijoje ir Lenkijoje. Taiskomios-dekoratyvinės dailės paroda įvyks Prahoje, o liaudies meno paroda — Čekoslovakijos Brno mieste.

PIANISTAS GYTIS TRINKŪNAS su sovietine komjaunimo delegacija išvyko į belgų komjaunimo suvažiavimą. Šia proga jis dalyvaus koncertuose kaip solistas ir akompaniatorius Briuselyje, Antverpene, Lieže ir kituose miestuose.

V. Kst.

Dailininkas Vizgirda rado dvi Lietuvos

Apie dail. Viktoro Vizgirdos kelionę į Lietuvą skaitytojai lig šiol buvo informuojami santraukomis ir citatomis iš komunistinės spaudos Lietuvoje. Tačiau, įdomu patirti, ką pats V. Vizgirda galvoja ir kokių išspūdžių jis iš ten atsivežė. Susidariusius neaiškumus nušviečia "Keleivys" — JAV skelbtas pasikalbėjimas su jį paviršusiu dailininku.

"Keleivio" pranešimu, V. Vizgirda Lietuvoje rado dvi Lietuvos: "Viena jų — tai rusų valdžios pareigūnai ar šiaip rusiškas elementas, nors kartais stovintis ir šėšelyje, su vyraujančiais "visasąjunginiais interesais" ir atitinkamais sprendimais bei padirgimais, na, ir dalis lietuvių komunistų partijos tos politikos paklusnių ir disciplinuotų vykdytojų, šaltai žvelgiančių į vietinius tik lietuvių norus."

Visa kita Lietuva, ta antroji, esanti didžioji tautos masė ir gyva lietuviškoji inteligentija, net partiniai žmonės, kuriems neabejotinai rūpi lietuvių kultūrinės vertybės, jų kūrybinis lūbis ir jo gausinimas bei išsivystymas ateitį, žmonių ekonominę gerovę ir aplamai lietuvių tautos likimas ir išlikimas sunkiose istorijos aplinkybėse ir perspektyvose. Ta antroji Lietuva rūpinė rūpinasi, kad tik nebūtų išrautas iš savos žemės kultūrinės šaknys, be kurių ir visos medys nudžiūtų.

Tu minčių vedini, dailininkai renka ir saugoja nuo pražūties visą lietuvių tautos kultūrinį palikimą — liaudies meninius dirbinius, kryžius, rūpintojėlius, restauroja pagal galimybes vertingus architektūros paminklus, konservuoja Vilniuje bažnyčias, daugumoje paverstas muziejais, nors iš jų viena kita dar ir iki šiol buvo naudojama sandėliui. Kiti lietuviai kultūrininkai, turintieji ten girdimą balsą, stengiasi surinkti net užsienin pasitraukusių kūrėjų muzikos, skulptūros, dailės bei kitus veikalus, nors visa tai viešai ir nenaudojama ar parodose neišstatoma. Galima įsivaizduoti, kad tai daroma lyg ir ateitį, kurios niekas tikrai nežino. Bet tikima ir iš tenyščio patyrimo, kad istorija nestovi vietoje ...

Lietuvos dailininkai labai domėjosi užsienyje gyvenančių lietuvių kūryba. V. Vizgirda Kaune ir Vilniuje turėjo progą parodyti atsivežtas kūrinių skaidres. "Keleivis" rašo: "Buvo parodyta nepaprastai gausiai ir susirinkusiems dailininkams 401 spalvotai skaidrė šių mūsų dailininkų: J. Bakio 17, A. Kašubienės 35, A. Elksaus 23, A. Tamošaičio 24, R. Viešulo 5, A. Dargio 15, V. Igno 62, A. Galdiko 63, T. Valiaus 49, A. Tamošaitienės 43, V. Vizgirdos 60. Atsilankiusiųjų susidomėjimas buvo nepaprastai didelis, vertinimas rimtas ir didžiai teigiamas ..."

Neaiškumų buvo sukelęs "Liter. ir Mene" paskelbtas V. Vizgirdos pareiškimas apie kūrybinę laisvę. Šiuo atveju daugiau švie-

tos įneša "Keleivius" padaryti jo pareiškimai: "Dailininkai turi erdvas dirbtuves. Tam tikrais atvejais oficialūs menas sudaro jų pragyvenimo šaltinį, ir dar nežinia, kada jų laisva kūryba galės išsiti į viešą gyvenimą. Dabar galima sakyti, jaunieji dailininkai neklausio senųjų pažiūrų savo mokytojų ir kuria tai, ką jie patys laisvai jaučia. Bet, žinoma, visa tai dažniausiai kuriama tik "sau". Tik pačiu paskutiniu laiku ši kūryba jau ima prasiveržti knygų iliustracijose ir vienu kitu atveju viešose parodose ..."

Taigi, ta kūrybinė laisvė puselejam tik nuo oficialių darbų atliekamomis valandomis. Jai yra būdingas kūrybos sau terminas. Jaunieji Lietuvos dailininkai stengiasi neatsilikti nuo Vakarų pasaulio dailininkų, kurių darbų pavyzdžiai juos pasiekia per Lenkiją, Čekoslovakiją ir Bulgariją. Toliau "Keleivys" rašoma: "V. Vizgirdos nuomone, eilė lietuvių jaunųjų dailininkų ten savo modernumu bei abstraktiniais polėkiais prilygsta net mūsų abstraktistus, kaip A. Galdiką, Alf. Dargį, K. Žoromskį, R. Viešulį ir kt." Jų moderni kūryba esanti persikūnijusi lietuviškos gamtos mistine nuotaika.

V. Vizgirdos teigimu, Lietuvos menininkai ir kultūrininkai nori ryšių su užsienyje gyvenančiais kolegomis: "Jie domisi visa tuo, ką mes čia veikiamės ir ką laimime Vakarų pasaulyje savo kūryba — muzikoje, dailėje ar literatūroje. Bet visa tai jiems dar beveik nepasiekiamas, o turėtų būti pasiekiamas. Bet tai galima tik tenyščio režimo sutikimu ir leidimu ..."

Pastaruoju metu jaučiamas varžtų atleidimas, tačiau jo tikslas tebėra neaiškus.

I klausimą, ar žmonės Lietuvoje bijo, V. Vizgirda atsako: "Iš dalies — taip. Baisusis Stalino laikų teroras, skaudžiai palietęs vyresniąją kartą, yra palikęs savo pėdsakų. Žmonės dar vis dailrosi, vengia draugiško atvirumo, bet miega jau ramiai, nebijo, kad gali nesulaukti savo lovoje rytojaus. Drąsesnė gyvenime ir savo nuomone reikiškama yra jaunoji karta, kuri to baisaus patyrimo neturėjo."

"Draugas" paskelbė bendresnio pobūdžio V. Vizgirdos išpažintį iš Lietuvos, kuriuose rašoma: "Lietuvoje keliai vedami ir asfaltuoti, tik daug siauresni ir negalima lyginti su Amerikos keliais. Vaziuojanti reikia turėti indą su benzinu, nes pritrūkus nėra arti benzino stočių. Kuanas apileistas, o Vilnius švarus ir gražus. Palanga esanti visąsąjunginis kurtortas. Anykščiai gerokai padidėję. Vykdoma statyba. Tačiau butų problema Lietuvoje atrodanti neišsprendžiama. Butai, ypatinai Kaune, neremontuojami. Atrodą, kad trūksta medžiagų, ypač kanalizacijai ir vonių kambariams. Gerai gyvena dailininkai. Pagal gaunamų pensijų dydį, atrodo, kad dailininkai gau-

na daugiau už medicinos gydytojus. Gydytojas gauna apie 120 rublių mėnesiui, o dailininkas iki 300 rublių ..."

Eiliniams piliečiams skiriamos šios eilutės: "... žmonės apsirėngę ir apsiaę. Tačiau tam pasirinkimas mažas. O norint tuos reikalingus apdarangos daiktus nusipirkti, iš anksto reikia nusistatyti savo biudžetą ..."

Vilniaus operos teatre V. Vizgirda turėjo progą pamatyti G. Bizet "Carmen". Solistai jam atrodė jauni, bet silpnoki. Dekoracijos buvusios iš senų laikų, gerai išsilaikiusios. Šios ir kylančių tenorų Virgilijų Noreiką, bet dainuojant jo negirdėjęs. Sutikęs ir Kiprą Petrauską, kuris jau esąs visai senesnis ir turis sušlubavusią atmintį.

IMIGRACIJOS STUDIJŲ CENTRAS Minnesotos un-te savo bibliotekoje telkia archyvinę įvairių tautybių medžiagą. Penki studentai, vadovaujami prof. T. L. Smith, pradėjo tirti imigrantų pažangą, susijusią su jų pastangomis išsilavinimo srityje. Pagrindinis dėmesys skiriamas imigrantams iš rytinės ir pietinės Europos. Du studentai tyrinėjami tikslu bus pasiūti į minėtųjų kraštų miestus, kur jie surinktus duomenis galės palyginti su vietinėse sąlygose pasiektais laimėjimais mokslo ir socialinėse srityse. Prof. Victor Greene iš Kansas State University 6 savaites darbovis archyve padėdamas organizuoti lietuvių ir lenkų rinkinius.

Ramutė Lietuvninkaitė, šiais metais pradėjusi dirbti North Electric Co. Montrealyje. Į šį miestą ji atvyko su tėvais iš Vokietijos. Montrealyje ji baigė pradžios mokyklą, gimnaziją ir pagaliau Marianapolis College ir gavo matematikos-chemijos bakalauro laipsnį. Minėtoje bendrovėje ji dirba kaip "assistant engineer". Geriausios sėkmės ne tik Ramutė, bet ir visoms lietuvių tėms (K. J. Gaudzė).

REGINO PEDROSO

VANDENS GYSLOS DAINA

Koks gražus buvo sapnas, koks gražus! Mano sielą užburė skaidrų vandens gysla. Paukščiai sapnavo dainomis, dangus juokėsi žvaigždėmis. Vėjuke koks medžiag, ir užburta vilnių sapno gysla žaidė, šokinėjo, bėgo ... Koks gražus buvo pasaulis, koks gražus!

Vienądien koks gražus buvo mano sapnas, koks gražus! Mano kojos žengė aušrų pievomis, mano akys bučiavo sutemas, aukso aušros maudė mano rankas; gyvenimas dainavo kaip muzika pasigėręs vėversys ... Koks gražus buvo pasaulis, koks gražus!

Vienądien sapnavau, sapnavau! ... Sapno fazanas skėtė sparnus užburtuose soduose, ir riktėloje troškimas ... (Kas taip sapnavo?) Savo širdį sudaužiau į naktį ... O apacioje, žemėje, žmonės mylėjosi!

Vienądien dainavau, dainavau! ... Išgirdusios mano dainą, augštai, augštybėse šoko žvaigždės, ir pajutau triukšmą ... (Augščiau už mane, kas taip dainavo?) Mano akys laikui atidarė savo skrynius ... O apacioje, žemėje, žmonės kentėjo!

Ir vienądien, vienądien! ... Augščiausia, gražiausia, tyriausia, giliausia, skaidriausia, — bučynas, sapnas, drugys, šokimas, skrydis, troškimas, daina! Iš apacio pusės gaisro vėjas apdegino mano kūną ... (Be manęs, koks kitas dar buvo pasaulis?) Mano gyvenimas žmoniškai atsivėrė daiktams, ir toji užburtoji vandens gysla pavirto ugnies banga, ir su raudų, aukso, sidabro, geležies ir bronzos balsais vėjuje patapo skausmu, ir raudonas bėgo žeme, plėsdamas savo ugningą riksmą per žmonių jūrą! ... Koks beribis dabar mano sapnas, koks beribis!

Išvertė P. Gaučys

R. Pedrosas, kubiečių poetas, pasižymi rytiškiejiu jausmingumu, neaiškiai būsimų nelaimių nuojautom. P. G.

DABARTIES APMĀSTYMAI

Jaunimas ir nutautėjimas

V. IGNAITIS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Materialistinės nuotaikos. Bendras šiuose kraštuose materialistinis nusiteikimas įtaigoja ir tėvus, ir jaunimą pasirinkti gėrybių kraštą. Pinigas neretai atstovauja tėvynei. Pinigas padarytas laimės ir džiaugsmo šaltinį. Milijonierius yra svajonė. Tai kraštutinė nuomonė, bet ji gyva ir veikia. Manau, tai viena svarbiausių priežasčių turpimo "tautybių katile". Amerikoj būti turtingu ir gyventi turtingai lemia daugumoj atvejų pasirinktą vietą, darbą ir profesiją. Tai turi įtakos, pasirinktą net gyvenimo draugą vedyboms. Alė Rūta savo eilėraštyje: "Tėvis, kė mano vaikams" sako:

Ir jų tėviškė, tartum žaislas nublukęs kitais — blizgučiais — užverstas liūdi kampe.

Tai nereiškia, kad turtas, panaudotas kaip priemonė, trūkdyti dideliems darbams. Ne. Turtas kaip tik padeda tokius darbus atlikti. Todėl nesakau, kad lietuviai negalėtų turėti patogių ir gražių namų, negalėtų nešioti madingų drabužių, važiuoti patraukliu automobiliu. Bet kartais bekalbant paaiški, kad įsigijus puių namą ar augštą mokslo, atrodo neverta rūpintis lietuviškais reikalais. Ryšio, rodos, nėra, bet atsitiktinai yra.

Pinigas gali būti kaip užkrečiamoji liga. Senovės romėnai šaukdavo: "Salve lucrum" — tebūnie pasveikintas pelnas! Besaikis susižavėjimas medžiagine gerove, vyresniųjų užavimas ir jaunesniųjų besaikis naudojantis visokiomis gėrybėmis ugdo išleptumą, finzinį neatsparumą. Tai žmogaus ir tautų sunykimo ir išsigimimo

priežastis. Ji gali būti ir mūsų, lietuvių, sunykimo priežastimi.

Psichologinės nuotaikos vyraujančios mūsų tarpe, ypač jaunime, daugumoj atvejų yra nepalankios lietuviškiems reikalams. Masė, grupė, draugai, aplinka veikia kiekvieną bendras mokymasis, stovyklavimas, dalyvavimas, karts nuo karto eisenoje, sporte, choruose jungia bendrais išgyvenimais. Bendra kova, laimėjimai jaunuolius daro draugais. Jie tampa vieni kitėm atviresni, negu su tėvais. Jaunuoliui tai paprastai ir natūralu. Svarbu mokėti pakreipti tą jaunųjų energiją ir entuziazmą norima kryptimi.

Jaunimui, besirenkančiam savo profesiją ir apsigyvenimo vietą, turi įtakos ir tos nuotaikos bei galimybės, kurios kyla, lyginant kraštus. Bendroji nuomonė yra ta, kad didelis kraštas teikia daugiau galimybių. Psichologiškai taip, bet sprendžiant individualiai ir konkrečiai — nevisai. Galimybės, ypač išsilavinusiems ir aktyvesniems, turintiems kalbinių gabumų, išsikurimo sąlygos svetur yra lygiai geros, o kaikiuriais atvejais dar geresnės. Atsikūrusioje Lietuvoje mūsų jaunimui galimybės yra geros ir visai realios, jeigu jis tik ryšis ir bus pasiruošęs.

Kultūra. Susidūrimas su vietinio krašto kultūra nelieka niekam be įtakos. Kultūra JAV ir Kanadoje yra didelė ir pasaulinė. Jos prasiveržimai atskirais darbais pasaulin yra atžymėti ir visuotinai pripažinti. Kiltų tada klausimas, kiek mums ji prieinama ir kiek mes jos gauname?

Išjausti į svetimą kultūrą ir ją suprasti pirmoj eilėj reikia lai-

ko. Kultūra — ne šulinio vanduo, neužsisi ir nepasisemsi. Reikia pirmą turėti savos kultūros, kad kita suprastum. Ateiviams, ir net jų vaikams, tą kultūrą perprasti nėra lengva. Manau, kad beveik neįmanoma, atsisakius savosios, iš karto persimti svetimąja. Savos tautinės kultūros nepuslėjimas mums šiose sąlygose reikšėtų nukultūrijimą. Ji mums ir mūsų vaikams yra būtina, jei norime padaryti skriaudos saviesiems. Šito nusistatymo niekas rimtai negali papeikti, kaip kad negali papeikti, kad žmogus siekia išlikti žmogum. Man rodos, kad kultūra ir moralė kažkur susibėga į vieną ...

Kultūrų susikietimo atveju reiktų taikyti visuotinum principą. Šv. Povilas patarė savo mokiniams, dirbantiems svetimuose kraštuose: "Visa išstirkite, kas gera, palikite". Turim prisipažinti, kad neviskas gera lietuviuose lygiai kaip neviskas gera, kas mes randame šiuose kraštuose. Savo kultūros papildymas reikėtų mūsų atvirumą ir tautinėmoralinę stiprybę susidūrimo atveju.

Kiek kultūros pasisavinimas yra nutautėjimo priežastimi? Yra pavienių ir grupinių pavyzdžių, kurie įtaigoja, kad dalinis kultūros pasisavinimas dar nebūtinai priežastis tautinės samonės praradimui. Mūsų poetas O. V. Milašius, nors buvo prancūzų auklėtinis ir jų kultūros, bet buvo lietuvis, Lietuvos atstovas Prancūzijai, daug dirbęs ir rašęs lietuvių reikalais. Amerikoj senosios emigracijos atstovai pavieniai ir grupės yra gyvi lietuviškiems reikalams. Šveicarij Amerikoj kurtis kartomis jaučiasi šveicariais, nors jų kultūrinis vidus ir būtų daugiau amerikietiškas. Žydų valstybė Izraelis, sudarytas net iš kelių dešimčių įvairiuose kraštuose gyvenusių žydų, kurie neprarado savo tautinės žydishkos samonės. Be to, niekas iš ateivių po ilgesnio laiko nėra šim-

taprocentiškas kurios kultūros žmogus. Galima nurodyti ir daugiau pavyzdžių iš airių, italų, vokiečių, lenkų. Čia sprendžiamą vaidmenį vaidina pats žmogus. Nenorim tuo pasakyti, kad svetima kultūra neturi reikšmės nutautėjime. Ji turi. Besąlyginis jos priėmimas, o savosios apleidimas ar nuo jos nusisukimas gali būti kartu ir pretekstas ir nutautėjimo priežastis.

Kaip su lietuvių kultūra? Ji yra savita. Pvz. prancūzams būdinga estetika, grožis; vokiečiams — tvarka, švara; anglams — valstybingumas, apskaičiavimas; lenkams — pasiaukojimas; lietuviams — lyrika.

Amerikiečių rašytojas Robert Payne įvadė lietuvių liaudies dainų rinktinę angli kalba ("The Flowering Lime") sako: "Jos (dainos) turi gražų ir tyrą primityvų orumą, viršijantį viską, ką aš randu Vakarų literatūroje, išskyrus ankstyvasias Graikijos salų dainas. Atrodo, kad jos buvo parašytos pasaulio aušroje ir kad jos dar teberasoją."

Žmonėms, jas kūrusiems ir jas dainavusiems, labiausiai reikėtų pavydėti tarp visų žemėjų gyvenusių. Jie turėjo gilų, igimtą jausmą paprasčiausiems dalykams: miškams ir tekantiems vandeniu, mergaičių veidams ir dangaus spalvoms. Jie dainavo nedailindami, bet kiek ten yra dailės tame nedailinime ... (Vert. iš "Draugo" priedo 1964 m. vas. 1 d.).

Iš jaunimo kaikas sako, kad neverta skaityti lietuvių literatūros, kad joje nėra tokių rašytojų, kaip Camus ar Dostojeviškis. Bet tai būtų lygu negerbti mūsų šv. Kazimiero, nes jis nesikovė su drakonais, kaip šv. Jurgis! Kitas gal saks, kad neverta skaityti Putino ar Krėvės Mickevičiaus, nes jie nėra kaip paskutiniu laiku pasijęs C. Freeman su savo "non fiction novel" Cold Blood. Jie visi yra

dideli, saviti ir už tai skaitytini.

Kitas reikalas, kaip mes pristatom savo kultūrą. Reikia pripažinti, kad mūsų jaunimas turi tiesos tai primedamas. Nepavargstam užtauti, nepavargstam su savo kalbom apie kaimyną. Turim drąsos pamatyti kas šiuose kraštuose nekultūrinę, tad turime turėti drąsos pamatyti, kaip mes kartais pristatome save kitiems. Bet jaunimas taip pat neturi likti nušaly kaip stebėtojas.

Kalba. Viena iš civilizacijos gyvenimo apraiškų yra kalba. Ji yra ne tik kultūrinė vertybė, bet ir gyvenimo būtinybė — priemonė susižinti, bendrauti, naudotis spauda ir literatūra. Kalba taipgi yra politinė priemonė pasiekti savo tikslą. Šita prasme kalba yra viena iš svarbiausių priemonių nutautėjimui panaudoti. Per kalbą ateina visos dvasinės pasaulis. Manau, V. Churchillis sąmoningai davė savo dideliame darbu — knygai pavadinimą: "Angliškai kalbant pasaulis", o ne angliškai ar angliškais kultūros pasaulis. Tas angliškai kalbantis pasaulis yra didžiausias anglių laimėjimas per šimtus metų. Jis kaimam gali atrodyti paviršutiniškas, bet pasaulinės reikšmės. Per šią kalbą skelbiamos universalios idėjos, kaip laisvė, demokratija, tolerancija, kurios tapo angliškojo pasaulio dalimi.

Lietuvių jaunuolis, kaip ir kiekvienas žmogus, nori bendrauti, nori turėti savo draugų. Galima išsivaizduoti, koks pavojus ateina su kalbos praradimu. Reikia tikrai apgalvoti pastangų dėl galimų pasekmių. Jūra Gailiūtytė teisingai pastebi: "Nutautėjimą pagreitina nebeuokėjimas lietuvių kalbos. Jau dabar yra tokių lietuvių studentų, kurie būdami tremtinių vaikai, nebeuoka kalbėti lietuviškai (Aidai, 1961 m., nr. 10).

Ruduo jau atėjo, netoli ir Kalėdos ...

Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti. kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamu siųsti prekių koinorščiu, kurį galite gauti kiekvienas nemokamai pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko arba nežino ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (moteriškas)

Vilnonė apsiaustui medžiaga, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknėlė, 4 jardi, 2 poros vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 bėro, vilnonis megztukas ir graži dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

RK2 (vyriškas)

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK

\$1,900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų aukštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautinių.

QUEBEC — BLOOR

\$10,000 įmokėti, 7 kambarių, 2-ju aukštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS

\$2,900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta graži, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europą. Galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE

\$7,500 įmokėti, 8 kambariai per 2 aukštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautinių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR

\$8,000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN

\$9,000 įmokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-ju kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO

\$15,000 įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautinių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, \$7,500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPEKSAS

Bloor - Indian Grove, \$7,000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du aukštus duplexas, vieta — dviem automobiliams. Šildomas vandeniu alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor po žemio traukiniu. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šlame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor Str. W.

Tel. 534-9286

ANNETTE - HIGH PARK, \$5,000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, atskiras, naujas šildymas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos. Labai artus iš lauko ir vidaus. Garažas ir geras įvažiavimas. Skubus pardavimas.

DUNDAS - RONGESVALLES, \$7 tūkstantiai įmokėti, mūrinis namas ir smulkmenų prekyba "Cigar Store", 6 kamb. butas; geras verslas, didelė apyvarta, gera vieta. Teiraukitės smulkesnių informacijų.

HIGH PARK BLVD. INDIAN RD., \$12,000 įmokėti, gražus mūrinis, atskiras, 9 didelių kambarių, 3 virtuvės, 2 prausyklos.

S. JOKUBAITIS

SAŽININGAS IR SKUBUS PATARNAVIMAS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

VYNUOGES TIESIAI IS KALIFORNIJOS

Zinfandel, Muscat, Alicante ir Carrignane, gausite tiesiog urmo kainomis iš

PIETRO CULOTTA

1800 Davenport Rd. (prie Caledonia g-vės) Tel. RO 6-8137

Taip pat čia gausite vynuogių sunką, vynu daryti visas priemones, kaip statines, bonkas ir kt.

780 Queen St. W.

prie Gore Vale

Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Mėniskos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:	4% — už depozitus
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	5% išmokėta 1965 m. už šėrus
Antr. 10 - 1.30	Mortigiciai — 6%
Treč. uždarytas	Asmeninės paskolos — 7%
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	Ivairūs kiti finansiniai patarnavimai, kaip
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8	mažos paskolos be žirantų ir kt.
Šešt. 9 - 12	Informacijos teikiamos darbo valandomis
Sekm. 9.30 - 1	

1966 M. RUGPJŪCIO 31 D. KAPITALAS \$214,361

GREICIAUSIAI AUGAŠ LIETUVIŲ KRED. KOOPERATYVAS

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

BLOOR & JANE, \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 8 didelių kambarių per du aukštus, gražus kiemas, garažas; prašo \$20,000.

WILLARD A. ST. JOHN 5 kambarių vienaaukštis. Prašo \$20,000. Gražus kiemas, geras įvažiavimas.

KIPLING & RATHBURN. Prie gero susisiekimo ir apsipirkimo, arti mokyklos, 6 kambarių vienaaukštis (bungalow), visi baigtas rūsy, geram stov, garažas, privatus įvažiavimas; prašo \$25,900.

PRINCE EDWARD & BERRY RD. \$6,000 įmokėti, mūro, atskiras 5 kambarių vienaaukštis (bungalow), gražus kiemas, garažas, privatus įvažiavimas.

JANE - ANNETTE, \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 7 didelių kambarių, mod. virt., garažas, privatus įvažiavimas, gražus ir geras namas, skubus pardavimas, geras sąlygomis galima nusipirkti.

RUSHOLME RD. (tarp Bloor ir College), \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 didelių kambarių, 1 augšte 6 kambariai, 3 garažai.

Nerūdė stiklamo namo bei biznio šlame skelbime, prašomi paskambinti ir Jums bus surasta ko Jums reikia — vieta, kokybė ir kaina. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

J. KUDABA, LE 1-1161, namų RU 3-2105

TORONTO MIESTAS

"Kad neužmirštume"

Civilinis mirusių prisiminimas penktadienį, lapkričio 11, 1966

Toronto miesto korporacija maloniai kviečia buvusius karius ir visus gyventojus į mirusiųjų prisiminimą, rengiamą prie senosios miesto rotušės punktučiai 11 val. ryto, penktadienį, lapkričio 11, pareikšti pagarbą nariams vyrams ir moterims, kurie, pakludami savo pareigai bei suprasdami tarnybos svarbą, paaukojo savo gyvybes už savo kraštą didžiuosiuose karuose 1914 - 18 ir 1939 - 45.

VAINIKŲ PADEJIMAS PRIE PAMINKLO

Vainikai bus dedikuojami 10.30 v. r. miesto senosios rotušės viduje prie pagrindinio įėjimo — įeiti iš James gatvės

Darbdaviai, turį buvusių karių, maloniai prašomi išleisti juos dalyvauti valstybinėje mirusių prisiminimo dienoje.

C. Edgar Norris, City Clerk.

GOD SAVE THE QUEEN

TORONTONT

Lietuvių skautų veikla

• Spalio 30 d. Darius — Girėno oro skautų dr-ivė išsklavo Buttonville Ont.

Ten yra civilinių ir sportinių lėktuvų aerodromas. P. G. Stanionio rūpesčiu buvo gautas specialus vadovas — aikštingas, kuris išties dvi valandas praleido su draugove. Grįžtant buvo sustota pasižiūrėti lėktuvų modelių, kurie kontroliuojami radijo bangomis. Iškyloje dalyvavo visi dr-ės nariai su draugininku ir instruktoriais.

• Į skautų-čių Tėvų Komiteto ruošiamą lapkričio 5 d. bazarą — šokius yra maloniai kviečiami tėveliai, rėmėjai ir visi tautiečiai. Šio parengimo pelnas skiriamas skautiško jaunimo veiklai.

• Lapkričio 1 d. suėjo 48 metai nuo lietuvių skautų įkūrimo. Pirmoji lietuvių skautų skiltis buvo sudaryta Vilniuje. Įkūrėjas v. S. P. Jurgėla dabar gyvena JAV. Jis baigia ruošti stambų veikalą "Lietuviškoji skautija".

• Jūrų skautai ir vadovai dėkoja p.p. Ciplijauskui, Zaldokui, Grigonui ir Pakštui, talkinusiems laivo paruošime žiemai. Ypatinga padėka dr. A. Pacevičiui, leidusiam naudotis jo privačiu krantu.

• Skautų Tėvų K-tas didžiai dėkingas p.p. Tumosoms, "Nordmen-de" firmos savininkams, už \$30 auką bazaro reikalams.

• Bilietai į "Penki stulpai turgaus aikštėje" gaunami sekmadieniais prie parapijų knygynų arba paskambinus LE 3-2511.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems mūsų 25 metų vedybinės sukakties pobūvyje ir prisidėjusiems prie jo surengimo.

Gausus dalyvavimas ir lietuvišką nuoširdumą liks mums neužmirštas —

Ada ir Julius Kandrotai

PADEKA

Nuoširdžiai padėką reikiame už suruoštą staigmeną — mūsų namo įkurtuvės ir už taip gražią ir vertingą dovaną, kuri pasiliks ilgą prisiminimui. T. Rafailiui, OFM, už dalyvavimą vaišėse; B. Galinienei, A. In. Jursėvičiui, A. J. Kriščiūnams, E. Lormantiečiai, A. A. Dabravolskiams, B. Kriaučiūnams, O. A. Pleiniams, J. B. Buksčiūnams, O. J. Gataveckams, D. A. Keršiams, B. V. Enzejiams, O. J. Macijauskams, Z. P. Linkevičiui, J. S. Macijauskams, J. Karasiejui, M. Karasiejenei, Z. J. Tumosams, P. A. Poškams, T. Galinienei, A. V. Kryžauskams, S. J. Zaviams, G. R. Gaiziūnams, V. Vaškeiui, S. Kalyčiui, J. Zabulioniui, J. Šarūniui, J. Sulciui.

Acii visiems — B. K. Valančiai

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės prasidės artimiausiu laiku. Šiais metais gauta Givens mokyklos salė prie Ossington ir Queen gatvių. Pirmoji treniruotė — lapkričio 14 d. 7-10 val.

Darbuotojų susirinkime aptarta šių metų veikla ir pasiskirstyta pareigos. Šiame sezone vytičiai dalyvaus mergaičių, berniukų ir vyrų krepšinio pirmenybėse.

J. Žukas Acme darbovietės golfo pirmenybėse B grupėje laimėjo pirmą vietą.

AUSROS ŽINIOS

Toronto Moterų Krepšinio lygos rungtynės šiemet vyks naujose Kent mokyklos patalpose prie Dufferin plazos (Dufferin & Bloor). Pirmos rungtynės — ateinančių antradienį, 7.30 v.v. Aušra žais su Yonge Oats ir Cicconnes su L. Roy. Šį antradienį Aušros moterų komanda žaidžia draugiškas rungtynes su Etobicoke gimnazijos mergaičių rinkine.

Toronto CYO mergaičių krepšinio lygoje šiemet dalyvaus 3 Aušros komandos: 14—15 m., 12—13 m. ir 9—12 m. Rungtynės numatomos pradėti sekančią savaitę.

Toronto Church berniukų krepšinio lygos rungtynės prasidės lapkričio pabaigoje. Aušra dalyvaus su 3 berniukų komandom.

Bathurst-College sekmadienio lyga prasideda šį sekmadienį. Aušros pirmos rungtynės bus sekmadienį, lapkričio 13 d.

Šį sekmadienį, 4.30 v.p.p., vyrų komanda žais draugiškas rungtynes su estais. Po rungtynių bus treniruotė jaunių A komandai.

Praėjusią savaitę buvo pradėtas atviras Aušros stalo teniso turnyras. Žaidžiama kiekvienas su kiekvienu. Šiuo metu pirmąja O. Rautinš, J. Kuncaitis ir V. Augėnas. Norintieji įsijungti į šį turnyrą prašomi atvykti 7 v.v. į parapijos salę. Žaidžiama pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

Praėjusį seštadienį Niagara Falls įvykusiame Ontario Church Moterų Krepšinio Sąjungos suvažiavime buvo įteiktos praėjusio sezono čempionėms taurės ir plakėtės. Aušros

Ateitininkų žinios

Sekmadienį, lapkričio 6, įvykė šie susirinkimai: Jaunųjų mergaičių — 2 v. L. V. Namuose; Vaidilučių — 2 v., ten pat; Gintarių — 4 v. t.p.; vyr. moksleivių — 6 v. ateitininkų kambariye.

Gintarių rengtas maskaradas penktadienį praėjo labai nuotaikingai. L. V. Namų salė prisirinko pilna mergaičių, apsirėngusių įvairiausiais kostiumais. Už įdomiausią aprangą paskirtos premijos: vyr. grupėje — Vidai Javaitė (Ruduo), Vidai Bumbulytei (Princas); jaunesniųjų grupėje — Ramutei Kaminskaitė (Geroji laumė), Ritai Vingelytei (Cigonė).

Ateitininkų tėvų komitetas dėkoja visiems prisidėjusiems prie Havajų vakaro pasisekimo. Acii visiems, kurie prisidėjo darbu. Ypatinga padėka aukojusiems fantus lėktuvui: V. Bačeno keliuonių agentūrai už kelionę lėktuvu į EXPO 67 (laimėjo p. Raškauskas), J. Tumosaui už gitarą (laimėjo p. Putna), Mohawk Furniture prekybai už pastatomo peleninę (laimėjo p. Vaitkevičienė), Parkside Meat Market krautuvės savininkams už dešrą (laimėjo dr. Gustainienė) ir p. Kvederienė už tortą (laimėjo p. Žemaitaitis).

Dėkojame programos išpildytojoms — "Rasos" trijulėi: D. Augaitėi, V. Staskevičiūtei, R. Gildytėi ir A. Paškauskui už akomponavimą gitarą.

Visi ateitininkai prašomi savo dalyvavimu paremti skautų tėvų komiteto rengiamą bazarą — šokius.

VAIRUOTOJŲ DĖMESIUI

Ontario transporto. departamento pranešimo, daug vairuotojų nežino naujos taisyklės, liečiančios sustojimus dėl mokyklų autobusų. Senoji taisyklė, galiojusi 8 metus, įpareigojo paskui mokyklos autobusą važiuojantį vairuotoją sustoti, kai autobusas sustodavo išjungdamas miksinsčius signalines šviesas, o iš priekio atvažiuojantis vairuotojas turėdavo tik sumažinti greitį. Naujoji taisyklė liečia iš priekio atvažiuojantį vairuotoją — jis taip pat turi sustoti, jeigu kelias neatstiktas ir dvi dalis užtvara, cementine apsaugos linija ar vejos juosta. Taisyklės dėl mokyklų autobusų sustojimų netaikomos tose vietose, kur greičio riba yra 35 mylios ir valandą ar netgi dar žemesnė.

Dalia ir Vytautas Gruodžiai susilaukė naujagimio Vytuko, broliuko sesutei.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, trodžiusi galią suimti hemorojus ir patalstyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugėbantią suimti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes suima žiediną ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdamo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tik nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdele formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pienai bus grąžinti, jei nebusite patenkinti.

H. F. ATYEO, P. Eng.

Gatvių priežiūros viršininkas

TORONTO MIESTAS

VIEŠAS PRANEŠIMAS ŠIUOKSLIŲ IŠVEŽIMO REIKALU

Šiuokslės nebus surenkamos Mirusių Prisiminimo dieną, penktadienį, lapkričio 11.

Jos bus surenkamos sekančią reguliarią surinkimo dieną, antradienį, 1966 m. lapkričio 15.

Naudokite specialias dėses visoms namų apyvokos šiuokslėms. Virtuvės ir stalo likanas susukite į popierių. Nepalikite pagrėbstų, žolės nuopjovų ir kitų šiuokslų ant vandens nutekėjimo griovelių. Visas tokias likanas sudėkite į uždarytas dėses, paruoštas sekančią reguliarią surinkimo savaitės dieną.

H. F. ATYEO, P. Eng.

Gatvių priežiūros viršininkas

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West

prie pat Runnymede Rd.

PR. KERBERIS

RO 7-5454

Namų tel. LE 5-1584

SWANSEA - BLOOR, apie \$6,000 įmokėti, 5 kambarių vienaaukštis (bungalow), užbaigtas rūsy, garažas su šoniniu įvažiavimu.

JANE - ANNETTE, \$5,000 įmokėti, gražus 6 kambarių vos keletas metų senumo mūrinis namas, užbaigtas rūsy, privatus įvažiavimas, atvira skola.

JANE - BLOOR, \$10,000 įmokėti, 8 kambarių per du aukštus atskiras namas, vandens - alyvos šildymas, garažas.

BLOOR - ROYAL YORK RD., apie \$8,000 įmokėti, 5 kambarių vienaaukštis (bungalow) pilnai užbaigtas rūsy su ekstra prausykla, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD. - BLOOR, apie \$10,000 įmokėti, 12 kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, didžiulis sklypas, garažai su privačiu įvažiavimu.

BLOOR - DURIE ST., \$6,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu.

INDIAN RD. - BLOOR, 3-pleksas \$15,000 įmokėti. Viena atvira skola 10-čiai metui, mūriniai garažai, puiki vieta.

JANE - BLOOR, \$15,000 įmokėti, 4-rių butų, atskiras pastatas, 4 nauji garažai, balkonai, viena atvira skola, netoli Bloor.

P. S. Turui didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartamentų.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

527 Bloor St. West

J. RUKŠA

LE 2-4404

Namų tel. LE 6-9165

\$35,000 ĮMOKĖTI, 8 metų senumo 18 butų su balkonais. Tik pusė bloko nuo tramvajaus. Matyti Ontario ežeras. Visi butai išnuomoti ir duoda virš \$25,000 metinių pajamų. Prašoma kaina \$180,000.

KINGSWAY RAJONE: gražus 22 butų pastatas, visi butai turi balkonų. Didelė auto aikštė; 11 garažų. \$31,000 metinių pajamų. Pirmo mortigiciai tik iš 5% v. Reikalingas geras įmokėjimas grynais, bet gali būti dalis grynais, o kiti nekilnojamo turto ar mortigicijų formoje. Prašo \$210,000.

KINGSWAY RAJONE: \$50,000 įmokėti, gražus 21 buto pastatas. \$27,400 metinių pajamų. Pirmo mortigiciai iš 4% v. Prašoma kaina \$215,000.

RYTU TORONTE: \$70,000 įmokėti, puiki pinigų investacija, 10 krautinių plazoje. Nuo plazos pastatymo (9 metai) nuomininkai nepasikeitė ir visi turi nuomos sutartis. Virš 10% už investuotus pinigus, apmokėjus mortigicijus ir visas kitas išlaidas. Pilna kaina \$200,000.

RETA PROGA. Tik 5 metų 41 buto apartamentinis pastatas. \$55,000 metinių pajamų. Dideli vonios ir dviejų miegamųjų butai. Balkonai, keltuvai, kilimai. Pastatas labai gerame stovyje. Didelis kiemas automobiliams. Reikia nemažai įmokėti, bet dalis gali būti grynais pinigais, o kita dalis nekilnojamo turto arba mortigicijų formoje (trade-in). Kaina \$280,000.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME 4 3/4% už depozitus 5 1/2% numatyta už šėrus

DUODAME 4 3/4% už depozitus 5 1/2% numatyta už šėrus

KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ. ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTIGICIUS

APDRAUDA

GYVYBES • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSCIŲ • VERSLO • PERSONALŲ IR DAIKTŲ (BONDS) • NEILAIMINGŲ ATSIETIMŲ • MOKSLAPINIGŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MENESINIS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŲ AGENTŪRA
LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)
Tel. 251-4864; namų tel. 277-0814

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

IVAIRIOS SUDETIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRASOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJO MAISTO KATALOGŲ.

Automobilai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, sūvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Sažiningai ir greitai patarnaujame.

Jeigu turite neaiškumų, prašome klausiti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.

Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodėsi patar nauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALUZA

A. CIZIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
K. STRIAUPIS
Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir Hi-Fi STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

NEPAMIRSKITE, prieš važnuodami į tolimesnę kelią, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petiš, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage

296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuviai LAIKRODININKAS
F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pagaudojami paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaide laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9-11 v. ryto; 6-9 v. vakaro.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)
531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE
60 HOWARD PARK AVE.
LE. 5-9130

Atlieka sažiningai visus mechanikų automobilių patalymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami variklio automobilis atvežkite patikrinti: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

VALAU FOTELIUS
IR IVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis ciliarų valymas. Sutaupau išlaidas ir pradedant kilimams.

P. KARALIONAS
Skambinkite LE. 3-4912.

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS
Tel. LE 7-2815

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪSIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4-1403

30 Devon St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sažiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body
Max Kane Auto Body

Darbas sažiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurenas.

430 BATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

MIELI BROLIAI EVANGELIKAI,

Aš nemačiau jūsų laiško dėl šiluvos koplyčios Vašingtone ir nespėjaušiu čia, kokie motyvai visa tai išaukė. Aš tikrai skaičiau "T. Žiburiuose" tą garšų vedamąjį ir norėjau ta proga su jumis iš kataliko pasaulio požiūriu pasidalinti keliomis mintimis, kurios ateina šiuos dalykus besvarstant. Aš apgailestauju to vedamojo toną, bet turėkite artimui atleidimą — retas yra redaktorius, kuris turėdamas savo rankose tą galingą ginklą, nepasiduotų pagundai juo pasinaudoti. Aš manyčiau, kad galima būtų laukti daugiau subtilumo.

Mes esame buvę apkaltinti "marjio-latrija", atseit, stabmeldyste, ne vienos protestantinės grupės. Mes esame kaltinami šiandien visai atvirai, kad turime ritualistinės formos yra užemosios vietą krikščionybės dviasios, kuri katalikų kraštuose reikiškiai silpnai, negu ten, kur daugumoje yra evangelikų bendruomenės. Tai gilūs ir platūs klausimai. Juos šiandien gvildena teologai ir, be abejonės, mes netoliome ateityje sulauksime labai reikalingų ir daugumos katalikų laukiamų reformų. Iš savo patirties mes atsimename, kad mūsų kaimynystėje gyvenantys evangelikai pasižymėjo tvarkingu, krikščionišku gyvenimu. Mes vieni iš kitų turime daug ko pasimokyti, kad vieni kitus geriau suprastume. Pasikalbėjimuose su evangelikais man teko išgirsti su nostalgija reikiamas nuomones, kad reformacija išmetė iš krikščionių tikėjimo daug balasto, bet "su balastu išmetė ir daug gerų dalykų".

Mums nesunku suprasti, kodėl jūs manote, kad mes perdedame Marijos kultą. Jūs tikite, kad žmogaus ryšys su jo Kūrėju yra betarpiš ir visa apsprendžiantis; kad Kristus yra mūsų visų Išganytojas, kad jo parodytas kelias yra aiškus ir pakankamas. Aš nema-

Lietuviai išeiviai Pietų Amerikoje

(Atkelta iš 2 psl.)

kai mūsų vyrai ar moterys turi savo vardines — Jonines, Petines, Kazimierines... Yra toks paprotys, kad tai dieną varduotėninkai užmoka radijo valandėlę, užsipašo savo intencija Mišias ir paskui vienoje ar kitoje vietoje surengia pietus, dažnai "asado" (dideliais gabalais ant lengvos ugnies kepta mėsa). Tai labai gaudi mėsa, kurią gali valgyti ir tie, kurie kepenimis serga. Tai praktiškai yra tas pats, kas ir barbeque. Tokios šventės labai glaudžiai jungia lietuvius. Jeigu pietūs yra ruošiami kokia nors tautine proga, tai kviečiami ir urugvajiečiai, lenkai, vengrai ir kiti. Graikų kolonijos kunigas taip pat dažnai ateina. Jis yra mielas lietuvius bičiulis. Labai moka žmones ir tautybes jungti T. Giedrys, jėzuitas, kuris buvo Montevidėjuje klebonu, dabar yra Sao Paulo mieste. Jis yra jaunas, dinamiškas, giedrios nuotaikos. Jeigu atvažiuoja dideli švečiai, pvz. iš JAV, tai jaunimas, Giedrio parašytas, tuoju surengia gražiausius tautinius šokių. Mūsų jaunimas tautinių šokių šventėje, kurioje dalyvavo įvairios tautybės, laimėjo antrą premiją, o Čilėje — pirmąją. Daugelis sakė, kad iš tiesų lietuviai turėjo laimėti pirmąją premiją ir Monteideo. T. Giedrys vežioja tuos jaunuolius į žymesniausias vasarvietes. Jaunimas ir vaikai yra pats dėkingiausias elementas. Parapijinių mokyklų mums nepasisekė įsteigti. Šeštadienio mokykla reikalauja daug aukos. Kadangi susisiekimas ten yra prastas, tai reikia vaikus patiem suvežti, o po pamokų atsiimti.

Nedaug ką tepasakysiu apie lietuvius komunistus. Spėju, kad apie 400 išvažiuo į Lietuvą. Dalis jų sugrįžo po 4-5 metų į Braziliją, nes valdžia padėjo; į Urugvajų ir Argentiną negalėjo sugrįžti, nes valdžia netarpininkavo.

International Driving School
WALDI

Centrinė įstaiga 691 Avenue St.,
Tel. RO 2-2100

Skyrius:
894 COLLEGE ST.
Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

nau, kad būtų bent vienas katalikų teologas, kuris dėl šitų pagrindinių tiesų su jumis nesutiktų.

Kodėl, tad, mes katalikai, turime šauktis Marijos? Dėlto, kad neturime pasirinkimo. Ji nenori sau jokios garbės — kiekvieną kartą ji mums kalba apie savo sūnų. Aš svarstau tuos dalykus, skaičiau nekrikščionių liudijimus, mačiau Liurdą. Jūs galite kaip norite Marijos apsišaukimus interpretuoti, bet, mieli broliai, neatmeskite jų nesvarstę. Mes tikime ne dėlto, kad būtume bukapročiai ar naišius. Mes tikim jautiame reikala motiniškos pagalbos. Tai ir viskas. Argi jūs, kurie eitate kitu keliu į tą patį tikslą, galėtumėte mums šitos paguodos pavydėti? Kokia bebūtų Marijos misija ir jos apsišaukimų priežastis — ji neatėjo tik nesantaikos tarp mūsų. Linkniūms šitokiomis mintimis pažvelgti į šiluvos koplyčią Vašingtone. Ir jeigu kartais mums tenai tektų susitikti, aš mielai tęsčiau su jumis pokalbį toliau.

Jūs —

Aguona

Red. pastaba. Dedame šį atsiliepimą kaip įrašą asmeninio pobūdžio pasakymui, kuriame žodžiai "mes katalikai" nereiškia jokio oficialumo. Taipgi Marijos kulto pagrindimas šiame pasakyme yra individualus, neteologiškas. Jo autorė sako nežinanti, kodėl tas vedamasis buvo parašytas. Galime priminti, kad priežastis yra aiškiai nurodyta pačiame vedamajame, būtent, evangelikų tarybos raštas, paskelbtas spaudoje.

DARBININKAI IR INFILIACIJA

J. J. ir K. K. pasisako, kas sukelia infiliaciją. J. J. teigia, kad bendrovės, K. K. — kad nevisai, nes bendrovės reikla išlyginti įvairias išlaidas.

Vyriausybė mokesčius nustato pagal reikala, miestų valdybos — taipgi pagal reikala. Mitybos bendrovės irgi turi išlaidų, kurias reikia išlyginti. O kas išlygins, jei ne masė? Nagrinėti sunku, nes visi teisūs, juoba, kad Kanados provincijos nevienodai tvarkosi.

Ką pakalinto a. a. JAV prez. J. F. Kennedy už pilno kainų kėlimą? Darbininkus ar bendroves?

O maisto kainų kėlime: imkime pačių kanadietį spaudą, kur rašoma: už 12 klausinių bendrovė ūkininkui moka 30 ct., o parduoda už 75 ct. Bendrovė teisi, nes supakuoja ir atitinkamas formas. Už išlaidas reikia atlyginti. Bendrovės todėl pirkėjui ir sako — už tai reikia sumokėti. Kaip bebūtų, darbininkai eina tik iš paskos mūrmėdami.

MIESTAI AUGA, KAIMAI NYKSTA

Atkelta iš 3-čio psl.

skaudžiausi atsiliepia darbininkų ūdarbiui. Todėl jie nenori eiti dirbti į mechanizuotas kaimo statybos kolonas arba, kurį laiką padirbę, išeina į kitas statybos organizacijas. Nepakankamas rūpinimasis darbininkų buities sąlygomis, jų apmokymu specialybių, kvalifikacijos kėlimu — tai labai svarbios priežastys, dėl kurių mechanizuotoms kolonomis trūksta daug darbo jėgos.

Naujai sukurtos mechanizuotos kolonos dar nepakankamai aprūpintos mechanizmais, mašinomis ir įrengimais, daug darbų atliekama rankiniu būdu.

Ypač ap sunkina kaimo statybininkų darbą tai, kad daugelyje mechanizuotų kolonų iki šiol dar nesukomplektuoti inžinerijos-technikos darbuotojų kadrai. Darbų vykdytojai, turėdami po keletą objektų už dešimčių kilometrų vienas nuo kito, negali operatyviai ir gerai vadovauti darbams, būti jų statybų šeimininkais. Nemaža meistrų ir darbų vykdytojų yra žemos kvalifikacijos. O juk kadrai lemia darbų sėkmę. Vilniaus, Kapsuko, Klaipeidos ir kitų pirmaujančių mechanizuotų kolonų patyrimas rodo, kad tos organizacijos, kurios sutelkia pakankamai kvalifikuotų darbuotojų, kurių objektuose yra darbo organizatoriai, gerai vykdo planus, laiku atiduoda objektus naudoti.

Teritorinių kaimo statybos trestų ir mechanizuotų kolonų vadovai per mažai dėmesio skiria statybos ekonomikos, statybos-montavimo darbų savikainos mažinimo klausimams. Dėl šios priežasties eile statybos organizacijų dirba nerentabili, jos pateko į sunkią finansinę padėtį.

Neretai kaimo statybininkams lazdą ir ratus kašo ir tos organizacijos, kurioms jie stato. Nemaža ministerijų, žinybų ir rajonų vykdomųjų komitetų nelaiku statybininkams apmoka už atliktus darbus, tuo pačiu versdami juos įsiskolinti statybinių medžiagų gamintojams, tiekėjams.

Nedžiuginą ir Statybos ministerijos organizacijų devynių mėnesių darbo rezultatai. Jos pagal generalinę rangą neatliko darbų daugiau kaip už 2 milijonus rublių, laiku neatidavė eilės svarbių objektų.

Atiduočiuose naudoti lengvosios,

ČIKAGOS...

Atkelta iš 6-to psl.

leidinių buvo dr. V. Sruogienės "Lietuvos istorija".

Dabartinis draugijos organas yra "Sąsardos" savaitraštis, leidžiamas Čikagoje. Draugijos pirmininku yra jo savaitraščio redaktorius M. Vaidyla. Jos pirmininkais yra buvę: J. Kazakevičius, T. Astramskas, M. Palta-navičius, B. K. Balutis, V. Daukšys, dr. A. Zymantas, V. Liutas, K. S. Karpis, F. Motuzas, K. Jurgeliūnas, W. Čekanauskas, A. Devenienė.

SEKMADIENIO POPIETIS. Į Marquette Parko rudens mėnesiais sutraukia nemaža tautiečių, kai ten žaidžia "Lituanių" futbolininkai ir kai vėjas nėra labai stiprus bei šaltas. Spalio 23 d. tame parke daugiau kaip 500 tautiečių stebėjo priešpaskutines lietuvių komandos pirmenybių rungtynes šį sezoną, kuriose ji kovavo su "Lions" vienuoliu. "Lions" klubas yra ukrainiečių nuosavybė, tačiau pirmoje komandoje dabar daugiau kaip pusė žaidėjų yra iš Pietų Amerikos, kurie buvo specialiai čia parsiųgti, kad komanda išliktų "major" diviziono tarpe. Dabar, vis kylant futbolui Čikagoje, yra sunku sulipdyti pajėgesnes komandas, kurios galėtų prieštintis varžovams, medžiotojams žaidėjams iš kitų miestų ar net valstybių. "Lituanių", kuri vis dar tenkinasi savo tautybės žaidėjais (ankščiau joje žaidė keli katalikai, bet jie kažkur išgaravo), atsispirti "Lions" komandai nebuvo įmanoma ir ji pralaimėjo 1:3. Lietuvių naudai įvartį laimėjo H. Jenigas, kai varžovai vedė 2:0. "Lituanių" turėjo dar 3-4 geras progas, tačiau jų nepavyko išnaudoti. Žaidimas buvo neblogas, ir gausus publikos būrys buvo patenkintas, nors lietuviai ir pralaimėjo.

Kanados vyriausybė iki metų galo pasiūly į Indoneziją maisto gaminių už \$350.000. Parama teikiama Colombo plano rėmose. Kanados ambasadorius W. G. Oliver taipgi pažadėjo ir techninę pagalbą. Lig šiol apie 400 indoneziečių buvo apmokytų Kanadoje.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Sveikatos apdraudos įstatymo principus patvirtino federacinis parlamentas. Už juos balsavo 182 atstovai, prieš — 21, jų tarpe 10 konservatorių, 7 křdristai, 2 socialistiniai křdritai ir 2 nepriklausomi atstovai. Toliau bus svarstomi jau tik atskiri įstatymo paragrafai, jų pakėtimai bei papildymai.

Kas yra tinklas?

Mokytojas: Kas galite pasakyti, iš ko padarytas žuvis gaudyti tinklas?

Mokinys: Pone mokytojau, aš pasakysiu. Tinklas yra padarytas iš labai daug mažų skylių, sujungtų virvutėmis.

Venecija

Naujai praturtėjęs grįžo iš kelionės po Europą.

— Buvot Venecijoje? — paklausė vienas draugas.

— Žinoma.

— Kaip patiko?

— Et, patvinsu...

ŠYPSENOS

Mažasis žinovas

Į pilną svečių salioną įbėgusį jaudinęs berniukas ir linksmai pranešė:

— Mama, mama, aš ką tik dabar virtuvėje užmušiau penkias muses. Trys jų buvo vyrai ir dvi moterys.

Sumišusi ir nusteibinta tokio mis pastabomis motina paklausė: — Kaip gi tu sužinojai, kurios iš jų buvo vyrai ir kurios moterys?

— O, labai paprastai, — atsakė berniukas. — Dvi musės visą laiką sukinėjosi apie veidrodį, o trys sėdėjo ant bonkos alaus.

Patarimas

Gydytojas klausia liginį: — Ar buvot pas kurį kitą gydytoją?

— Ne. Buvau tikrai pas vaistininką.

— Tai rodo jūsų kvailą nerūpestingumą, — tarė gydytojas.

Koki gi idiotišką patarimą jisai davė jums?

— Jis patarė man nedelsiant kreiptis pas jus.

Vilniuje

Pašnibždomis kalbasi du studentai:

— Kaip tai atsitiko, kad angliai pirmutiniai gavo mėnulio fotografiją iš sovietinės raketos "Luna 9"?

— Mat, "Luna 9-toji" žinojo kur yra laisvė...

Pasikalbėjimas Vilniuje

— Kodėl saulėt Lietuvoje taip linksmi užteka?

— Nes žino, jog po pietų ji jau bus Vakaruose...

Motery draugija

Kai emė steigti įvairias draugijas, moterys nutarė įsteigti ir savo. Susirinko 50 moterų. Jos nutarė, kad susirinkimo pirmynke turi būti vyriausioji, o sekretore — jauniausioji. Bet visa nesėkmė buvo ta, kad nei viena neprisipažino esanti vyriausia. Tačiau tada, kai rinko sekretorę ir pasiūlė atsistoti jauniausiajai, visos 50 moterų pašoko iš savo vietų.

Parinko Pr. Al.

DRAUDIMAI

231-2661 a r b a
233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.
(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

NOTARAS
A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D. Namų ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mirties, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Mergos vestinės namų II aukšte. (Jėjos H. Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v. r. iki 1 v. p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradienį — penktadieniais nuo 6-8 v.v. Ištaigos tel. LE 7-1708; Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O. Wiktoria BUKOWSKA, R.O. 274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.) TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien nuo 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO
Telefonas WA 1-3224

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAZINTA

Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintis laisvą laisvą leidimą. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartine ar automatine mašina.

572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst) Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V.-EIJ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769-4612
769-4131

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskirai atskirai gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

Prisikėlimo par. žinios

— Ši antradienį, lapkričio 1, Visų Šentųjų diena, pamaldos rytą 7.45 v. ir vakare — 7.30 v. Po vakarinių Mišių, kurių metu giedojami vadovaus muz. V. Verikaitis, įvyks mirusiųjų prisiminimas.

— Vėlinių diena, lapkr. 2, rytinės pamaldos — nuo 7.30 iki 9 val., vakare — 7.30 v.

— Vėlinių proga tradicinis kapinių aplankymas — šį sekmadienį, 3 v.p.p.

— Šis penktadienis — lapkričio pirmasis; rytinės pamaldos — 7.30, vakarinės — 7.30 val.

— Jaunimo choras gieda sekmadieniais jaunimo pamaldų metu 10 val. Kvietame tėvus pasirūpinti, kad jaunieji choristai dalyvautų choro repeticijose po 10 v. pamaldų. Parapija ir choro vadovas V. Verikaitis stengiasi sustiprinti jaunųjų chorą. Reikia visų bendradarbiavimo.

— Gruodžio pradžioje King City, pas Tėvus augustinjonus, įvyks uždaro rekolokacijos. Būtu gera, kad kiek galint daugiau vyrų ir moterų jose dalyvautų.

— Gavėnios rekolokacijos yra pakviestas kun. J. Kuzmickis iš Anglijos.

— Ši šeštadienį, 9 v. r., gedulingos pamaldos už a.a. Joną Bielauską; sekmadienį — 10 val. pamaldos už a.a. Eleną Katčienę; užrašė velionės mokyklos draugės.

— Tradicinis lietuvių kapinių aplankymas Vėlinių proga — įvyks šį sekmadienį, lapkričio 6 d. Kapinių aikštėje 3 val. įvyks trumpas susikaupimas ir maldos už mirusius, po to — šventinimas naujų paminklų. Visi kviečiami dalyvauti.

— Kristaus Karaliaus šventė buvo paminėta ne tik pamaldomis, bet ir atskira akademija Prisikėlimo salėje. Invokaciją skaitė T. Rafaelis, OFM, o aktualią paskaitą apie gvyją krikščionybę — V. Kolyčius. Meninėje programoje: R. Rovas padeklamavo religinį eilėraštį, E. Kriščiūnas paskambino pianinu, o grupė šeštad. mlos mokinių atliko montažą „Kristus Valdovas“, parašytą kun. B. Pacevičiaus. Montažą paruošė mokyt. L. Senkevičienė. Savo poezijos paskaitė L. Svėgždaitė. Solo giesmių bei dainų padainavo sol. J. Liustikaitė, akomponuojama muz. St. Gailevičiaus. Programą sklandžiai pranešinėjo L. Svėgždaitė. Visiems padėkojo rengėjų vardu kun. P. Azubalis, K.L.K. Federacijos Toronto skyriaus šiemetis pirmininkas. Viskas praėjo pasigėrėtinai, tik gaila, kad dalyvių nebuvo gausu.

— Jauniesiems kooperatininkams spalio 29 d. Liet. Namuose „Parama“ surengė Kooperacijos Dieną. Valdybos atstovas Pr. Bastys tarė jauniesiems kooperatininkams pritaikytą žodį. Ontario Credit Union League Ltd. atstovas Neil De Valk paskatino filmo turinį iš Jai salų gyvenimo ir parodė spalvotą filmą, kaip kūrėsi kooperatyvai. Visi jaunieji „Paramos“ nariai buvo pavaišinti ir apdovanoti rašalinių pieštukais su įrašu: „1966 Jaunimo Metai, taupykite Lietuvių Kredito Kooperatyvę „Parama“.“ 1129 Dundas St. West, telef. LE 2-8723. Dalyvavo virš šimto jaunųjų kooperatininkų. Negalėjusieji dalyvauti gali atsiimti filmą skirtus rašalinių pieštukus „Paramos“ raštinėje.

— „Paramos“ vedėjas Mirusiam V. Vaidotui pagerbti vietoje gėlių aukojo Tautos Fondui: E. Smilgis, A. ir J. Masonis — \$15 ir velionies idėjos bičiuliai — \$25.

— Dr. N. Novošickio, dantų gydytojo, naujas telefono numeris — 534-3370; adresas 794 Bathurst St.

— Milda Baronaitytė ir W. Malakauskas susituokė Prisikėlimo bažnyčioje spalio 29 d. Vestuvių pobūvis įvyko Royal Canadian Legion patalpose.

— Irena Raginskaitė spalio 30 d. vakare atskrido iš Suvalkų trikampio ir apsigyveno Toronte.

— ISNUOMOJAMA 3 kambariai ir virtuvė su atskiru įėjimu prie Prisikėlimo parapijos bažnyčios. Tel. 532-6453.

SAFEMWAY PLUMBING AND HEATING
DARBAS ATLIKAMAS SAŽINGAI
IR NERAMALAI
TEL. 535-4379 MIKE BUCHAK
129 MARION ST., TORONTO 3, ONT.

MOGAMBO KVINTETAS
ORKESTRAS ĮVAIRIEMS
PARENGIMAMS
Tel. 741-3164

Važiudami į šaurę ar atgal 11 kelių neužmirškite sustoti
posipildyti gazolino ar pasitikinti automobilio
BP. J. GRYBO SERVICE STATION
5 mylios į šaurę nuo Barrie prie River Gardens restorano.

Nemokama kelionė lėktuvu į „Expo 67“!

Lapkričio 5 dieną, šį šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėse — bazaras-sokiai

Bazaro pradžia 12.30 v. p. p.

Jame rasime tūkstančius įvairių didelių ir mažų laimėjimų, kurių tarpe nemokama kelionė lėktuvu į „Expo 67“.

Ten pat galėsime užkūsti ir atsigavinti stipriame bare.

Įėjimas nemokamas

Visus maloniai kviečia —

Sokių pradžia 7.30 v. v.

Puošnioje salėje, nuotaikingos muzikos aiduose pradėsime žiemos sezoną. Dainos, rožių valsas, šaltų užkandžių bufetas, kava, pyragaičiai midus ir kitkas suartins visus darnioje vakaro nuotaikoje.

Įėjimas \$2 asmeniui

Bazaras ir baras veiks nuo 12.30 v.p.p. iki 12 val. nakties.

Skautų Tėvų Komitetas

Kunigų Vienybės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. — mons. dr. J. Tadaraukas, ižd. — kun. A. Sabas, sekr. — kun. A. Prapakas, OFM.

A. Landsbergio drama „Penki stulpai turgaus aikštėje“ stato naujųjų kanadiečių teatras Toronte. Skautų Tėvų Komitetas, norėdamas kad kuo daugiau lietuvių pamatytų šį veikalą, o ypač jaunimas, š.m. gruodžio 4 d., sekmadienio popiečio spektaklį užpildo tik lietuviams. Bilietų galima gauti pas K. Rusiną, 584 Indian Rd., tel. LE 3-2511. Sekmadieniais bilietai bus parduodami parapijų salėse. Tikimasi, kad dramoms autoriui A. Landsbergis tą dieną lankysis Toronte ir dalyvaus vaidinime.

Prisikėlimo katalikų moterų veiklos dešimtmetis bus paminėtas lapkričio 20 d. pamaldomis ir specialiu koncertu Prisikėlimo salėje. Dr. A. Užupienė-Lukienė tars sukurtojo žodį, sol. I. Stankūnaitė, sol. V. Verikaitis ir D. Skrinškaitė atliks meninę programą. Sol. I. Stankūnaitė Toronte dainuos pirmą kartą. Ji yra koncertavusi daugelyje JAV miestų, Carnegie Hall Niujorke ir Laisvės žygio programoje Madison Square Garden. Du kartų ji yra laimėjusi grožio konkursą.

Atvažiuoja „Antrasis Kaimas“. Lietuvių Studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas jau čia pat — lapkričio 24, 25, 26 d. Royal York viešbutyje Toronte. Šeštadienio vakaro iškilminguose šokiuose-baliuje programa išpildys „Antrasis Kaimas“ iš Čikagos. Ši grupė yra pagarsėjusi lietuvių tarpe ir pirmą kartą pasirodys Toronte. Visi, visi torontiečiai mieliai kviečiami tą vakarą rezervuoti studentų parengimui. Rengėjų komitetas

Fantų lietuvių-bazaras jau artėja. Seselių bazarui lapkričio 13 d. L. V. Namuose nuo 10 iki 5 val. p.p. bus priimami fantai. Kviečiami visi tą dieną aplankyti L. Namus ir prie kavos puoduko praleisti valandėlę savųjų tarpe. Taip pat tą dieną 1 — 3 v.p.p. p-lė V. Judzentavičiūtė mieliai sutiko parodyti skaidres (slides) su paaiškinimu apie ruošiamąjį Montrealyje pasaulinę parodą. Visi kviečiami, visi laukiami!

Gautas laiškas A. Matusevičiūtei, 9 Tarlton Rd., Toronto, Ont. Paštas, matyt, neranda adresato. Laiškas atsiustas iš Sao Paulo. Prašoma atsiimti „T2“ administracijoj.

Prof. A. Damušis, vienas pagrindinių dalyvių 1941 m. laisvės sukilime, gruodžio 4 d. su kitais pasakys kalbą Toronte, minint 25 m. sukilimo sukaktį.

A + A

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

sūnų VYTAUTĄ, žmoną E. VAIDOTIENĘ

liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia —

Ona Adomavičienė

A + A

VACLOVUI VAIDOTUI mirus,

jo žmonai, dukrai, sūnui ir kitiems giminėms

reikiame giliausio užuojauto —

G. J. Kauliai ir dukros

PADEKA

Reiškiu gilią padėką buvusiems Angštesniosios Prekybos Mokyklos „Zibintas“ mokytojams ir mokyklos draugams, suvažiavimo proga prisiminusiems mano šeimos narius, pareiškiusiems užuojautą ir atsiuntusiems piniginę auką. Jūsų nuoširdumas pasiliks mano atmintyje neišdildomai. Lieku jums visuomet dėkinga —

O. Tunaitienė — Bružinskaitė

SIŪSKITE TIK PER „TAURO“ ATSTOVĄ

St. Prakapą

tel. 767-9088,

18 Brooksidge Ave,

Toronto 9, Ont.

Dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą ir kt.

Medžiagos, įvairūs gaminiai, maistas, akordeonai ir kt.

Viskas pasirenkama iš pavyzdžių.

GREITAS PRISTATYMAS — VISKAS APDRAUSTA

MONTREAL

Aušros Vartų par. žinios

Sv. Kazimiero par. žinios

1465 rue de Sève, Montreal 20, P. Q. 3426 Parthenais St. Montreal 24, Que.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — lapkričio 4 d. Vakare Mišios 7.30.

— Lanko parapijiečiai: T. Peckys, S.J., trečiadienį — Jolicoeur; penktadienį — Hamilton; ketvirtadienį — Beaulieu; T. Kulbis, S.J., — LaSalle, pradedant nuo Alepin, Lacharite gatvių ir toliau; T. Venckus, S.J. antradienį — Champlain ir Woodland; trečiadienį — Sixth Ave.; ketvirtadienį — Verdun, 2nd, 3rd, 4th ir 5th Ave.; penktadienį — Wilbroad, Desmarchais ir likusieji.

T. G. Kijauskas, S.J. — St. Laurent, Dollard-des-Ormeaux.

— Skaučių ir skautų tuntų suėiga — lapkričio 6 d., sekmadienį. Mišios 5 v.p.p. Po to tuntų sueiga AV parapijos salėje.

— Tėvas Jonas Sukackas, S. J., atvykęs iš Urugvajaus, viešiuosius parapijoje.

AV par. metinė vakariinė buvo labai gausi dalyviais; atsilankė ypač daug jaunimo išgirsti Klevalando kvinteto „Antanas ir Vėjūnės“ v.

Kristaus Karaliaus šventę labai gražiai paminėjo jaunimas AV parapijoje. Pamaldos 10 v. skautai ir ateitininkai dalyvavo organizuotai; pamokslą pasakė T. G. Kijauskas, S.J. Salėje įvyko minėjimas, kuriame dalyvavo nemažai ir tėvų. Čia kalbėjo T. G. Kijauskas ir skautininkas inž. A. Kličius, pasidailindamas pasauliečio mintimis apie šiuos dienus pasaulio santykių su Kūrėju. Vyr. moksleivės ateitininkės išpildė trumpą dainų ir deklamacijų programą, kurią paruošė padėjo ses. M. Margarita. Minėjimą bendrom įėjom rengė ateitininkai ir skautai v.

Lietuviška muzika iš radio stoties CBF banga 690 ir CBF banga 95.1 FM bus transliuojama lapkričio 5 d., 4.30-5.30 v. p.p. Montrealeio laiku. Programą vadovaus Aloyzas Stankevičius prancūzų ir lietuvių kalbomis. Smulkiau žiūr. „T.Z.“ 1 psl.

Lietuviškus filmus Montrealyje lapkričio 13 d. rodyt. K. Motuzas ryšium su pasauline paroda. Žiūrovai juose matys Niujorko pasaulines parodas 1939-40 m. ir 1964-65 m. Filmams domiesi „Expo 67“ vadovybė ir nori panaudoti savo reikalus. Lietuvių tuose filmuose matys, kaip praėjo Lietuvių Diena Niujorko pasaul. parodoje ir kaip jai buvo pasirodžius. Taipgi bus vaizduojami ir nepriklausomos Lietuvos. Smulkiau žiūr. skelbimą.

— 40 valandų atleidai praėjo gražiai, nors pirmas vakaras galėjo dalyvauti daugiau žmonių. Pamokslus sakė Tėvas J. Venckus, SJ — jam didelė padėka.

— Spalio 26 d. mirė Grace Dort ligoninėje Juozas Bumulis. Palaidotas spalio 31 d. iš Sv. Kazimiero bažnyčios Cote des Neiges kapuose. Liko liūdinti žmona.

— Parapijai paauguko p. B. belis \$100 ir Sv. Kazimiero vakariinės loterijos pirmą premiją — \$100. Petras ir Ursulė Mekšriūnai savo 50 m. vedybinių gyvenimo sukačiai paminėti parapijai paauguko \$50. Atčiū!

— Mūsų ligoniniai: Royal Victoria — Ig. Skikas, Morkūnienė ir Vekterienė iš Henri Lac vietovės; Grace Dort: Genienė ir Bernotavičienė; Montreal Protestant Hospital: Vincas Zemaitis; Mayfair Hospital: Antanas Yknelis; Hospital Marida: Agnė Zukauskienė 87 m.; namuose guli po sunkios operacijos A. Vičas; Julius Richardson ligoninė: Jurgutienė.

— Parapijiečių lankymas: lapkričio 4 — Rosemonte 42 ir 43 Ave.; lapkričio 5 — Rosemonte 36, 38, 39 ir 40 Ave. Kun. J. Gaudzė lapkričio 5 — St. Michel 1 ir 2 Ave.; lapkričio 7 — Rosemonte 35 Ave., 29, 28 Ave. Bourbonnieri; lapkričio 8 — Rosemonte 27, 25 Ave. ir Orleans; lapkričio 9 — Rosemonte 24 ir 23 Ave., Charlemagne, Jeanne d'Arc.

MOTUZŲ SPALVOTI FILMAI

Montrealyje sekmadienį, lapkričio 13 d.,

2.30 VAL. PO PIETŲ IR 5.30 VAL. VAKARE

D. L. K. Vytauto klubo salėje, 2159 St. Catherine E.

BUS RODOMA:

Niujorko pasaulinė paroda 1939 m. su Lietuvos paviljonu ir mižiniška lietuvių Diena, kurioje dalyvavo 40,000 lietuvių ir 2,000 asmenų jungtinis choras.

Niujorko pasaulinė paroda 1964 m. su lietuvišku pakelės kryžium ir didinga Lietuvių Diena, kurioje dalyvavo 16,000 lietuvių su 800 asmenų choru ir 1,400 šokėjų.

Nepriklausomos Lietuvos neužmirštami vaizdai, kurie blunka mūsų sąmonėje, bet ekrane atrodys lyg vakar filmuoti.

Šie filmai svarbūs ypač jaunimui, kuris Lietuvos niekad nėra matęs.

Bilietai suaugusiems — 2 dol., jaunimui — 1 dol., vaikams — 50 ct.

Nelaukite paskutinės dienos

EXPO 67

Visi, kurie iš Kanados arba JAV ruošiatės į EXPO 67, įsigykite įėjimo pasus ir bonų knygetes jau dabar. Nuolaida 25-55%. Visų rūšių pasus „Litas“ mieliai persiųsiu apdraustais laiškais arba C.O.D. Informacija siunčiama nemokamai. Rašykite: „Litas“, 1465 De Seve St., Montreal 20, Que.

Pasū rūšis	Suaugusiems		Jaunimui		Valikams	
	Dabar	Pilna kaina	Dabar	Pilna kaina	Dabar	Pilna kaina
1 dienos	\$ 2.00	\$ 2.50	\$ 2.00	\$ 2.50	\$ 1.00	\$ 1.25
7 dienų	\$ 7.50	\$12.00	\$ 6.75	\$10.00	\$ 3.75	\$ 6.00
sezoniškai	\$22.50	\$35.00	\$20.00	\$30.00	11.25	\$17.50

„LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MOKA už:

Indėlius 5%
Eln. s-tas 4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.

IMA už:

Nekiln. turto paskolas 7%
Asmeninės paskolas 7.6%
Investicines paskolas 8.4%
Pigus paskolų draudimas iki \$10,000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v. darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v. išskiriant pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472: diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.

— Sekmadienio rinkliava buvo — \$199.08

— Prie Sv. Kazimiero bažnyčios naujai padaryta De Lormier autobusų nr. 10 stotelė. Kurie važiuos į bažnyčią tuo autobusu, bus privežti prie pat durų.

— Padėkos Dienos vakare, tarp 6 ir 9 val. nežinomi vagys apšėlė Juozo Laurinaičio maito krautuvę Frontenas 1918; išvogė cigaretes ir šiek tiek pinigų. Nuostolių padaryta virš \$150.

— Spalio 16 pakrikštytas Alfonso ir Vandos Pundzių sūnus vardais Ričardas Jonas

— Parapijos bazaras bus lapkričio 10, 11 ir 12 d. vakarais, o 13 d. — po pamaldų bus loterijos traukimas. Visi parapijiečiai prašomi gražinti bazarų knygutes.

K. J. G.

„Litas“ mokės palūkanas už depozitus, įdėtus iki lapkričio 10 d. už pilną mėnesį. Kadangi spalio 30 d. visi bankai prirašo palūkanas už santaupas, tai norintieji jas gali perkelti į „Litą“ nenustatodami nė vienos dienos palūkanų. Už naujai įdedamas sumas į šėru saskaitas „Litas“ skaičiuoja dividendus nuo pirmos sekandio mėnesio dienos.

„Lito“ nariai už šėrus gauna 5%, už depozitus 4% ir nemokama gyvybės draudimą iki \$2,000 bendros abiejų saskaitų santaupų sumos.

P. R.